

**UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA**

Ústav pedagogiky a sociálních studií

LUBICA KOLÁČKOVÁ

Obor: pedagogika – správní činnost
VI. ročník

SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ NA ÚSEKU EVIDENCE OBYVATEL

Diplomová práce

Vedoucí práce: JUDr. Mgr. Eva Šimečková, Ph.D.

OLMOUC 2011

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedeníh pramenů a literatury.

V Olomouci dne

.....

Ľubica Koláčková

Děkuji JUDr. Mgr. Evě Šimečkové, Ph.D., za pomoc a rady, které mi poskytla při zpracování moji diplomové práce. Rovněž děkuji své rodině za její pomoc, podporu a trpělivost.

Obsah

Úvod	6
1 Historie a vývoj evidence obyvatel	8
1.1 Nejstarší zmínky o sčítání obyvatelstva	8
1.1.1 Soupisy, konskripce na území českých zemí	9
1.2 Počátky moderního sčítání a evidence obyvatelstva na našem území, domovská příslušnost	9
1.2.1 Sčítání a evidence obyvatelstva	10
1.2.2 Domovská příslušnost, hlášení pobytu a noclehu	10
1.3 Sčítání lidu od vzniku Československa po současnost	11
1.4 Význam sčítání obyvatel pro současnost	12
2 Hlášení pobytu a evidence obyvatel od vzniku Československa po současnou právní úpravu	13
2.1 Období od roku 1917 do roku 1982	13
2.2 Období od roku 1982 do 1. 7. 2000	16
3 Současná právní úprava evidence obyvatel	17
3.1 Právní úprava dle zákona č. 133/2000 Sb.	17
3.2 Jednotlivé instituty evidence obyvatel	18
3.3 Osobní působnost zákona o evidenci obyvatel	18
3.4 Územní působnost zákona o evidenci obyvatel	19
3.5 Informační systém evidence obyvatel	20
3.6 Právní stav na úseku evidence obyvatel k 1. 1. 2011	21
3.6.1 Přehled právních předpisů na úseku evidence obyvatel	21
3.6.2 Působnost a subjekty dle zákona o evidenci obyvatel	21
4 Trvalý pobyt občanů	23
4.1 Údaj o místě trvalého pobytu	23
4.2 Přihlašování občanů k trvalému pobytu	27
4.3 Úřední adresa – místo trvalého pobytu ze zákona	29
5 Správní řízení na úseku evidence obyvatel	34
5.1 Příslušnost ke správnímu řízení na úseku evidenci obyvatel	34
5.2 Obecně ke správnímu řízení	36
5.3 Zásady správního řízení	36
6 Rozhodnutí o nezaevidování změny trvalého pobytu dle § 10 odst. 9 zákona o evidenci obyvatel	45
7 Řízení o zrušení údaje o místě trvalého pobytu dle § 12 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci obyvatel	48
8 Řízení o zrušení údaje o místě trvalého pobytu dle § 12 odst. 1 písm. b) zákona o evidenci obyvatel	52
9 Řízení o zrušení údaje o místě trvalého pobytu dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel	54
9.1 Zahájení řízení	54
9.2 Spis	56
9.3 Účastníci řízení, subjekty správního řízení	57
9.3.1 Jednání a úkony účastníků řízení	57
9.3.2 Práva a povinnosti účastníků řízení a jejich zástupců	58
9.3.3 Ustanovení opatrovníka	59
9.4 Doručování	62
9.4.1 Doručování fyzické osobě	64
9.4.2 Doručování právnické osobě	64

9.4.3	Uložení písemnosti	65
9.4.4	Překážky při doručování	66
9.4.5	Doručování veřejnou vyhláškou	68
9.5	Počítání času	69
9.6	Odložení věci	70
9.7	Přerušování řízení	71
9.8	Zastavení řízení z důvodu neodstranění podstatných vad žádosti	73
9.9	Podklady pro vydání rozhodnutí	74
9.10	Dokazování	75
9.10.1	Důkaz listinou	76
9.10.2	Důkaz ohledáním	77
9.10.3	Důkaz svědeckou výpovědí	78
9.11	Způsoby zjišťování stavu věci	79
9.11.1	Mimo ústní jednání	79
9.11.2	Nařízením ústního jednání	80
9.12	Rozhodnutí	81
9.12.1	Lhůty pro vydání rozhodnutí	82
9.12.2	Náležitosti rozhodnutí	83
9.12.3	Oznámení rozhodnutí	86
9.12.4	Právní moc, vykonatelnost a předběžná vykonatelnost rozhodnutí	86
9.13	Rozhodnutí ve věci návrhu na zrušení údaje o místě trvalého pobytu občana	87
9.13.1	Prokázání podmínek pro zrušení údaje o místě trvalého pobytu dle ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel	88
9.14	Odvolání a postup správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal	91
9.15	Nejčastější chyby správních orgánů v řízení o zrušení údaje o místě trvalého pobytu	93
10	Vzdělávání úředníků územních samosprávných celků.....	96
10.1	Právní předpisy	96
10.2	Předmět úpravy zákona o úřednících	97
10.3	Vysvětlení pojmů	97
10.4	Obecně o vzdělávání úředníků	98
10.4.1	Vstupní vzdělávání.....	99
10.4.2	Průběžné vzdělávání.....	99
10.4.3	Zvláštní odborná způsobilost	99
10.4.3.1	Průběh zkoušky	100
10.4.3.2	Obsah zkoušky	103
10.4.3.3	Zkušební komise	104
10.4.3.4	Hodnocení zkoušky	104
10.4.3.5	Opakování zkoušky	105
	Závěr	106
	Seznam použité literatury.....	107
	Seznam použitých zkratk.....	110
	Seznam příloh.....	110
	Anotace	

Úvod

Pro svoji diplomovou práci jsem si vybrala téma: **Správní řízení na úseku evidence obyvatel**. Pro výběr tohoto tématu mám dva důvody. Tím prvním je skutečnost, že správní řízení, správní řád i problematika evidence obyvatel jsou z obsahového hlediska součástí mého studijního oboru, Pedagogika – správní činnost. Druhým důvodem pro výběr tohoto tématu je skutečnost, že správní činnosti jsou z velké části i mou pracovní náplní na odboru správním a legislativním Krajského úřadu Olomouckého kraje.

Správní řízení na úseku evidence obyvatel obecně a především řízení o zrušení údaje o místu trvalého pobytu je obsáhlou materií, která je úzce propojena s celou řadou jiných právních předpisů (např. zákon o obcích, zákon o občanských průkazech, zákon o matrikách, apod.), a která zasahuje i do oblasti občanského či rodinného práva.

Správní řád a zákon o evidenci obyvatel se řadí mezi složitější právní předpisy. Samotné správní řízení o zrušení údaje o místu trvalého pobytu je považováno za složité řízení, a to jak z hlediska procesního, tak i z hlediska hmotně právního, právě proto, že souvisí s různorodými oblastmi a právními předpisy (např. občanský zákoník, zákon o rodině, stavební řízení, katastr nemovitostí, apod.).

Problematičnost řízení je zřejmě i důsledkem toho, že tato řízení byla svěřena do působnosti všech ohlašoven, tj. velkých, ale i malých obecních, městských úřadů, úřadů městysů, újezdních úřadů a magistrátů. S rozdílnou personální, ale i odbornou úrovní na jednotlivých ohlašovnách tak může docházet i k rozdílné úrovni při vedení tohoto správního řízení. Tuto agendu v naprosté většině ohlašoven Olomouckého kraje (platí však i v rámci celé České republiky), vykonávají osoby bez právního vzdělání, ale také bez více než potřebného vzdělávání úředníků formou zvláštní odborné způsobilosti na úseku evidence obyvatel, občanských průkazů a cestovních dokladů (vyjma pracovníků větších úřadů, zejména úřadů obcí s rozšířenou působností).

Pro úředníky menších úřadů je vzhledem k jejich pracovní vytíženosti a také finančním možnostem obcí, zřejmě problematické, absolvovat zvláštní odbornou způsobilost i pravidelná školení na úseku správního řádu a evidence obyvatel. Proto jejich orientace ve správním řádu, ale i jeho samotná aplikace do správního řízení na úseku evidence obyvatel je na nižší, v některých

případech na nízké odborné úrovni.

Cílem mé diplomové práce proto je, vytvořit pro úředníky ohlašoven metodickou pomůcku, která by jim poskytla určitý návod předně pro orientaci v problematice evidence obyvatel a následně i v samotném správním řízení na úseku evidence obyvatel, potažmo v řízení o zrušení údaje o místě trvalého pobytu dle ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel.

Při tvorbě diplomové práce vycházím z příslušných platných právních předpisů na úseku evidence obyvatel, ze správního řádu a dalších souvisejících právních norem. Argumentaci pro některé názory z oblasti evidence obyvatel čerpám také z judikátů Nejvyššího správního soudu. Dalším zdrojem informací je odborná literatura či jiné materiály, publikované v odborných časopisech nebo na internetu.

Se vznikem a vývojem evidence obyvatel a právních předpisů v této oblasti jsem čtenáře seznámila formou popisu důležitých historických faktů a objasněním vývojových souvislostí jednotlivých právních předpisů o evidenci obyvatel. Na základě analýzy současného právního stavu evidence obyvatel a správního řízení, tedy zákona o evidenci obyvatel a správního řádu, jsem vytvořila a popsala strukturu správního řízení na úseku evidence obyvatel, její pravidla a zákonitosti. Podrobně jsem pak rozpracovala řízení o zrušení údaje o místě trvalého pobytu dle ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel.

K větší názornosti správního řízení jsem také vypracovala vzory podání a úkonů. Pro objasnění některých institutů správního řízení jsem zpracovala i další pomůcky, tabulky, vysvětlující problematiku počítání času podle správního řádu. Další pomůckou, diagramem, zjednodušeně objasňuji celý proces tohoto typu správního řízení. Tyto materiály tvoří přílohu diplomové práce.

Zvýšením kvalifikace a odbornosti úředníků ohlašoven formou absolvování zvláštní odborné způsobilosti na úseku evidence obyvatel, občanských průkazů a cestovních dokladů a průběžným vzděláváním formou odborných školení, či seminářů, které popisují v závěrečné, desáté kapitole této práce, dojde nepochybně i ke zkvalitnění procesu správního řízení na úseku evidence obyvatel.

1 Historie a vývoj evidence obyvatel

Co je evidence obyvatelstva, z čeho vychází, kdy tento pojem vznikl a co představuje? Nejedná se o novodobý pojem ani postupy. Pro zodpovězení těchto otázek musíme hluboko do minulosti, neboť počátky evidence obyvatelstva lze dle archeologů a historiků nalézt právě tam, v dávné historii světa. Archeologové tuto dobu datují přibližně do období 12 tisíc let před n. l. a spojují ji se vznikem států, coby formy uspořádání lidských společenství.

Za předchůdce současné evidence obyvatel je na základě historických dokumentů a materiálů možno považovat instituty v historii nazývané jako **censy, konskripce, či sčítání obyvatelstva**. O historických datech, faktech, prvních pokusech sčítání obyvatelstva i jeho evidování, a to jak z hlediska celosvětového, tak z hlediska českých zemí, zajímavě a výstižně pojednává článek „Vývoj evidence obyvatelstva“, z kterého jsem pro tuto práci čerpala. Rovněž institut domovské příslušnosti nebo také domovského práva i hlášení pobytu stojí v prvopočátcích soudobé evidence obyvatel.

1.1 Nejstarší zmínky o sčítání obyvatelstva

První historická sčítání obyvatelstva a tím i jeho evidence, k nimž již máme písemné prameny, zmiňuje kolem roku 3000 před n. l. Herodotos, když popisuje sčítání osob ve starověkém Egyptě. Čínský filozof Konfucius píše o čínském sčítání lidu, které mělo proběhnout někdy kolem roku 2000 před n. l. Také bible obsahuje řadu zmínek o sčítání obyvatelstva. Historicky zcela prokazatelnou evidenci obyvatelstva pak nacházíme ve starověkém Římě, odkud pochází dodnes používané slovo „census“. Z pozdějších pokusů o evidenci obyvatelstva se často uvádí jako příklad anglická *The Domesday Book* z roku 1086, jako pravděpodobně nejvýznamnější statistický dokument ve středověké historii Evropy.

Pohnutky, které vedly ke sčítání obyvatelstva v nejstarších dobách, byly vesměs **vojenské a finanční**. Tehdejší mocnáři potřebovali totiž vědět, s kolika vojáky mohou počítat pro případ ohrožení země nebo výbojnou válku, i jaké příjmy z výběru daní a jiných poplatků mohou od obyvatelstva očekávat.¹

¹ ŠMÍD, V. – SCHELLE, K. – VESELÁ, R.: *Vývoj evidence obyvatelstva*, Veřejná správa č. 45/2005, příloha s. I

1.1.1 Soupisy, konskripce na území českých zemí

Za první sčítání lidu u nás se většinou považuje **soupis obyvatel dle víry a jednotlivé berní katastry**. Církev vedla soupisy duší, či zповědní seznamy. Je třeba především zmínit soupis obyvatelstva podle víry z roku 1651, jenž je jedinečným pramenem pro poznání demografických a nábožensko-sociálních poměrů v Čechách po třicetileté válce v polovině 17. století.

Skutečným prvním celozemským součtem obyvatelstva bylo tzv. **solní sčítání** roku 1702 (Soupis konzumentů soli). Zachovaly se bohužel jen výsledné součty, nikoliv údaje o jednotlivcích. V roce 1727 byl pořízen celozemský soupis židovských domů a jejich obyvatel. V polovině 18. století probíhala cílevědomá modernizace státní správy zemí ovládaných habsburskou dynastií. Jedním z opatření bylo i postupné zjišťování dat o počtu a struktuře obyvatelstva. Reskript ze dne 16. února 1754 opět do akce povolal duchovenstvo a ve čtvrtém císařském reskriptu se nařizovalo sečtení domů.

Od roku 1762 se zjišťovalo spíše rozdělení obyvatelstva **podle stavovské příslušnosti** – na duchovní, šlechtice, úředníky, služebnictvo, měšťany, řemeslníky, poddané a chudé v ústavech. Od téhož roku se zjišťovaly i počty narozených dětí a zemřelých osob.

Podle nařízení z roku 1770 se obyvatelstvu zakazovalo měnit příjmení a od téhož roku se začala obydlená místa označovat jako konskripční osady a jednotlivé domy byly očíslovány. Od té doby se čísla domu uváděla v matrikách, pozemkových knihách atp.

V roce 1778 bylo nařízeno zavést pro každou konskripční osadu tzv. **populační knihu**, v níž byli uvedeni všichni obyvatelé podle domů a v nich podle rodin. Od roku 1831 byla opět nařízena fyzická konskripce. Ta se pak prováděla každý třetí rok až do roku 1851.²

1.2 Počátky moderního sčítání a evidence obyvatelstva na našem území, domovská příslušnost

V polovině 19. století se již sčítání obyvatelstva praktikovalo ve většině vyspělých zemí, zpravidla v pětileté periodě. Mezníkem v historii sčítání lidu se

² ŠMÍD, V. – SCHELLE, K. – VESELÁ, R.: *Vývoj evidence obyvatelstva*, Veřejná správa č. 45/2005, příloha s. II, III

stalo belgické sčítání lidu z roku 1846

1.2.1 Sčítání a evidence obyvatelstva

Sčítání lidu na území rakouského soustátí v roce 1857 proto vycházelo z principů belgického sčítání. Sčítání se mělo konat ke dni 31. října 1857 a mělo být opakováno každý šestý rok. Konečná sumarizace a zpracování dat proběhlo do konce března 1858, výsledky byly otištěny v Tafeln a také jako samostatná publikace.

Další sčítání obyvatelstva proběhlo v roce 1869, tedy již za existence Rakousko-Uherska. Nový říšský zákon o sčítání lidu stanovil stálou desetiletou periodicitu sčítání s tím, že s výjimkou prvního se všechna další měla konat vždy o půlnoci z 31. prosince na 1. ledna roku končícího nulou. **Desetiletá perioda** byla zachována až do konce existence Rakousko-Uherska. Od roku 1890 jde již v podstatě o novodobý přístup ke zjišťování a zpracování dat, který převzala také československá praxe.

Provedením sčítání bylo pověřeno ministerstvo vnitra, řídily jej okresní úřady, sčítání probíhalo ve všech obcích a městech na území státu.

1.2.2 Domovská příslušnost, hlášení pobytu a noclehu

Pojem **domovská příslušnost** a s ní související problematika hlášení bydliště, pobytu nebo noclehu úzce souvisí se současným pojetím evidence obyvatel a dnešním pojmem trvalého pobytu a byla rovněž základem pro určování státního občanství obyvatel.³

Domovská příslušnost již od roku 1804 na základě konskripčního patentu vymezovala příslušnost osoby k určité obci, v té době především za účelem vojenského sčítání. Domovskou příslušnost k obci občan prokazoval platným **domovským listem** a získávala se usazením nebo desetiletým pobytem v obci. Od roku 1849 se domovská příslušnost nabývala:

- narozením (manželské dítě nabývalo příslušnost rodičů, nemanželské příslušnost matky),
- provdáním se (manželka nabývala příslušnost svého manžela),

³ Ministerstvo vnitra ČR [online]. [2011-13-01]. Dostupné z [www: http://www.mvcr.cz/clanek/scitani-lidu-domovska-prislusnost-a-dalsi-udaje-zjistovane-pri-censech-v-minulosti.aspx](http://www.mvcr.cz/clanek/scitani-lidu-domovska-prislusnost-a-dalsi-udaje-zjistovane-pri-censech-v-minulosti.aspx)

- přijetím do obecního svazku (výslovně usnesením obecního zastupitelstva) nebo mlčky pokud obec trpěla, aby občan, i když neměl platný domovní list, se zde nepřetržitě po dobu 4 let zdržoval,
- příkázáním (výkon úřadu státními zaměstnanci, důstojníky, duchovními, veřejnými učiteli).

V dalších letech se podmínky pro získání domovské příslušnosti různě měnily. Bylo také stanoveno, že každý občan má mít v některé obci **domovské právo**. Z obdobného principu vychází i současná právní úprava na úseku evidence obyvatel, která stanoví, že každý státní občan České republiky, žijící na jejím území, musí být úředně evidován a mít v některé obci trvalý pobyt.

S problematikou sčítání a evidence obyvatelstva i domovského práva souvisí i problematika **hlášení bydliště, pobytu nebo noclehu**. Základ této právní úpravy je třeba hledat v čl. III cís. nařízení č. 31/1857 ř. z., obsahující příkaz: *Za účelem vnitřního dozoru budiž účelně zařízeno a řádně prováděno hlášení*. Na základě tohoto zákonného zmocnění bylo hlášení upraveno výnosem ministerstva vnitra a nejvyššího policejního úřadu č. 33/1857 ř. z., s účinností od 15. března 1857. Tento zákon převzala i Československá republika.⁴

1.3 Sčítání lidu od vzniku Československa po současnost

Sčítání lidu se provádělo i v nově vzniklé Československé republice. V roce 1919 vznikl jako orgán vlády pro obor statistiky **Státní úřad statistický**, který kromě dalších svěřených úkolů také garantoval proces sčítání obyvatelstva.⁵ Po krátkou dobu bylo zavedeno sčítání lidu v pětiletém období, později se však právní předpisy Československé republiky vrátily k desetiletému období. Ke sčítání obyvatelstva v Československu došlo v letech 1921 a 1930.

Obyvatelstvo se sčítalo v rozhodném okamžiku, jímž byla půlnoc ze dne 1. na 2. prosince 1930. V tomto okamžiku se zjišťovali přítomní v bytu, přičemž se rozeznávalo, zda v obci mají trvalé bydliště či jsou přítomní pouze dočasně, a kde tyto osoby trvale bydlí. Do zvláštního oddílu se zapisovali i obyvatelé bytu dočasně nepřítomní.

Následující sčítání lidu, které se mělo konat v roce 1940 pouze na území

⁴ ŠMÍD, V. – SCHELLE, K. – VESELÁ, R.: *Vývoj evidence obyvatelstva*, Veřejná správa č. 45/2005, příloha s. III, IV

⁵ Český statistický úřad. [online]. [2011-12-01]. *Historie statistiky v Čechách po roce 1918*. Dostupné z www: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/historie_statistiky_v_zechach_po_roce_1918

Protektorátu Čechy a Moravy neproběhlo z důvodu nepřipravenosti a hlavně s úmyslem neposkytnout okupační mocnosti spolehlivé podklady pro válečné hospodářství. V poválečném Československu, v letech 1946 a 1947, proběhla pouze dílčí sčítání a řádné sčítání lidu se pak uskutečnilo v roce 1950.

Dále pak sčítání lidu na území Čechů a Slováků probíhalo v letech 1961, 1970, 1980 a 1991. Po rozdělení České a Slovenské federativní republiky proběhlo na území nově vzniklé České republiky první **sčítání v roce 2001** a bylo nazvané jako sčítání lidu, domů a bytů. Další plánované sčítání lidu, domů a bytů proběhlo v letošním roce, přičemž rozhodným okamžikem byla půlnoc z 25. na 26. března 2011.

1.4 Význam sčítání obyvatel pro současnost

Státní instituce získávaly v minulosti řadu údajů pouze ze sčítání lidu. Šlo hlavně o zjištění skutečného počtu obyvatelstva, a to přednostně pro účely vojenské a daňové, později šlo také o zjišťování údajů z hlediska např. sociálního, hospodářského, zemědělského či geografického.

V současnosti, při sčítání lidu nejde jen o to zjistit, kolik nás je. To by bylo opravdu velmi málo. I když právě tento údaj je důležitý z hlediska obcí. Údaje ze sčítání totiž slouží jako základ pro aktualizaci demografické statistiky, která pak zpracovává každoroční bilance obcí, které jsou nejen obcemi hodně využívány. Počty obyvatel jsou z hlediska obce důležité z několika důvodů např.:

- počet obyvatel obce je důležitý pro **rozpočtové určení některých daní** (např. daně z příjmu fyzických osob, daně z přidané hodnoty),
- podle počtu obyvatel jsou **rozdělovány** např. **dotace** do rozpočtů obcí (na státní správu),
- počet obyvatel obce je důležitý pro **určení sazby daně z nemovitosti**,
- podle počtu obyvatel je stanovena výše **odměn zastupitelů** jednotlivých zastupitelstev.⁶

Sčítání obyvatel v současném smyslu slova již neplní funkci evidence obyvatelstva ve smyslu uvedených historických postupů, neboť ta byla nahrazena vytvořením registru obyvatel ve vazbě na matriční události.

⁶ Ministerstvo vnitra ČR [online]. [2011-13-01]. *Podíl obcí a okresních úřadů při sčítání lidu, domů a bytů 2001*. Dostupné z www: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/s/2000/51_52/scitani3.html

2 Hlášení pobytu a evidence obyvatel od vzniku Československa po současnou právní úpravu

Jak jsem již zmiňovala v předchozích kapitolách, stejně jako při rakouských sčítáních lidu i při obou prvorepublikových censech v letech 1921 a 1930, byla na sčítací tiskopisy zařazena rubrika zjišťující domovskou příslušnost obyvatelstva.

2.1 Období od roku 1917 do roku 1982

Nová Československá republika převzala pro své území rakouskou právní úpravu, týkající se získávání a ztráty domovského práva. **Institut domovské příslušnosti** tak existoval po celou dobu první republiky. K jeho zrušení došlo na území Československa až po únoru 1948 zákonem č. 174/1948 Sb., o zrušení domovského práva s účinností od 1. 1. 1949.

První československou právní normou upravující související problematiku byl zákon č. 51/1935 Sb., o hlášení pobytu, který měl nabýt účinnosti dnem, který bude určen vládním nařízením. Toto vládní nařízení a ani související prováděcí předpisy však nebyly nikdy vydány.

Vlastní pojem **evidence obyvatel** je tak poprvé zmíněn ve vládním nařízení č. 51/1936 Sb., o organizaci policejní správy a služby a o některých jiných opatřeních v oboru vnitřní správy, a to pouze okrajově, když se v základní definici státních policejních úřadů v ust. § 1 uvádí, že tyto *jsou povolány ve svém správním obvodu... pečovat o veřejnou bezpečnost a klid, starati se o bezpečnost osob a majetku, udržovati veřejný pořádek, zejména též bdíti nad veřejnou mravností, dále míti v evidenci obyvatelstvo a cizince a plniti úkoly, které jsou jim platnými předpisy zvlášť uloženy*.

První realističtější zakotvení tohoto pojmu, včetně minimálních detailů struktury a obsahu evidenčních informací, je spojeno až s vládním nařízením č. 14/1939 Sb. II, o domovní evidenci obyvatelstva a některých opatřeních omezujících jeho pohyb. Podle něj se měl pro každý dům podle jednotlivých bytů **založit a vést seznam osob v domě ubytovaných** (definovaný jako “domovní seznam”). V případě obcí, které podle posledního sčítání lidu neměly více než 500 obyvatel, měla vést domovní seznamy četnická stanice, případně státní policejní úřad, v ostatních obcích měli vést a uchovávat domovní seznam

majitelé domů.⁷ Uvedené ustanovení však mělo vzhledem k následujícím válečným událostem a okupaci Československa pouze krátkou účinnost a formálně bylo zrušeno vládním nařízením vlády Protektorátu Čechy a Morava v květnu 1940.

Novým vládním nařízením vlády Protektorátu Čechy a Morava č. 233/1941 Sb., o hlášení pobytu (**řád hlášení**), byla každá osoba zdržující se na území Protektorátu Čechy a Morava povinna hlásit:

- počátek pobytu v obci, každou jeho změnu i jeho ukončení,
- změny jména a příjmení,
- nabytí nebo pozbytí cizí státní příslušnosti.

Výjimku tvořily osoby prodlévající v jiné obci u příbuzných v pokolení přímém, u rodičů manžela (manželky), u sourozenců anebo u sourozenců rodičů nebo manžela (manželky) a netrval-li takovýto pobyt déle než 6 týdnů.

Hlášení se podávala u **ohlašovacího úřadu**, kterým byl obecní úřad obce pobytu, a to do tří dnů poté, kdy nastala hlášená skutečnost. V obcích, pro něž byl zřízen vládní policejní úřad, byl ohlašovacím úřadem tento úřad. Hlášení se podávalo na úředně stanovených ohlašovacích lístcích.

Vládní nařízení č. 229/1947 Sb., jímž se vymezují úkoly národní bezpečnosti, kterým byly úkoly na úseku hlášení pobytu a evidence obyvatel svěřeny orgánům národní bezpečnosti, v § 2 upravujícím působnost správních úřadů národní bezpečnosti mimo jiné v odstavci 15 uvádí, že sem náleží *evidence obyvatelstva, zejména: hlášení pobytu; hlášení vojenských osob mimo činnou službu pro vojenské účely podle branných předpisů; průkazy totožnosti.*

Další právní normou podzákoné síly bylo vládní nařízení č. 301/1948 Sb., o bezpečnostních referátech krajských národních výborů. Těmto institucím vládní nařízení v § 1 odst. 2 mimo jiné stanoví úkol *dbát o evidenci obyvatelstva, zejména o zachovávání předpisů o hlášení pobytu a o průkazech totožnosti a cizincích.*

První, **komplexnější právní úpravu**, stanovil zákon č. 52/1949 Sb., o hlášení obyvatelstva a o povolování pobytu cizincům. Podle tohoto zákona bylo povinností obyvatel hlásit ohlašovacímu orgánu počátek, změnu a ukončení pobytu v obci, a to s vedlejšími ohlašovacími údaji, které měly určit prováděcí

⁷ ŠMÍD, V. – SCHELLE, K. – VESELÁ, R.: *Vývoj evidence obyvatelstva*, Veřejná správa č. 45/2005, příloha s. IV

předpisy. Jako ohlašovací orgán byl určen místní národní výbor. **Povinnost k hlášení pobytu** byla vázána na libovolný typ ubytování, tj. pro osoby ubytované v ubytovacím zařízení i pro osoby ubytované jinak. Povinnost k hlášení pobytu v ubytovacích zařízeních měli provozovatelé těchto zařízení, jinak ubytované osoby a jejich ubytovatelé sami (např. v rodinných domech, bytech apod.), a to ve formě hlášení (oznamování) na ohlašovacích (oznamovacích) lístcích. Výjimky z oznamovací povinnosti byly stanoveny pro osoby ubytované podle předpisů o ubytování vojska, cizí konsuly z povolání a osoby na roveň jim postavené, pokud nejsou občany Československé republiky a další osoby se zvláštním postavením.

Prováděcím předpisem k tomuto zákonu byl **definován pojem pobyt**. Za ten byl považován jak pobyt trvalý (bydliště), tak i pobyt přechodný (dočasný pobyt mimo místo stálého bydliště).

Osoby starší 15 let plnily ohlašovací povinnost samostatně. Děti mladší 15 let, ubytované společně s rodiči se uváděly na ohlašovacím lístku matky, pokud s ní měly společné příjmení a státní příslušnost. Na přihlašovacím lístku otce se uváděly děti mladší 15 let, měly-li s ním společné příjmení a státní příslušnost a bydlely-li pouze s ním a matka odděleně. Na samostatném přihlašovacím lístku byly vedeny děti, které neměly společné příjmení ani státní příslušnost s žádným z rodičů, s kterým bydlely, nebo pokud nebydlely s žádným z rodičů.

Občané byli dále povinni oznámit ohlašovacímu orgánu změny příjmení, jména, státního občanství a rodinného stavu.

Tento způsob evidence obyvatel vydržel s malými a nepodstatnými změnami až do 80. let minulého století, kdy v důsledku vědeckotechnického pokroku byly zavedeny postupy automatizovaného zpracování údajů. Tím mělo dojít k odstranění nedostatků v obsahu dosavadní evidence obyvatel. Tato akce byla uskutečněna na základě prováděcí vyhlášky Federálního ministerstva vnitra č. 4/1980 Sb., **formou mimořádného hlášení pobytu československých státních občanů** ke dni 1. listopadu 1980 za účelem vytvoření centrálního registru občanů, a to současně se sčítáním lidu, domů a bytů k témuž dni. Hlášení podléhali všichni občané, kteří se v uvedené době zdržovali na území Československé socialistické republiky nebo i mimo její území, avšak

se souhlasem československých úřadů a byli hlášeni k trvalému pobytu v Československé socialistické republice.

2.2 Období od roku 1982 do 1. 7. 2000

Po tomto ověření dosavadních údajů evidence obyvatel, zavedení automatizace a vytvoření centrálního registru obyvatel, byly dosavadní právní předpisy nahrazeny zcela **novou právní úpravou**. Jednalo se o zákon č. 135/1982 Sb., o hlášení a evidenci pobytu občanů; k němu byla vydána i prováděcí vyhláška č. 146/1982 Sb.

Vyhláška celkem podrobně popisuje vybrané kroky prováděné státní správou na úseku evidence občanů (např. je zde přesně stanoveno, že občané jsou *povinni vyplnit ohlašovací tiskopisy pravdivě a čitelně kuličkovou tužkou, perem nebo psacím strojem*), avšak zde paradoxně zcela chybí struktura údajů vedených v Centrálním registru občanů a vyhláška se pouze odkazuje na pojmenované tiskopisy, které samy nejsou její přílohou, přičemž pouze zmocňuje samo sebe vydat jejich vzory.⁸

Srovnáním s předchozí právní úpravou lze dojít k závěru, že z hlediska koncepce celé problematiky **neznamenal nový zákon žádný zásadní průlom**. Definice pojmů, nastavení práv a povinností zúčastněných subjektů i postupy při jejich realizaci zůstaly v podstatě zachovány, změnily se pouze některé detaily.

Výkon státní správy na úseku evidence obyvatel byl svěřen do působností příslušných útvarů policie.

⁸ ŠMÍD, V. – SCHELLE, K. – VESELÁ, R.: *Vývoj evidence obyvatelstva*, Veřejná správa č. 45/2005, příloha s. V

3 Současná právní úprava evidence obyvatel

I přes značné nedostatky právní úpravy z roku 1982 tato platila celkem 18 let. Právní normou, která skutečně legálně zavedla do českého právního řádu **moderní evidenci obyvatel**, je až zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (dále také „zákon o evidenci obyvatel“ nebo „ZEO“), který nabyl účinnosti dnem 1. července 2000.

3.1 Právní úprava dle zákona č. 133/2000 Sb.

Důvodová zpráva k návrhu ZEO⁹, kromě jiného uvádí, že byl proveden rozbor platné právní úpravy, při kterém byla naše právní úprava porovnána s úpravou jiných evropských států např. Spolkové republiky Německo, Maďarské republiky. Uvedený rozbor a získané praktické zkušenosti ukázaly na potřebu provést v platné právní úpravě o hlášení a evidenci pobytu občanů řadu změn. Vzhledem k tomu, že předpokládané změny a doplnění by se dotkly převážně části ustanovení zákona č. 135/1982 Sb., o hlášení a evidenci pobytu občanů, i prováděcích právních předpisů k tomuto zákonu, je navrhováno, stávající právní předpisy zrušit a v plném rozsahu nahradit novými. Z tohoto důvodu byl zpracován návrh nového ZEO a rodných číslech, jehož účelem a hlavním obsahem je:

- převést výkon činnosti v oblasti evidence občanů od Policie České republiky (dále jen „policie“) na okresní úřady,
- rozšířit evidenci občanů o evidenci pobytu cizinců a osob, kterým byl na území České republiky udělen azyl,
- upustit od přihlašovací povinnosti k přechodnému pobytu,
- stanovit podmínky pro provoz informačního systému evidence obyvatel, který zajistí dostatečnou ochranu údajů při jejich zjišťování, zpracování a využívání,
- stanovit předávání dat z informačního systému evidence obyvatel jiným orgánům státní správy pro plnění jejich úkolů na základě zvláštních právních předpisů,
- rozšířit působnost Ministerstva vnitra o problematiku rodných čísel,
- uplatnit správní řízení.

⁹ *Důvodová zpráva k zákonu o evidenci obyvatel. Obecná část.* ASPI ID: LIT13948CZ [on-line] PSP strana: tisk 441/0

3.2 Jednotlivé instituty evidence obyvatel

Zákon o evidenci obyvatel podrobně upravil problematiku:

- hlášení pobytu,
- zrušil možnost evidování přechodného pobytu,
- stanovil pojem trvalého pobytu,
- vytvořil informační systém evidence obyvatel, stanovil jeho obsahovou strukturu, zdroje, určil jeho správce, zapisovatele i zpracovatele,
- stanovil instituty oznamovací povinnosti zainteresovaných subjektů vůči informačnímu systému evidence obyvatel,
- zavedl nový systém přidělování rodných čísel, jejich potvrzování, ověřování,
- určil oblasti evidence obyvatel, ve kterých příslušné správní orgány rozhodují výlučně ve správním řízení,
- vymezil skutkové podstaty přestupků a jiných správních deliktů na úseku evidence obyvatel a rodných čísel.

3.3 Osobní působnost zákona o evidenci obyvatel

V souladu s těmito předpoklady potom nově vydaný zákon o evidenci obyvatel skutečně stanovil, že **osobní působnost** evidence obyvatel se bude vztahovat na:

- státní občany České republiky,
- cizince s povolením k pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu¹⁰,
- osoby, kterým byl udělen azyl na území České republiky¹¹.

Zákonem č. 227/2009Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech, došlo po delší době opětovně ke změně osobní působnosti ZEO. Novelizované ust. § 1 ZEO tak od 1. 7. 2010 stanoví, že v evidenci obyvatel se vedou údaje o:

- státních občanech České republiky (dále jen "občan"),
- osobách, které pozbyly státní občanství České republiky,

¹⁰ zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

¹¹ zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů

- cizincích, kteří jsou matkou, otcem, popřípadě jiným zákonným zástupcem, manželem, registrovaným partnerem nebo dítětem občana.

3.4 Územní působnost zákona o evidenci obyvatel

Problematika výkonu státní správy na úseku evidence obyvatel byla svěřena:

- **Ministerstvu vnitra ČR** (dále také „ministerstvo vnitra“ nebo „MV ČR“),
- Okresním úřadům, v hlavním městě Praze a ve městech Brno, Ostrava a Plzeň magistrátům těchto měst (dále také „**okresní úřady**“),
- Obecním úřadům, v hlavním městě Praze a ve městech Brno, Ostrava a Plzeň obvodním a místním úřadům městských částí, pokud tak stanoví statut, a na území vojenských újezdů újezdním úřadům (dále také „**obecní úřady**“).

Organizačně, technicky i administrativně bylo nutné vyřešit převod této agendy z doposud příslušných útvarů Policie ČR (dále také „policie“) na okresní a obecní úřady. Zákon o evidenci obyvatel nabył účinnosti dnem 1. července 2000 s tím, že do 30 dnů poté měly příslušné útvary policie předat nově příslušným úřadům veškerou související spisovou dokumentaci.

Zákon v průběhu své existence doznal změn, které odrážely konkrétní zkušenosti z praxe nebo byly logickým vyústěním reformy veřejné správy, případně byly do této právní úpravy vtaženy v souvislosti s celkovým vývojem výpočetní a komunikační techniky a elektronizací veřejné správy.

K další významné změně příslušnosti ve výkonu agendy evidence obyvatel došlo k 1. 1. 2003 v souvislosti s **reformou veřejné správy a zrušením okresních úřadů**. V podstatě technickou novelou ZEO byl zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů. Tato právní norma do výčtu subjektů, kterým byl výkon agendy na úseku evidence obyvatel svěřen, vložila krajské úřady; práva a povinnosti dosavadních okresních úřadů byly přeneseny na obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Tento stav již dále nebyl měněn a setrval až do současnosti.¹²

¹² ŠMÍD, V. – SCHELLE, K. – VESELÁ, R.: *Vývoj evidence obyvatelstva*, Veřejná správa č. 45/2005, příloha s. V

3.5 Informační systém evidence obyvatel

Naopak masivní novelou byl komplexní zákon č. 53/2004 Sb., kterým se mění některé zákony související s oblastí evidence obyvatel. Tento zákon novelizoval celkem 13 dalších zákonů, přičemž záměrem zákonodárce bylo **transformovat informační systém evidence obyvatel** na úplný, správný a funkční systém, při zachování požadavků na zajištění ochrany osobních údajů a jejich průběžnou aktualizaci. Zákon současně definoval i zdroje informačního systému evidence obyvatel a k tomu stanovil potřebné povinnosti určených subjektů.¹³

Zákon rovněž nově formuloval **strukturu** informačního systému evidence obyvatel a stanovil, jaké údaje se v systému vedou. Za **správce systému** určil MV ČR, které odpovídá za přesnost údajů v informačním systému tak, aby údaje odpovídaly aktuálnímu stavu s tím, že ostatní ministerstva, jiné správní úřady, soudy, právnické osoby a obyvatelé jsou povinni mu poskytnout k plnění tohoto úkolu potřebnou **součinnost** předáváním aktualizovaných údajů vedených v informačním systému a poskytováním údajů vyžádaných. **Zpracovateli** údajů byly na jednotlivých úrovních systému určeny krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a obecní úřady.

Formou novel jednotlivých speciálních zákonů pak uvedený zákon nastavil **toky údajů** opačným směrem, tj. z informačního systému evidence obyvatel a registru rodných čísel do jiných informačních systémů.¹⁴

Zákon o evidenci obyvatel a tím i informační systém evidence obyvatel byl změněn zákonem č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím **zákona o základních registrech**. Uvedená novelizace reagovala na přijetí zákona o základních registrech a s tím související další elektronizaci veřejné správy. Informační systém se tak stal tzv. **agendovým informačním systémem veřejné správy** podle zvláštního zákona.¹⁵ Nově byly dnem 1. 7. 2010 mezi subjekty, vstupující do procesu tvorby informačního systému, zařazeny matriční úřady.

¹³ ŠMÍD, V. – SCHELLE, K. – VESELÁ, R.: *Vývoj evidence obyvatelstva*, Veřejná správa č. 45/2005, příloha s. V

¹⁴ ŠMÍD, V. – SCHELLE, K. – VESELÁ, R.: *Vývoj evidence obyvatelstva*, Veřejná správa č. 45/2005, příloha s. VI

¹⁵ § 3 odst. 1 zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

3.6 Právní stav na úseku evidence obyvatel k 1. 1. 2011

Problematika evidence obyvatel je v našem právním systému v současné době upravena právními předpisy, ať už zákonné, či podzákonné síly, ale také metodikou ústředního orgánu státní správy na tomto úseku, MV ČR.

3.6.1 Přehled právních předpisů na úseku evidence obyvatel

Agenda evidence obyvatel je upravena těmito právními normami:

- zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 296/2004 Sb., kterou se provádí zákon o evidenci obyvatel a kterou se mění vyhláška č. 177/2000 Sb., kterou se provádí zákon o evidenci obyvatel, zákon o občanských průkazech a zákon o cestovních dokladech, ve znění pozdějších předpisů,
- Metodický pokyn Ministerstva vnitra č.j. MV-21261/SC-2009 ze dne 27. března 2009.

Dále na úseku evidence obyvatel je jako procesní právní předpis uplatňován:

- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také „správní řád“ nebo „SŘ“).

3.6.2 Působnost a subjekty dle zákona o evidenci obyvatel

Zákon o evidenci obyvatel se vztahuje na:¹⁶

- státní občany České republiky,
- osoby, které pozbyly státní občanství České republiky,
- cizince, kteří jsou matkou, otcem, popřípadě jiným zákonným zástupcem, manželem, registrovaným partnerem nebo dítětem občana.

Pro účely ZEO se **obyvatelem** ve smyslu ust. § 1 odst. 2 ZEO rozumí všechny výše uvedené osoby.

Státní správu podle tohoto zákona vykonávají¹⁷ :

- Ministerstvo vnitra,
- krajské úřady,

¹⁶ § 1 odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel, ve znění pozdějších předpisů

¹⁷ § 2 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel, ve znění pozdějších předpisů

- obecní úřady obcí s rozšířenou působností, v hlavním městě Praze městské části určené Statutem hlavního města Prahy a v územně členěných statutárních městech magistráty těchto měst (dále také "**obecní úřad obce s rozšířenou působností**"),
- obecní úřady, úřady městských částí nebo městských obvodů a újezdní úřady (dále také "**ohlašovna**").

Údaje o obyvatelích jsou zpracovávány a vedeny v **informačním systému evidence obyvatel**, jehož **správce** a ve stanovených případech i **zpracovatelem** a uživatelem je Ministerstvo vnitra ČR. Rozsah zpracovávaných a vedených údajů v informačním systému je určen v ust. § 3 ZEO. Dalšími **zapisovateli**, zpracovateli i **uživateli** těchto údajů jsou krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, ohlašovny a soudy, a to v rozsahu práv a povinností stanovených v ust. §§ 3 – 6 ZEO. Tyto orgány veřejné moci, které zapisují údaje do informačního systému, jsou dle ust. § 7 odst. 1 ZEO povinny, je do informačního systému zapsat bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví. Údaje vedené v informačním systému evidence obyvatel jsou poskytovány obyvatelem staršímu 15 let nebo zákonnému zástupci obyvatele mladšího 15 let na základě žádosti¹⁸. Dalším subjektům jsou data poskytována pouze na základě zmocnění ve speciálních právních předpisech, které určují i konkrétní rozsah poskytovaných údajů. Dálkovým přístupem jsou data těmto subjektům poskytována ministerstvem, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

Zákon o evidenci obyvatel upravuje i problematiku rodných čísel, označovaných jako osobní identifikátor fyzické osoby. Rodná čísla jsou jedním z údajů vedených o obyvatelích v informačním systému evidence obyvatel. S problematikou evidence obyvatel a správním řízením na tomto úseku však přímo nesouvisí, a proto jsem agendu rodných čísel v této práci pominula a nevěnuji se jí.

V další části se budu podrobněji zabývat pojmy, jako jsou trvalý pobyt, přihlašování a změna trvalého pobytu, údaj o místě trvalého pobytu, neboť tyto jsou z věcného hlediska základními pojmy pro tuto práci.

¹⁸ § 8 odst. 3 – 9 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel, ve znění pozdějších předpisů

4 Trvalý pobyt občanů

Zákon o evidenci obyvatel v § 10 odst. 1 specifikuje, že místem trvalého pobytu občana se rozumí adresa pobytu občana v České republice, která je vedena v registru obyvatel ve formě referenční vazby (kódu adresního místa) na referenční údaj o adrese v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí, kterou si občan zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání. K trvalému pobytu (ve smyslu ZEO) k objektu na území České republiky se může přihlásit pouze státní občan České republiky.

4.1 Údaj o místu trvalého pobytu

Občan může mít jen jedno místo TP, a to v objektu, který je podle zvláštního právního předpisu¹⁹⁾ označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním číslem a který je určen pro bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci (dále jen „objekt“).

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku sp. zn. 5 As 10/2007 konstatoval, že občan má podle čl. 14 Listiny základních práv a svobod právo na svobodu pohybu a volbu pobytu. Podle své volby tak může pobývat i na více místech. Pouze na jednom místě však může mít pobyt trvalý.

Z přihlášení občana k trvalému pobytu dle ust. § 10 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel **nevyplývají žádná práva k objektu uvedenému v odstavci 1 ani k vlastníkovu nemovitosti.**

Na uvedené ustanovení ZEO bylo pohlíženo tak, že samotné přihlášení občana k trvalému pobytu na adresu, která je vázána ke konkrétnímu objektu (dále pak změna, či zrušení údaje o místu TP) pouze deklaruje evidenční stav trvalého pobytu občana. Přihlášením občana k trvalému pobytu na konkrétní adresu, jeho změnou, či zrušením, nevznikají tomuto občanovi žádná práva k objektu na této adrese, ani k samotnému vlastníkovu tohoto objektu. Z této formulace zákona byl tedy dovozován ryze **evidenční charakter údaje o místě trvalého pobytu** občana. K tomuto názoru se přiklání i naše judikatura.

¹⁹ vyhláška č. 326/2000 Sb., o způsobu označování ulic a ostatních veřejných prostranství názvy, o způsobu použití a umístění čísel k označení budov, o náležitostech ohlášení a přečíslování budov a o postupu a oznamování přidělení čísel a dokladech potřebných k přidělení čísel, ve znění vyhlášky č. 193/2001 Sb.

Průlom v tomto výkladu však nastal vydáním rozsudku Nejvyššího správního soudu, č.j. 2 As 64/2005, kdy při posuzování předložené sporné právní otázky vycházel z úvahy o významu soudního přezkumu správních rozhodnutí, který byl institucionalizován k ochraně subjektů před veřejnou mocí. Soud na základě ust. § 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, poskytuje ochranu veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob, tedy právům plynoucím z předpisů veřejného práva. Existence takového práva je pak předpokladem soudního přezkumu. Ust. § 70 písm. a) s. ř. s. vylučuje ze soudního přezkoumání úkony, které svou povahou rozhodnutími nejsou přesto, že jeho formu mají.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku uvádí:

Dosavadní judikatura Nejvyššího správního soudu vycházela z názoru, že zde v případě evidence pobytu žádné veřejné subjektivní právo není, neboť z přihlášení občana k trvalému pobytu nevyplývají žádná práva k objektu, a tedy v případě zrušení údaje nemohou ani zaniknout. Za nedotčené označila i právo na svobodnou volbu místa trvalého pobytu, a to ve shodě s nálezem Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 4/021). Zrušení údaje o místu pobytu pak bylo označeno za neovlivňující politická práva (právo volební), veškeré negativní důsledky plynoucí ze zrušení údaje (např. v exekučním řízení) byly označeny za nepřímé a skutečnost, že je rozhodováno ve správním řízení, za nerozhodnou. Rozšířený senát se s těmito názory neztotožnil.

Pokud jde o právní úpravu sporné otázky, zákon o evidenci obyvatel v rozhodném znění (před novelou provedenou zákonem č. 53/2004 Sb.) upravuje trvalý pobyt obyvatel v hlavě II, přičemž vymezuje místo trvalého pobytu v § 10 odst. 1 jako adresu pobytu občana v České republice, kterou si občan zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání. Místo trvalého pobytu přitom může mít jen jedno, a to v objektu, který je podle zvláštního právního předpisu označen číslem popisným nebo evidenčním, a který je podle zvláštního právního předpisu určen pro bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci. Současně v odst. 2 téhož ustanovení výslovně stanoví, že z přihlášení občana k trvalému pobytu nevyplývají žádná práva k objektu uvedenému v odstavci 1 ani k vlastníkově nemovitosti. Hlášení změny místa trvalého pobytu je závislé na splnění předepsaných podmínek, přičemž jejich nesplnění má za následek rozhodnutí o nezaevidování změny podle § 10 odst. 8 zákona

o evidenci obyvatel (po novele provedené zákonem č. 53/2004 Sb. je úprava bez změny obsažena v odst. 9 téhož ustanovení). O zrušení údaje o místu trvalého pobytu může rozhodnout ohlašovna podle § 12 odst. 1 zákona...

Ze skutečnosti, že § 10 odst. 2 ZEO vylučuje, aby s přihlášením k pobytu byla spojena vlastnická či jiná práva k objektu, nelze dovozovat, že přihlášení k pobytu, nezaevidování změny nebo zrušení místa trvalého pobytu nemůže do práv subjektu nijak zasáhnout. Znamená to pouze, že rozhodnutí ohlašovny nemá soukromoprávní důsledky a že se nikdo pouze na základě zaevidování, nezaevidování či zrušení údaje o místu trvalého pobytu nemůže domáhat vydání objektu bydlení, užívacího práva v něm, či naopak jeho vyklizení. Neznamená to však, že údaj o místu trvalého pobytu má význam pouze evidenční.

...a s tím, kde je evidováno místo jeho trvalého pobytu, je spojena řada důsledků jak pro něho, tak i případně pro vlastníka objektu, v němž je místo trvalého pobytu evidováno. Znamená to, že místo trvalého pobytu nelze zaměňovat s jakýmkoliv jiným místem pobytu a evidování tohoto místa má vliv na práva a povinnosti subjektu. Tato práva a povinnosti nevyplývají přímo ze ZEO, ale z jiných zákonů, a jejich existence vylučuje, aby zaevidování, nezaevidování, či zrušení místa trvalého pobytu mělo skutečně pouze evidenční účinky.

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku²⁰ při výčtu práv fyzické osoby, vázaných na trvalý pobyt a vycházejících ze zvláštních právních předpisů zmiňuje např., že:

- na trvalý pobyt na konkrétní adrese (v konkrétním bytě) je vázán nárok na příspěvek na bydlení vlastníka nebo nájemce bytu podle § 24 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře.
- závažným důsledkem rozhodnutí ohlašovny o nezaevidování nebo zrušení údaje o místu TP je dopad do práva volebního, u něhož nelze vždy akceptovat, že je nedotčeno v důsledku úředního přihlášení k pobytu v sídle ohlašovny. Podstatný vliv má zřízení úředního pobytu v důsledku zrušení údaje o místě TP i na pasivní volební právo, kdy např. zaevidováním úřední adresy by u kandidáta pro volby do zastupitelstev obcí mohla nastat překážka výkonu volebního práva.

²⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 As 64/2005 – 108 ze dne 6. února 2007

- zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, stanoví občanovi povinnost v stanovených případech²¹ požádat o vydání nového občanského průkazu. Takovým případem je i situace, kdy se občanský průkaz stává neplatným dnem právní moci rozhodnutí ohlašovny o zrušení údaje o místě TP. Občan je poté povinen ve lhůtě do 15 dnů od právní moci rozhodnutí požádat o vydání nového občanského průkazu s tzv. úřední adresou trvalého pobytu dle § 10 odst. 5 ZEO. Nesplněním této povinnosti se vystavuje riziku postihu pro přestupek podle § 16a odst. 1 písm. c) zákona o občanských průkazech.
- zrušení místa trvalého pobytu může mít závažný dopad i na možnost podnikání dle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). Podnikala-li osoba v místě svého trvalého pobytu a tento je jí ohlašovnou zrušen, plyne z toho pro ni jednak povinnost ohlášení změny, jednak zde vyvstává reálné riziko, že živnostenský úřad neshledá administrativní hlášení pobytu v místě ohlašovny dostatečně způsobilým místem k provozování podnikatelské činnosti a živnostenské oprávnění či koncesi zruší.

Tímto rozsudkem judikovaný názor, tj. že **trvalý pobyt nemá pouze evidenční charakter, ale fyzické osobě zakládá i práva a povinnosti** obsaženy ve speciálních právních předpisech, měl vliv i na procesní postup správního řízení, vedeného orgány veřejné moci; a to konkrétně v situacích, kdy správní orgány posuzují, zda účastník řízení je osobou neznámého pobytu a v té souvislosti nutnost ustanovení opatrovníka dle ust. § 32 odst. 2 písm. d) SŘ, když v předchozí praxi, tj. v době do uvedeného judikátu postup správních orgánů odpovídal ust. § 32 odst. 3 SŘ.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu tedy dospěl k závěru, že **právo na zvolení místa trvalého pobytu a na evidenci trvalého pobytu** v místě, v němž si tento druh pobytu zvolil (§ 10 ZEO), **je veřejným subjektivním právem** a náleží mu tak soudní ochrana. Rozhodnutí správních orgánů ve věci zaevidování, nezaevidování, či zrušení údaje o místě TP jsou tedy správními akty, které lze přezkoumávat v rámci správního soudnictví, neboť v jejich důsledku mohou být dotčena práva i povinnosti fyzických osob.

²¹ § 14 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů

Nedílnou součástí práva na zvolení místa trvalého pobytu je také právo na to, aby na této zvolené adrese nebyly evidovány osoby, které pro to nesplňují nebo přestaly splňovat zákonné podmínky (§ 12 odst. 1 ZEO).

Dále také Nejvyšší správní soud v uvedeném rozsudku konstatuje, že pojem trvalého pobytu užívá řada zákonů, většinou však ve významu evidenčním, či ve významu zajištění dostupnosti, dosažitelnosti či možnosti kontroly. Je tomu tak zpravidla z důvodů, aby v průběhu řízení, jež upravují, mohl oprávněný orgán s účastníky komunikovat a zejména doručit jim rozhodnutí, které je výsledkem té které rozhodovací činnosti.

4.2 Přihlašování občanů k trvalému pobytu

Jak jsem již v předchozích pasážích této práce zmínila, zákon o evidenci obyvatel neobsahuje institut, uplatňovaný v předchozích právních úpravách evidence obyvatel, tj. oznamovací povinnost občana o ukončení předchozího místa trvalého pobytu. Systém přihlašování občanů k trvalému pobytu je dle ZEO aplikován **formou změny místa trvalého pobytu**. Zjednodušeně řečeno, původní adresa TP i datum jejího ukončení jsou automaticky přepsány nově zvoleným a zaevidovaným místem TP, odpovídajícím parametrům ust. § 10 odst. 1 ZEO.

Zákon o evidenci obyvatel tento proces upravuje v ust. § 10 odst. 5 – 11. Ohlašovnou, příslušnou k zaevidování změny místa zvoleného TP občana, je ohlašovna v místě nového TP.

O zaevidování ohlášené změny místa TP nevydává ohlašovna rozhodnutí ve správním řízení.

Při tomto ohlášení změny místa TP je občan dle § 10 odst. 6 ZEO povinen:

- a) vyplnit a podepsat přihlašovací lístek k trvalému pobytu, který obsahuje údaje o:
 1. jménu, popřípadě jménech, příjmení a rodném čísle, předchozí a nové adrese místa TP občana,
 2. vlastníku objektu, kterým se rozumí jméno, příjmení a adresa místa TP u fyzické osoby nebo název a sídlo u právnické osoby;

- b) předložit občanský průkaz, u něhož není oddělena jeho vyznačená část²² v důsledku změny místa TP; občan po ukončení pobytu v cizině předkládá cestovní pas, občan po nabytí státního občanství České republiky předkládá doklad o nabytí státního občanství;
- c) doložit vlastnictví bytu nebo domu, nebo doložit oprávněnost užívání bytu, anebo předložit úředně ověřené písemné potvrzení oprávněné osoby o souhlasu s ohlášením změny místa TP. Takové potvrzení se nevyžaduje v případě, že oprávněná osoba potvrdí souhlas na přihlašovacím tiskopisu k trvalému pobytu před zaměstnancem ohlašovny. Za oprávněnou osobu se považuje osoba starší 18 let, způsobilá k právním úkonům, která je oprávněna užívat objekt uvedený v odstavci 1 nebo jeho vymezenou část (např. byt nebo obytnou místnost), anebo je provozovatelem ubytovacího zařízení, kde se občan hlásí k trvalému pobytu.

Za přihlášení změny místa TP zaplatí občan **poplatek** podle zvláštního zákona.²³ Platby poplatků podle předchozí věty jsou přitom příjmem obce.

Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů ve své příloze v Sazebníku v položce 2 bod d) stanoví za tento úkon správní poplatek ve výši 50,- Kč, přičemž od jeho hrazení jsou osvobozeny osoby mladší 15 let.

Při změně místa TP je ohlašovna povinna **oddělit vyznačenou část**²⁴ **občanského průkazu** a současně občanovi vydá **potvrzení o změně místa TP**. Dále zákon stanoví ohlašovně oznamovací povinnost vůči vlastníkovu objektu, spočívající v oznámení změny v počtu přihlášených osob u oprávněné osoby, a vůči obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který občanský průkaz vydal.

Ohlašovna změnu TP občana **zavede** do agendového informačního systému evidence obyvatel prostřednictvím systému CzechPointu, a to ve lhůtě do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o změně TP dozví; tato změna se promítne i v centrálním registru obyvatel.

Zákon o evidenci obyvatel umožňuje, aby změnu TP ohlásil:

²² § 12 odst. 3 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů

²³ zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

²⁴ § 12 odst. 3 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů

- zákonný zástupce, případně pěstoun za občana mladšího 15 let²⁵,
- zákonný zástupce za občana zbaveného způsobilosti k právním úkonům nebo občana, jehož způsobilost k právním úkonům byla rozhodnutím soudu omezena tak, že není způsobilý k jednání o změně TP²⁶
- pověřený zmocněnec za občana na základě ověřené plné moci²⁷,

Dle § 10 odst. 9 ZEO ohlašovna **změnu TP nezaeviduje**, zjistí-li nedostatky v předkládaných dokladech nebo rozpory uváděných údajů s údaji v základním registru obyvatel nebo v informačním systému. Postup ohlašovny v těchto případech popíši v další kapitole této práce.

4.3 Úřední adresa – místo trvalého pobytu ze zákona

Jak již bylo uvedeno v podkapitole 4.1 Údaj o místě trvalého pobytu, místem trvalého pobytu se dle § 10 odst. 1 ZEO rozumí adresa, kterou si občan zvolí sám, zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání, a to v objektu, který je podle zvláštního právního předpisu²⁸) označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním číslem, a který je určen pro bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci.

Pro tuto část diplomové práce je rovněž vhodné připomenout, že údaj o místě trvalého pobytu občana je jedním z údajů, zapisovaných do informačního systému evidence obyvatel²⁹. Tento informační systém kromě dalších identifikačních a osobních údajů o občanovi obsahuje ve vztahu k trvalému pobytu tyto údaje:

- aktuální údaj o místě TP,
- počátek TP,
- předchozí adresy místa TP s uvedením data počátku i ukončení adresy,
- zrušení údaje o místě TP dle § 12 odst. 1 zákona o evidenci obyvatel,
- datum ukončení TP na území České republiky,

²⁵ § 10 odst. 10 zákona o evidenci obyvatel

²⁶ § 10 odst. 10 zákona o evidenci obyvatel

²⁷ § 10 odst. 11 zákona o evidenci obyvatel

²⁸ vyhláška č. 326/2000 Sb., o způsobu označování ulic a ostatních veřejných prostranství názvy, o způsobu použití a umístění čísel k označení budov, o náležitostech ohlášení a přečíslování budov a o postupu a oznamování přidělení čísel a dokladech potřebných k přidělení čísel, ve znění vyhlášky č. 193/2001 Sb.

²⁹ § 3 odst. 3, písm. g), h) zákona o evidenci obyvatel

- adresa³⁰, na kterou mu mají být doručovány písemnosti podle zvláštního právního předpisu, tzv. doručovací adresa, datum jejího zaevidování, jeho změna nebo zrušení.

Informační systém evidence obyvatel zobrazuje údaj o místě TP občana formou odkazu na typ trvalého pobytu, který je uváděn jako:

- **platný trvalý pobyt** – u občanů s aktuálním trvalým pobytem na území České republiky,
- **ukončený trvalý pobyt** – u občanů s ukončeným trvalým pobytem na území České republiky³¹

Za ukončený trvalý pobyt na území České republiky se považuje údaj o posledním evidovaném trvalém pobytu občana poté, co příslušné ohlašovně oznámí, že se rozhodl ukončit trvalý pobyt na území České republiky. Postup občana při ohlášení této skutečnosti upravuje § 12 ZEO tak, že občan v případě, že se rozhodl ukončit trvalý pobyt na území České republiky, sdělí tuto skutečnost písemně ohlašovně podle místa TP. Sdělení v písemné podobě musí obsahovat úředně ověřený podpis občana; to neplatí v případě, kdy občan podepíše sdělení před zaměstnancem ohlašovny. Pokud má sdělení podle věty první formu datové zprávy, občan ho po vyplnění opatří zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb nebo dodá prostřednictvím datové schránky.

Zákon o evidenci obyvatel v ust. § 10 a §10a pamatuje i na občany České republiky, kteří si údaj o místu TP z určitých důvodů v minulosti nemohli nebo i nyní nemohou zvolit, případně jím byl údaj o místu TP zrušen dle § 12 odst. 1 ZEO. Pro účely některých řízení, případně pro určení místní příslušnosti správních orgánů (např. zákon č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů), je nutné místo TP takového občana dovodit. K tomu slouží právě **určení trvalého pobytu tzv. ze zákona**.

Zákon o evidenci obyvatel upravuje tyto případy trvalého pobytu ze zákona:

1. dle § 10 odst. 3 zákona o evidenci obyvatel:

³⁰ § 10b zákona o evidenci obyvatel

³¹ § 10 odst. 12 zákona o evidenci obyvatel

- dítě, občan České republiky – dnem narození – platný trvalý pobyt matky, případně otce:

Místem trvalého pobytu občana v době jeho narození, je místo trvalého pobytu jeho matky. Není-li matka občanem, je místem trvalého pobytu dítěte v době jeho narození místo trvalého pobytu otce.

Uvedené ustanovení je účinné až na základě novely, zákona č. 424/2010 Sb., od 30. 12. 2010. Do této doby platilo ust. § 10 odst. 3 zákona o evidenci obyvatel tak, že místem TP občana v době jeho narození je místo TP jeho matky, pokud se rodiče nedohodnou jinak. Tato úprava se v praxi ukázala jako problematická v případech, kdy se dítě, občan České republiky, narodilo matce, cizince a otci, občanovi České republiky. Dítě nemohlo získat trvalý pobyt dle matky, neboť ta, jako cizinka, podléhala z hlediska pobytu jinému, zvláštnímu právnímu předpisu³². Pokud rodiče neuzavřeli před narozením dítěte dohodu o určení jiného místa TP, dítěti musela být přidělena jako místo TP adresa sídla ohlašovny, v jejímž územním obvodu se narodilo. Dítě tak mělo zcela odlišný údaj o místě TP, nežli jeho rodiče.

2. dle § 10 odst. 4 zákona o evidenci obyvatel:

- nelze-li dovést trvalý pobyt občana dle matky, případně otce – platným trvalým pobytem je sídlo ohlašovny podle místa narození občana, případně sídlo zvláštní matriky v Brně, pokud se narodil v cizině:

V případě, že nelze zjistit místo trvalého pobytu občana podle odstavce 3, rozumí se místem trvalého pobytu tohoto občana sídlo ohlašovny, v jejímž územním obvodu se občan narodil, nebo sídlo zvláštní matriky v případě, že se narodil v cizině; obdobně se postupuje také v případech, kdy žena s trvalým pobytem na území České republiky, která porodila dítě, jež je občanem České republiky, písemně požádá o utajení své osoby v souvislosti s porodem.

3. dle § 10 odst. 5 zákona o evidenci obyvatel:

- zrušením údaje o místě TP občana – platný trvalý **pobyt** v sídle ohlašovny, která o zrušení údaje o místě TP rozhodla

³² zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

- osvojení občana do zahraničí – ukončený trvalý pobyt v sídle ohlašovny dle posledního TP

... Je-li údaj o místě trvalého pobytu úředně zrušen (§ 12), je místem trvalého pobytu sídlo ohlašovny, v jejímž územním obvodu byl občanovi trvalý pobyt úředně zrušen. V případě osvojení občana do zahraničí se adresou místa trvalého pobytu osvojeného dítěte stává sídlo ohlašovny, v jejímž územním obvodu mělo osvojené dítě poslední místo trvalého pobytu, a současně se trvalý pobyt ukončí.

4. dle § 10a zákona o evidenci obyvatel:

- občan po ukončení pobytu v cizině, po nabytí státního občanství České republiky – nemá potřebné doklady k přihlášení TP – měl-li dříve pobyt na území České republiky – platným trvalým pobytem je sídlo ohlašovny dle posledního místa TP
- občan po ukončení pobytu v cizině, po nabytí státního občanství České republiky – nemá potřebné doklady k přihlášení TP – neměl-li dříve pobyt na území České republiky nebo jej nelze zjistit – platným trvalým pobytem je sídlo ohlašovny dle místa narození nebo sídla zvláštní matriky v Brně, pokud se narodil v cizině

Nemůže-li občan po ukončení pobytu v cizině nebo po nabytí státního občanství České republiky předložit doklady podle § 10 odst. 6 písm. c), je místem jeho trvalého pobytu sídlo ohlašovny, v jejímž územním obvodu na území České republiky měl občan poslední místo trvalého pobytu nebo hlášené místo pobytu podle zvláštních právních předpisů. Neměl-li občan pobyt na území České republiky nebo jej nelze zjistit, je místem jeho trvalého pobytu sídlo ohlašovny, v jejímž územním obvodu se narodil, nebo sídlo zvláštní matriky v případě, že se narodil v cizině.

Za zaevidování tzv. úřední adresy TP občan správní poplatek nehradí.

Tabulka č. 1: Přehled počtu občanů České republiky vedených na tzv. úřední adrese v rámci Olomouckého kraje

Název města (OSRP)	Údaje za územní obvod města*			Údaje za správní obvod města OSRP*			Počet obcí ve správ. obv. OSRP
	2007	2009	2011	2007	2009	2011	
Hranice	294	364	603	369	480	824	31
Jeseník	211	-	390	724	278**	1372	24
Konice	18	37	44	80	99	159	21
Lipník n/Bečvou	148	188	244	178	245	339	14
Litovel	96	135	206	171	253	383	20
Mohelnice	89	129	260	160	219	414	14
Olomouc	1330	1802	2571	2066	2800	4014	45
Prostějov	701	941	1253	1142	1602	2338	76
Přerov	910**	910**	1628	1270**	1270**	2447	59
Šternberk	207	225	511	335	516	807	21
Šumperk	297	423	616	821	1158	1742	36
Uničov	107	158	235	203	281	433	10
Zábřeh	163	251	384	337	500	743	28
Olomoucký kraj	4571	5563	8945	7856	8558	15191	399

* Údaje vyjadřují stav k 1. lednu příslušného roku

** Nepřesná hodnota z důvodu chybějícího nebo zpochybněného údaje

OSRP – Obec s rozšířenou působností

Tabulka obsahuje údaje o počtu osob, občanů České republiky, vedených na tzv. úřední adrese TP, a to jak z důvodu přidělení úřední adresy tzv. ze zákona tak i v důsledku zrušení údaje o místu TP dle § 12 odst. 1 ZEO. Údaje v tabulce dokumentují rostoucí tendenci počtu osob s úřední adresou TP, která jak plyne z mých pracovních poznatků a zkušeností z kontrolní činnosti, vykonávané KÚOK na jednotlivých obcích Olomouckého kraje, je způsobená převážně nárůstem počtu správních řízení o zrušení TP dle § 12 odst. 1 písm. c) ZEO.

5 Správní řízení na úseku evidence obyvatel

Zákon o evidenci obyvatel v souvislosti s trvalým pobytem rozlišuje čtyři typy správních řízení:

1. rozhodnutí o nezaevidování změny trvalého pobytu dle § 10 odst. 9 zákona o evidenci obyvatel:

Zjistí-li se při hlášení místa trvalého pobytu nedostatky v předkládaných dokladech nebo rozpory uváděných údajů s údaji v základním registru obyvatel nebo v informačním systému, vyzve ohlašovna občana k jejich odstranění. Ve výzvě stanoví lhůtu k jejich odstranění, nejméně však 15 dnů. Pokud občan nedostatky ve stanovené lhůtě neodstraní, rozhodne ohlašovna o tom, že změna trvalého pobytu nebude zaevidována.

2. zrušení údaje o místě trvalého pobytu dle § 12 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci obyvatel:

...byl-li zápis proveden na základě pozměněných, neplatných nebo padělaných dokladů nebo nepravdivě nebo nesprávně uvedených skutečností,

3. zrušení údaje o místě trvalého pobytu dle § 12 odst. 1 písm. b) zákona o evidenci obyvatel:

...byl-li objekt, na jehož adrese je občan hlášen k trvalému pobytu, odstraněn nebo zanikl nebo je podle zvláštních právních předpisů nezpůsobilý k užívání za účelem bydlení,

4. zrušení údaje o místě trvalého pobytu dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel:

...zaniklo-li užívací právo občana k objektu nebo vymezené části objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana a neužívá-li občan tento objekt nebo jeho vymezenou část.

5.1 Příslušnost ke správnímu řízení na úseku evidenci obyvatel

Všechna správní řízení vedená dle ZEO jsou výkonem státní správy na úseku evidence obyvatel a obecní úřady obcí tak tato řízení vykonávají v rámci jejich přenesené působnosti.

Z hlediska SŘ se příslušnost správního orgánu pro řízení v prvním stupni člení takto:

věcná příslušnost (§ 10 SŘ):

- obecní úřady

místní příslušnost (§ 12 odst. 1 písm. d) SŘ):

- obecní úřad, v jehož územním obvodu je občan, jehož trvalý pobyt má být zrušen, přihlášen k trvalému pobytu

funkční příslušnost:

- ohlašovna obecního úřadu, případně organizačním řádem určený odbor obecního úřadu

Správní řád v § 15 odst. 2 stanoví, že úkony správního orgánu v řízení provádějí úřední osoby oprávněné k tomu podle vnitřních předpisů správního orgánu nebo pověřené vedoucím správního orgánu. Tyto osoby správní orgán označuje jako **oprávněné úřední osoby**.

O tom, kdo je v dané věci oprávněnou úřední osobou, se provede záznam do spisu (**Určení oprávněné úřední osoby VZOR č. 3**) a správní orgán o tom účastníka řízení na požádání informuje. Oprávněná úřední osoba na požádání účastníka řízení sdělí své jméno, příjmení, služební nebo obdobné označení a ve kterém organizačním útvaru správního orgánu je zařazena (§ 15 odst. 3 SŘ).

Z ustanovení § 15 odst. 2 ani z jiného ustanovení SŘ nevyplývá (jakkoliv to není vyloučeno), že by v celém správním řízení musela figurovat jedna oprávněná úřední osoba a že by nemohla existovat zastupitelnost, resp. rozdělení procesních úkonů v jednom řízení mezi několik oprávněných úředních osob (pravidlem např. bývá, že rozhodnutí podepisují vedoucí zaměstnanci, čemuž ustanovení § 15 odst. 2 nebrání, nicméně i ten, kdo rozhodnutí „pouze“ podepíše, se tím stává též oprávněnou úřední osobou). Mluví-li ustanovení § 69 odst. 1 SŘ o podpisu oprávněné úřední osoby na písemném vyhotovení rozhodnutí, není tím ještě řečeno, kdo konkrétně má (může) takovou oprávněnou úřední osobou být, resp. kdo jí být nemůže. Rozdělení pravomocí mezi jednotlivé vnitřní součásti správního orgánu (např. odbory obecního nebo krajského úřadu a jejich jednotlivá oddělení) a v rámci těchto vnitřních součástí mezi jednotlivé úřední osoby je vnitřní věcí správního orgánu a záleží v zásadě jen na vnitřních předpisech, resp. konkrétních pokynech, kdo a v jaké věci oprávněnou úřední osobou bude.³³

³³ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 139

5.2 Obecně ke správnímu řízení

Řízení nebo také proces před správními orgány upravuje zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon má zásadní význam pro veškerá správní řízení, neboť obsahuje zásady, principy a obecnou úpravu správního řízení, které jsou společné všem druhům správních procesů v různých odvětvích a na různých úsecích státní správy. Kromě SŘ obsahují úpravu procesního postupu ve větším, či menším rozsahu i zvláštní právní předpisy (např. zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů), platné pro jednotlivá, velmi různorodá odvětví státní správy. Procesní úprava řízení, obsažena v těchto speciálních předpisech má v řízení v dané oblasti přednost a správní řád se v řízení použije podpůrně, ve věcech, které speciální zákon neupravuje. Pouze ve věcech daní a poplatků je upraven komplexně samostatný procesní postup, a to zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád.

Správní řízení (§ 9 SŘ) je postup správního orgánu, jehož **účelem je vydání rozhodnutí**, jímž se v určité věci:

- zakládají,
- mění nebo
- ruší

práva anebo povinnosti konkrétně určené osoby nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá.

5.3 Zásady správního řízení

Správní řád, jako procesní právní předpis upravující postup orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávných celků a jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy, stanovil určité základní principy, které prostupují celým zákonem a jsou společné všem činnostem, na které se správní řád vztahuje. Jsou označovány jako základní (§ 2 – 8 SŘ) a obecné zásady (plynoucí z některých ustanovení SŘ) správního řízení.³⁴

³⁴ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 19, 47

Základní zásady správního řízení:

1. zásada zákonnosti (legality) - § 2 odst. 1 SŘ

Zásadu lze označit i jako zásadu právnosti výkonu veřejné správy. Pro správní orgány platí, že jsou ve veškeré své činnosti vázány celým právním řádem, tzn. všemi právními předpisy, které jsou součástí právního řádu, tj. počínaje mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, přes ústavní zákony, ostatní zákony, nařízení vlády, vyhlášky ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, právní předpisy vydávané správními orgány s územní působností, až po právní předpisy vydávané územními samosprávnými celky a jejich obecně závazné vyhlášky.³⁵

2. zásada zákazu zneužití správní úvahy - § 2 odst. 2 SŘ

Zásada se také označuje jako zásada zákazu zneužití pravomoci, resp. zneužití správního uvážení. Správní orgány mohou uplatňovat svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž jim byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a pouze v tom rozsahu, v jakém jim byla svěřena. Správní orgány si nemohou výkladem právních předpisů rozšiřovat své kompetence a jednat a rozhodovat ve věcech, které jim podle zákona nepřísluší.³⁶

3. zásada ochrany práv nabytých v dobré víře, zásada proporcionality (přiměřenosti) zásahů správních orgánů do takových práv při výkonu jejich působnosti - § 2 odst. 3 SŘ

Ochrana práv občanů nabytých v dobré víře souvisí s principem presumpce správnosti veřejnoprávních aktů (v případě SŘ, tedy jak správních rozhodnutí, tak i ostatních úkonů správních orgánů), což obecně znamená, že veřejnoprávní akt je od okamžiku, kdy je vydán, pokládán za formálně i obsahově správný, tedy bezvadný, až do okamžiku, než je zákonem stanoveným způsobem rozhodnuto, že tomu tak není. Správní orgán může do práv nabytých v dobré víře zasahovat jen za podmínek stanovených zákonem a v nezbytném rozsahu.³⁷

4. zásada ochrany veřejného zájmu, zásada nestranného postupu a rovného přístupu, zásada legitimního očekávání - § 2 odst. 4, § 7 SŘ

³⁵ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 48, 49

³⁶ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 56, 58

³⁷ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 62, 65

Zásada ochrany veřejného zájmu a hledání takového řešení, které je v souladu s veřejným zájmem, neznamená, že by správní orgány měly veřejný zájem jako takový samy o sobě vytvářet a definovat. Soulad přijatého řešení s veřejným zájmem znamená hledání a nalézání jednotlivých veřejných zájmů vyjádřených v právních předpisech (zpravidla v úvodních ustanoveních právních předpisů deklarujících účel právní úpravy) v konkrétních případech aplikace práva a správního rozhodování.³⁸

Podstatou zásady nestranného (objektivního) postupu a z něj plynoucího rovného přístupu k jednotlivým případům je, že přijaté řešení musí odpovídat okolnostem konkrétního případu. Rovněž § 7 odst. 1 SŘ stanoví, že správní orgán postupuje vůči dotčeným osobám nestranně, což znamená, že jim (nebo některým z nich) nesmí nadržovat ani je šikanovat. Na jedné straně platí, že každý případ, který správní orgán řeší, je svým způsobem jedinečný a jeho řešení musí vždy vycházet z konkrétních okolností tohoto případu, současně však musí postup správního orgánu splňovat požadavek předvídatelnosti, tzn. že rozhodovací praxe správního orgánu musí vykazovat maximální možnou míru stability.³⁹

Zásada legitimního očekávání vychází z toho, že rozhodl-li správní orgán určitou věc za určitých podmínek určitým způsobem, měl by všechny další obdobné případy, které nastanou v budoucnu, rozhodovat způsobem obdobným. Tento princip platí vždy pro příslušný konkrétní správní orgán a jeho rozhodovací činnost. Tato zásada má význam zejména v těch případech, kdy na vydání určitého rozhodnutí není právní nárok.⁴⁰

5. zásada materiální pravdy - § 3 SŘ

Tato zásada správního řízení se vztahuje k určení rozsahu a způsobu, v jakém (a jakým) správní orgán zjišťuje skutečnosti, které jsou nutné pro provedení úkonu v určité věci, nejčastěji tedy pro vydání správního rozhodnutí. Obecně z této zásady plyne, že správní orgán v řízení postupuje tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Zásada však nezbavuje správní orgán povinnosti opatřovat z úřední povinnosti podklady pro rozhodnutí, zjišťovat všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného

³⁸ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 67

³⁹ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 69

⁴⁰ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 70

zájmu a v řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, zjistit i bez návrhu všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena.⁴¹

6. zásada veřejné správy jako služby - § 4 odst. 1, § 38 odst. 4 SŘ

Podle čl. 2 odst. 3 Ústavy platí, že státní moc slouží všem občanům, a i když ustanovení mluví pouze o státní moci, vztahuje se na veškerou veřejnou moc, tj. jak na tu, kterou vykonávají přímo státní orgány tak i na tu, která je svěřena zákonem nebo na základě zákona delegována na nestátní subjekty. Zásada tedy obsahuje i právo na spravedlivý proces a jinými slovy vyjadřuje povinnost správního orgánu řešenou věc určitým způsobem rozhodnout, tedy neponechat jí nerozhodnutou.⁴²

7. zásada poučovací povinnosti správního orgánu - § 4 odst. 2 SŘ

Poučovací povinnost orgánů veřejné moci v řízeních, která vedou, je součástí ústavního práva na právní pomoc. Poučovací povinnost správního orgánu znamená povinnost poskytovat dotčeným osobám poučení zejména o právech a povinnostech vyplývajících z právních předpisů upravujících řízení před správními orgány, tedy jak o ustanoveních SŘ, tak i o ustanoveních dle zvláštních zákonů, upravujících odchylky od obecného procesního režimu daného správním řádem.

8. zásada součinnosti - § 4 odst. 3 SŘ

Zásada mluví o součinnosti správního orgánu s dotčenými osobami, zejména tedy s účastníky řízení, při uplatňování jejich práv. Podle tohoto ustanovení musí správní orgán s dostatečným předstihem uvědomit dotčené osoby o úkonu, který hodlá učinit, je-li to potřebné k hájení jejich práv a neohrozí-li to účel úkonu. Tato zásada zasahuje i do ust. § 4 odst. 4 SŘ, dle kterého správní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy.

9. zásada preference smírného řešení - § 5 SŘ

Jinak také zásada odstranění rozporů bránících projednání a rozhodnutí věci. Tato zásada souvisí zejména s principem veřejné správy jako služby. Povinnost pokusit se o smírné odstranění rozporů má správní orgán, který je v dané věci věcně a místně příslušný k přijetí rozhodnutí. Zásada rovněž souvisí

⁴¹ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 72, 73

⁴² VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 73

se zásadou vzájemné spolupráce správních orgánů a nelze ji ztotožňovat s klasickým smírem jako možným způsobem ukončení správního řízení.⁴³

10. zásada rychlosti a procesní ekonomie - § 6 odst. 1, § 2 SŘ

Zásadu rychlosti nelze omezovat pouze na klasické správní rozhodování, ale i na veškeré postupy správních orgánů, na které dopadá svou působností správní řád. Podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod má každý právo na to, aby jeho věc byla projednána bez zbytečných průtahů.⁴⁴ Správní řád upravuje např. v § 71 lhůty pro vydání rozhodnutí ve věci. Nekonání, či nedodržení této lhůty správním orgánem je možné považovat za jeho nečinnost a správní řád v ust. § 80 upravuje další možné postupy, jak konání, či rozhodování správního orgánu vynutit, případně správní řízení převést na jiný správní orgán.

Zásada procesní ekonomie je obsažena v ust. § 6 odst. 2 větě první, když správnímu orgánu ukládá, aby v řízení postupoval tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady a aby dotčené osoby byly co nejméně zatěžovány. Povinnost správního orgánu postupovat tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady, se vztahuje zejména na zjišťování podkladů nezbytných pro vydání rozhodnutí nebo provedení jiného úkonu správního orgánu v dané věci.⁴⁵

11. zásada povinné součinnosti správního orgánu s dotčenými osobami při obstarávání podkladů pro rozhodnutí - § 6 odst. 2 SŘ

Tato zásada je obsažena v ust. § 6 odst. 2, věta třetí a čtvrtá. Obecně platí, že jakékoliv podklady může správní orgán vyžadovat od dotčené osoby jen tehdy, stanoví-li tak právní předpis. To se týká zejména náležitostí podání, resp. žádosti dle § 37 a § 44 SŘ. Protipólem této povinnosti správního orgánu je ust. § 50 odst. 2 SŘ, který připouští, aby za určitých podmínek opatřil podklady pro rozhodnutí místo správního orgánu účastník řízení, a to za předpokladu, že účastník řízení o něco takového správní orgán požádá a takový postup nemůže ohrozit účel řízení.⁴⁶

⁴³ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 83

⁴⁴ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 87

⁴⁵ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 90

⁴⁶ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 91

12. zásada rovnosti - § 7 SŘ

Podle § 7 SŘ jde o zásadu rovnosti dotčených osob v jejich procesních právech, zejména zásadu rovnosti účastníků řízení, avšak rovnosti plynoucí z účastenství ve správním řízení v materiálním a nikoliv ve formálním smyslu. Rozsah procesních práv a povinností jednotlivých účastníků řízení, které jsou jim stanoveny zákonem, se odvíjí od jejich hmotně právního poměru k věci, která je předmětem správního řízení. Tam, kde by rovnost dotčených osob mohla být ohrožena, správní orgán učiní opatření potřebná k jejich zajištění. Mohlo by jít např. o situaci dle § 16 odst. 2 SŘ, kdy správní orgán poté co umožnil některému z účastníků řízení předložit cizojazyčné listiny bez úředního překladu, nechá tyto listiny přeložit do češtiny na své náklady, aby zajistil právo ostatních účastníků řízení seznámit se s jejich obsahem v obecném jednacím jazyce.⁴⁷

13. zásada dobré správy - § 8 SŘ

Ustanovení § 8 zakládá zejména povinnost správního orgánu dbát na vzájemný soulad všech postupů, které probíhají současně a souvisejí s týmiž právy nebo povinnostmi dotčené osoby, a v souvislosti s tím též povinnost správních orgánů spolu vzájemně spolupracovat, a to hlavně v zájmu naplnění principu dobré správy při výkonu veřejné správy. Toto ustanovení společně se zásadou dobré správy v něm obsažené se promítá do celého SŘ.

Obecné zásady správního řízení:

1. zásada písemnosti - § 15 odst. 1 SŘ

Jednotlivé úkony provádějí správní orgány a v jejich rámci oprávněné úřední osoby ve správním řízení písemně, nestanoví-li zákon jinak nebo nevylučuje-li písemnou formu úkonu správního orgánu povaha projednávané věci.

2. zásada neveřejnosti správního řízení - § 15 odst. 3, § 49 SŘ

Nejde o to, že by správní řízení bylo utajované, ale o to, že je ovládáno zásadou neveřejnosti. S povinností mlčenlivosti obecně počítají i zákony upravující právní postavení zaměstnanců ve veřejné správě. Úředník je povinen zachovávat v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy mlčenlivost o skutečnostech, které se dozvěděl při výkonu zaměstnání a v souvislosti s ním,

⁴⁷ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 95, 99

což neplatí jen tehdy, pokud byl povinnosti mlčenlivosti zproštěn. Povinnost mlčenlivosti stanoví i některé zvláštní právní předpisy. Jedním z nich je i zákon o evidenci obyvatel, který v § 19 uvádí, že zaměstnanci ministerstva, krajů nebo obcí, přednosta a zaměstnanci v újezdních úřadech a zaměstnanci a příslušníci policie jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámili při provádění tohoto zákona nebo v přímé souvislosti s ním. Tato povinnost trvá i po skončení pracovněprávního nebo služebního poměru.

Se zásadou neveřejnosti souvisí i ust. § 49 odst. 2 SŘ, které obecně stanovilo, že ústní jednání je neveřejné, pokud zákon nestanoví nebo správní orgán neurčí, že jednání nebo jeho část jsou veřejné. Správní orgán při určování veřejného ústního jednání musí dbát na ochranu státem uložené nebo uznané povinnosti mlčenlivosti a také na ochranu utajovaných informací podle zvláštního právního předpisu.⁴⁸

3. zásada jednotnosti řízení - § 36 odst. 1 SŘ

Zásada jednotnosti vyjadřuje, že účastníci řízení mohou uplatňovat své námítky a připomínky, navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy po dobu celého řízení (tedy i odvolacího), až do vydání rozhodnutí. Uplatňování zásady jednotnosti na jedné straně více vyhovuje požadavku na co nejúplnější zjištění materiální (objektivní) pravdy v řízení, když účastníci nejsou omezováni v možnosti kdykoli v průběhu řízení přicházet s návrhy na skutková zjištění, na druhou stranu ale může vést ke zbytečnému prodlužování řízení a jeho nehospodárnosti, přicházejí-li účastníci se stále novými návrhy, i když je mohli předložit již v dřívějších stádiích řízení. Jakýmsi opakem této zásady je další zásada, zásada koncentrace řízení.

4. zásada koncentrace řízení - § 82 odst. 4, § 36 odst. 1 SŘ - věta za středníkem

Naproti tomu v případě zásady koncentrace, mají účastníci řízení možnost činit takové úkony jen do určitého procesního stadia. K později učiněným námítkám, návrhům důkazům apod. by již orgán, který ve věci rozhoduje, nepřihlížel. Zásada koncentrace naproti tomu vede účastníky řízení k větší bdělosti při ochraně jejich práv a zájmů a omezuje možnosti protahování řízení z jejich strany.

⁴⁸ zákon č. 412/2005 Sb., o utajovaných informacích a bezpečnostní způsobilosti

5. dispoziční zásada - § 44, § 45 odst. 4 SŘ

Dispoziční zásada představuje dispozici oprávněné osoby zahájit správní řízení podáním žádosti k příslušnému správnímu orgánu. Jde tedy o řízení zahajována na základě a dnem podání žádosti účastníkem řízení.

6. zásada oficiality - § 46

Naproti tomu, zásada oficiality znamená, že zahájení a vedení správního řízení je v pravomoci správního orgánu a nezávisí na vůli účastníků řízení. Tato řízení jsou zahajována výlučně z moci úřední a jsou označována též jako řízení ex offo.

7. zásada vyšetřovací (vyhledávací) - § 50 odst. 2 , 3 SŘ

Opatřování podkladů pro rozhodnutí obecně přísluší správnímu orgánu. Jedná se zejména o návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé. Skutečnosti známé z úřední činnosti není třeba dokazovat. Správní orgán oznámí účastníkům, že určitá skutečnost nebude předmětem dokazování, neboť je správnímu orgánu známa. Jestliže to nemůže ohrozit účel řízení, může na požádání účastníka správní orgán připustit, aby za něj podklady pro vydání rozhodnutí opatřil účastník. Správní orgán je v tomto případě povinen např. předložené důkazy ze strany účastníka zkoumat z pohledu jejich věrohodnosti, správnosti a úplnosti.⁴⁹ Tuto zásadu tedy nelze uplatňovat absolutně, neboť účastníci řízení jsou v řízení povinni poskytovat správnímu orgánu potřebnou součinnost.

8. zásada volného hodnocení důkazů - § 50 odst. 4 SŘ

V ustanovení § 50 odst. 4 SŘ je obsažena zásada volného hodnocení důkazů, resp. volného hodnocení podkladů pro rozhodnutí. Toto ustanovení souvisí zejména s § 68 odst. 3, který upravuje obsah odůvodnění správního rozhodnutí, v němž musí být uvedeny důvody výroku nebo výroku rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků řízení a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. To, jakým způsobem správní orgán podklady pro rozhodnutí hodnotil a proč je tak hodnotil, musí být podrobně popsáno

⁴⁹ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V., *Správní právo procesní*. 2006, str. 182

v odůvodnění správního rozhodnutí. Zásada volného hodnocení důkazů neznamena, že by správní orgán nebyl při hodnocení důkazů vázán žádnými hledisky.⁵⁰ Opatřené podklady musí správní orgán hodnotit vždy s přihlédnutím k ostatním podkladům v jejich vzájemných vztazích a podmiňujících se souvislostech. Přihlíží zejména k okolnostem jejich opatření, součinnosti účastníků řízení při jejich shromažďování, jejich postojům a stanoviskům k nim, jakož i k dalším skutečnostem vyplývajícím z provedeního dokazování.⁵¹

9. zásada projednací - § 52, § 141 odst. 1, § 142 odst. 3 SŘ

Zásadu projednací lze nalézt v ust. § 52 SŘ, který ukládá účastníkům řízení povinnost označit důkazy na podporu svých tvrzení.

Povinnost účastníků řízení označit důkazy na podporu svých tvrzení není právně vynutitelná a nesplnění této povinnosti není fakticky sankcionovatelné. Neposkytnutí součinnosti však u řízení zahájeného na žádost nespolupracujícího účastníka může být ukončeno zamítnutím žádosti. Podmínkou však je, že si správní úřad není schopen tyto důkazy zjistit jinak.⁵²

Pro tzv. „řízení sporné“ jako jeden z druhů zvláštních správních řízení upravených v části třetí zákona (§ 141 odst. 4 SŘ) je posílena zásada projednací v tom směru, že správní orgán vychází z důkazů, které byly navrženy účastníky, a teprve nejsou-li dostačující ke zjištění stavu věci, může správní orgán provést i důkazy jiné. Může rovněž vzít shodná tvrzení účastníků za svá skutková zjištění.⁵³

10. zásada dvoustupňovosti správního řízení - § 81 odst. 1 SŘ

Správní řád vychází z principu dvojinstančního řízení, kdy účastníkům řízení přiznává právo k podání odvolání proti rozhodnutí, pokud zákon nestanoví jinak. Proti rozhodnutí správního orgánu, vydaného v prvním stupni je možné podat řádný opravný prostředek, odvolání. Dvojinstančnost řízení se považuje za zachovanou i v případech, kdy je namísto odvolání u správního orgánu podána žaloba ke správnímu soudu.

⁵⁰ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 336

⁵¹ ONDRUŠ, R. *Správní řád-nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. 2005, str. 183

⁵² ONDRUŠ, R. *Správní řád-nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. 2005, str. 186

⁵³ KADEČKA, S. a kol. *Správní řád*. 2006, str. 93, 94

6 Rozhodnutí o nezaevidování změny trvalého pobytu dle § 10 odst. 9 zákona o evidenci obyvatel

Prvním typem správního řízení na úseku evidence obyvatel je řízení, jehož výsledkem může být toliko rozhodnutí o nezaevidování změny TP občana na adrese v České republice, kterou si sám z nějakého důvodu zvolil. Toto řízení je speciálním typem správního řízení, které je upraveno v ust. § 10 odst. 9 ZEO.

Z výsledků rozhodovací praxe Krajského úřadu Olomouckého kraje, jako nadřízeného správního orgánu na úseku evidence obyvatel mohu konstatovat, že v rámci metodické, kontrolní činnosti a činnosti odvolacího orgánu pro obce územního obvodu Olomouckého kraje, nebyly situace a postup ohlašovny, popsány v ust. § 10 odst. 9 ZEO, od účinnosti ZEO v praxi zaznamenány. Z tohoto důvodu bude toto speciální řízení v mé diplomové práci řešeno pouze okrajově.

Změnu místa TP občan ohlásí ohlašovně v místě nového trvalého pobytu. Podle ust. § 10 odst. 6 ZEO je přitom povinen:

- vyplnit a podepsat přihlašovací lístek k trvalému pobytu,
- předložit platný občanský průkaz u něhož není oddělena jeho vyznačená část v důsledku změny místa trvalého pobytu (občan po ukončení pobytu v cizině předkládá cestovní pas, občan po nabytí státního občanství České republiky předkládá doklad o nabytí státního občanství),
- doložit vlastnictví bytu nebo domu, nebo doložit oprávněnost užívání bytu, anebo předložit úředně ověřené písemné potvrzení oprávněné osoby o souhlasu s ohlášením změny místa trvalého pobytu. Potvrzení se nevyžaduje, pokud oprávněná osoba potvrdí souhlas na přihlašovacím lístku občana před zaměstnancem ohlašovny.

Za oprávněnou osobu se považuje osoba starší 18 let, způsobilá k právním úkonům, která je oprávněna užívat objekt na předmětné adrese nebo jeho vymezenou část (např. byt nebo obytnou místnost), anebo je provozovatelem ubytovacího zařízení, kde se občan hlásí k trvalému pobytu.

§ 10 odst. 9 zákona o evidenci obyvatel:

Zákon o evidenci obyvatel v ust. § 10 odst. 9 stanoví, že pokud ohlašovna při hlášení místa TP zjistí nedostatky v předkládaných dokladech nebo rozpory

uváděných údajů s údaji v základním registru obyvatel nebo v informačním systému, vyzve ohlašovna občana k jejich odstranění. Ve výzvě stanoví lhůtu k jejich odstranění, nejméně však 15 dnů. Pokud občan nedostatky ve stanovené lhůtě neodstraní, rozhodne ohlašovna o tom, že změna TP nebude zaevidována.

Zákon o evidenci obyvatel zde zcela konkrétně stanoví postup, kdy občan pro zaevidování změny místa TP nepředloží potřebné doklady dle § 10 odst. 6 ZEO, případně předloží neplatné doklady, např. občanský průkaz.

Vzhledem k tomu, že zákon o evidenci obyvatel je speciálním právním předpisem, správní řád se v případě rozhodování ohlašovny o nezaevidování změny místa TP použije pouze podpůrně.

Příslušným správním orgánem pro toto správní řízení je ohlašovna, jíž občan změnu místa TP oznámil. **Účastníkem řízení** je pouze tento občan. Řízení je **zahajováno z moci úřední** dle ust. § 46 SŘ a za zahájené se považuje okamžikem, kdy správní orgán doručí účastníku řízení písemné oznámení o zahájení řízení nebo kdy mu to oznámí ústním prohlášením.

Správní orgán ve smyslu § 10 odst. 9 ZEO **vyzve občana k odstranění zjištěných nedostatků**, přičemž podpůrně využije ust. § 45 odst. 2 SŘ, a proto ve výzvě správní orgán:

- uvede, popíše zjištěné nedostatky, případně způsob jak je odstranit,
- pro jejich odstranění stanoví přiměřenou lhůtu (§ 39 SŘ),
- poučí účastníka řízení o důsledcích neodstranění nedostatků, tj. o tom, že pokud nedostatky účastník řízení ve stanovené lhůtě neodstraní, rozhodne správní orgán o nezaevidování oznámené změny místa TP.

Uplyne-li ve výzvě stanovená lhůta, aniž by účastník řízení vytknuté nedostatky odstranil, správní orgán vydá rozhodnutí, kterým **rozhodne o nezaevidování změny místa trvalého pobytu**.

Správní orgán rozhodnutí oznámí účastníku řízení (§ 72 SŘ).

Proti rozhodnutí správního orgánu se může účastník řízení dle ust. § 81 SŘ odvolat, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí (§ 83 SŘ), neboť zákon o evidenci obyvatel, jako speciální právní předpis, nestanoví jinou lhůtu. Přípustné a včas podané odvolání má dle § 85 SŘ odkladný účinek, tzn. že, v důsledku odkladného účinku odvolání nenastává právní moc, vykonatelnost, ani jiné právní účinky rozhodnutí.

Nepodá-li účastník řízení odvolání, rozhodnutí nabude po uplynutí odvolací lhůty právní moci (§ 73 odst. 1 SŘ) a je závazné pro účastníky a pro všechny správní orgány (§ 73 odst. 2 SŘ).

Problematika procesní způsobilosti účastníka řízení, doručování, počítání času, vedení spisové dokumentace, dokazování, podklady pro vydání rozhodnutí, vydání rozhodnutí a další procesní postupy a instituty dle SŘ budou podrobněji rozpracovány v kapitole 9. Řízení o zrušení údaje o místu TP dle § 12 odst. 1 písm. c) ZEO.

7 Řízení o zrušení údaje o místu trvalého pobytu dle § 12 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci obyvatel

Ohlašovna v řízení dle § 12 odst. 1 písm. a) ZEO rozhodne o zrušení údaje o místu trvalého pobytu v případě, že:

- *zápis o změně trvalého pobytu občana byl proveden na základě pozměněných, neplatných nebo padělaných dokladů nebo nepravdivě nebo nesprávně uvedených skutečností.*

Jde o správní řízení **zahajované výhradně z moci úřední**. Nelze tedy připustit, aby občanem podaný podnět k vedení tohoto řízení byl žádostí ve smyslu ust. § 44 odst. 1 SŘ a způsobil tak zahájení tohoto řízení. S tímto názorem, uplatňovaným příslušnými správními orgány ve své rozhodovací praxi, se ztotožnil i Nejvyšší správní soud, když ve svém rozsudku sp. zn. 9 As 4/2010 – 63 ze dne 22. července 2010 konstatoval, že jazykový ani systematický výklad citovaných ustanovení (§ 12 odst. 1, 2 ZEO) nepřipouští jinou interpretaci než, že řízení vedené ohlašovnou podle ust. § 12 odst. 1 písm. a) a b) ZEO lze zahájit toliko z moci úřední (*ex officio*), a to na rozdíl od řízení podle ust. § 12 odst. 1 písm. c) téhož zákona, jež lze zahájit výhradně na základě návrhu zákonem stanoveného okruhu osob. Zahájení (správního) řízení z moci úřední (*ex officio*) je přitom výrazem uplatnění zásady oficiality ve správním řízení, která spočívá v tom, že řízení se nachází v úřední pravomoci příslušného správního orgánu, kdy jeho zahájení a další průběh nezávisí na vůli účastníků řízení. Skutečnost, že řízení vedené podle ust. § 12 odst. 1 písm. a) ZEO je zahajováno z moci úřední, potvrzuje i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. dubna 2007, sp. zn. 8 As 20/2005 – 78.

Z uvedeného tedy zcela jednoznačně plyne, že případné podání, označené jako „žádost“ či „návrh“ na zrušení údaje o místu TP občana dle § 12 odst. 1 písm. a) ZEO musí správní orgán posoudit pouze jako podnět pro zahájení tohoto řízení. Teprve poté, co dospěje k závěru, že tento podnět skutečně odůvodňuje zahájení řízení dle § 12 odst. 1 písm. a) ZEO, jej formálním způsobem v souladu s ust. § 46 SŘ, zahájí.

Ke zjištění, že změna TP občana byla zaevidována na základě pozměněných, neplatných nebo padělaných dokladů nebo nepravdivě nebo nesprávně uvedených skutečností může dospět i samotný správní orgán ze své

úřední činnosti (např. na úseku stavebního řízení, evidence obyvatel ve vazbě na matriční události apod.) nebo z činnosti jiných orgánů veřejné správy (např. katastrální úřady, matriční úřady, úřady obcí s rozšířenou působností na úseku evidence obyvatel i občanských průkazů, soudy apod.).

Jako **nejčastější důvody pro zahájení** tohoto správního řízení uvádím příklady, vycházející ze zkušeností z rozhodovací praxe obecních úřadů na území Olomouckého kraje:

- občanský průkaz občana, jím předložený při změně trvalého pobytu byl v této době již neplatným z důvodů uvedených v ust. § 11 odst. 1 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o občanských průkazech“):
 - a) uplynutím doby v něm vyznačené,
 - b) ohlášením jeho ztráty, odcizení, poškození nebo zničení,
 - c) právní mocí rozhodnutí soudu, kterým byla občanovi omezena způsobilost k právním úkonům nebo kterým byl způsobilosti k právním úkonům zbaven, a tato skutečnost není vyznačena v občanském průkazu,
 - d) právní mocí rozhodnutí soudu, kterým byl občanovi uložen trest zákazu pobytu, a tato skutečnost není vyznačena v občanském průkazu, nebo
 - e) pozbytím státního občanství,
 - f) nabytím právní moci rozhodnutí o zrušení údaje o místu TP;
nebo z důvodu rozhodnutí dle § 11 odst. 2 zákona o občanských průkazech, kdy obecní úřad obce s rozšířenou působností, příslušný k vydání občanského průkazu, rozhodl o skončení jeho platnosti, neboť:
 - a) občanský průkaz obsahoval neoprávněně provedené změny, nesprávné údaje, s výjimkou případů uvedených v § 12 odst. 1 a 3 zákona o občanských průkazech,
 - b) u občana došlo k podstatné změně podoby.
- předložený výpis z katastru nemovitostí, který byl předložen k prokázání vlastnictví nebo oprávněnosti k užívání objektu, k němuž se údaj o místu TP vztahoval, byl neplatný, neboť obsahoval neaktuální údaje.

Podle ust. § 47 odst. 1 SŘ je správní orgán o zahájení řízení povinen uvědomit bez zbytečného odkladu všechny jemu známé účastníky.

Účastníkem tohoto správního řízení je pouze osoba, o jejímž údaji o místu TP bude správním orgánem řízení vedeno a posléze i rozhodováno, neboť jak stanoví ust. § 27 odst. 1 písm. b) SŘ, pouze jí může rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají. Touto osobou může být pouze občan České republiky, neboť pouze jemu náleží právo mít hlášen trvalý pobyt na území České republiky ve smyslu ZEO; přihlašování k pobytu a pobyt cizinců na území České republiky podléhá speciálnímu právnímu předpisu⁵⁴, jehož provádění bylo svěřeno Policii České republiky.

Jak určuje ust. § 46 odst. 1 SŘ, **řízení z moci úřední je zahájeno** dnem, kdy správní orgán oznámil zahájení řízení účastníkovi řízení, a to doručením oznámení nebo ústním prohlášením. **Oznámení o zahájení řízení (VZOR č. 6)** musí obsahovat označení správního orgánu, předmět řízení, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby.

Problematika procesní způsobilosti účastníka řízení, doručování, počítání času, vedení spisové dokumentace, dokazování, podklady pro vydání rozhodnutí, rozhodnutí a další procesní postupy a instituty dle SŘ budou podrobněji rozpracovány v kapitole 9. Řízení o zrušení údaje o místu trvalého pobytu dle § 12 odst. 1 písm. c) ZEO.

Správní orgán v průběhu řízení postupuje ve smyslu ust. § 3 SŘ, tedy tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. O ukončení shromažďování podkladů a důkazů pro rozhodnutí uvědomí účastníka řízení a v souladu s ust. § 36 odst. 3 SŘ mu umožní, aby se **s podklady pro rozhodnutí seznámil a vyjádřil se k nim (VZOR č. 14)**. K tomu správní orgán stanoví účastníku řízení přiměřenou lhůtu.

Dospěje-li na základě shromážděných důkazů k závěru, že zápis o změně TP občana byl proveden na základě pozměněných, neplatných nebo padělaných dokladů nebo nepravdivě nebo nesprávně uvedených skutečností **vydá rozhodnutí (VZOR č. 15)**, v jehož výroku uvede, že údaj o místě TP na předmětné adrese se ruší. Zároveň v rozhodnutí stanoví, že dnem právní moci

⁵⁴ zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů

tohoto rozhodnutí se v souladu s ust. § 10 odst. 5 ZEO novým údajem o místu TP občana stane adresa sídla ohlašovny, tj. obecního úřadu, který je správním orgánem v tomto řízení.

Správní orgán **rozhodnutí oznámí** účastníku řízení doručením stejnopisu písemného vyhotovení do vlastních rukou nebo ústním vyhlášením (§ 72 SŘ).

Proti rozhodnutí správního orgánu se může účastník řízení dle ust. § 81 SŘ **odvolat**, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí (§ 83 SŘ), neboť zákon o evidenci obyvatel, jako speciální právní předpis, nestanoví jinou lhůtu. Přípustné a včas podané odvolání má dle § 85 SŘ **odkladný účinek**, tzn. že v důsledku odkladného účinku odvolání nenastává právní moc, vykonatelnost, ani jiné právní účinky rozhodnutí.

Nepodá-li účastník řízení odvolání, rozhodnutí nabude po uplynutí odvolací lhůty **právní moci** (§ 73 odst. 1 SŘ) a je závazné pro účastníka řízení i pro všechny správní orgány (§ 73 odst. 2 SŘ).

Ohlašovna dnem právní moci rozhodnutí o zrušení údaje o místu TP občana zavede prostřednictvím aplikace CzechPoint do informačního systému evidence obyvatel nový údaj o místu jeho TP, tj. úřední adresu. Dle § 7 odst. 1 ZEO je ohlašovna povinna **zapsat tento údaj do informačního systému** bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví, tedy nejpozději do 3 pracovních dnů od právní moci rozhodnutí.

8 Řízení o zrušení údaje o místu trvalého pobytu dle § 12 odst. 1 písm. b) zákona o evidenci obyvatel

Ohlašovna v řízení dle § 12 odst. 1 písm. b) ZEO rozhodne o zrušení údaje o místu trvalého pobytu:

- *byl-li objekt, na jehož adrese je občan hlášen k trvalému pobytu, odstraněn nebo zanikl nebo je podle zvláštních právních předpisů nezpůsobilý k užívání za účelem bydlení.*

Jde opět o správní řízení **zahajované výhradně z moci úřední**. Lze tedy odkázat na předchozí kapitolu a v ní zmiňovaný a judikovaný závěr Nejvyššího správního soudu, uvedený v jeho rozsudku sp. zn. 9 As 4/2010 – 63 ze dne 22. července 2010.

Postup správního orgánu týkající se oznámení zahájení řízení účastníku řízení je stejný jako v řízení, popsaném v předchozí kapitole.

Účastníkem tohoto správního řízení je opět pouze osoba, o jejímž údaji o místu TP bude vedeno řízení a posléze i rozhodováno, neboť jak stanoví ust. § 27 odst. 1 písm. b) SŘ, pouze jí může rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají. Stejně jako v předchozím řízení i zde touto osobou může být pouze občan České republiky.

Rovněž tak v problematice procesní způsobilostí účastníka řízení, doručování, počítání času, vedení spisové dokumentace, dokazování, podkladů pro vydání rozhodnutí, rozhodnutí a dalších procesních postupech a institutech dle SŘ odkazují na další část této práce - kapitolu 9. Řízení o zrušení údaje o místu trvalého pobytu dle § 12 odst. 1 písm. c) ZEO.

Odlišnou však logicky bude hmotně právní, věcná stránka tohoto řízení. Jak již ust. § 12 odst. 1 písm. b) ZEO předesílá, předpokladem pro vydání rozhodnutí o zrušení údaje o místu TP v tomto typu řízení, bude shromáždění, zajištění takových důkazů, které spolehlivě prokážou, že objekt, k němuž se údaj o místu TP občana váže, byl odstraněn nebo zanikl nebo je nezpůsobilý k užívání za účelem bydlení. V tomto řízení tedy půjde převážně o zajištění důkazů převážně z oblasti stavebního řízení, případně z oblasti životního prostředí.

Opět budu čerpat z výstupů z kontrolní činnosti KÚOK prováděné na úseku evidence obyvatel u ohlásoven Olomouckého kraje a mohu tak

konstatovat, že těmito podklady a důkazy jsou hlavně rozhodnutí stavebních úřadů podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, např. rozhodnutí nařízení odstranění stavby, rozhodnutí o nařízení demolice, doklad prokazující faktické provedení demolice, odstranění stavby.

Správní orgán v průběhu řízení postupuje ve smyslu ust. § 3 SŘ, tedy tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. O ukončení shromažďování podkladů a důkazů pro rozhodnutí uvědomí účastníka řízení a v souladu s ust. § 36 odst. 3 SŘ mu umožní, aby se **s podklady pro rozhodnutí seznámil a vyjádřil se k nim (VZOR č. 14)**. K tomu správní orgán stanoví účastníkovi přiměřenou lhůtu.

Budou-li v řízení tyto skutečnosti prokázány, nezbude správnímu orgánu než **vydat ve věci rozhodnutí (VZOR č. 16)**, kterým údaj o místu TP občana zruší a jako nový údaj o místu jeho TP stanoví tzv. **úřední adresu** ve smyslu ust. § 10 odst. 5 ZEO. Správní orgán **rozhodnutí oznámí** účastníku řízení doručením stejnopisu písemného vyhotovení do vlastních rukou nebo ústním vyhlášením (§ 72 SŘ).

Proti rozhodnutí správního orgánu se může účastník řízení dle ust. § 81 SŘ **odvolat**, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí (§ 83 SŘ), neboť zákon o evidenci obyvatel, jako speciální právní předpis, nestanoví jinou lhůtu. Přípustné a včas podané odvolání má dle § 85 SŘ **odkladný účinek**, tzn. že, v důsledku odkladného účinku odvolání nenastává právní moc, vykonatelnost, ani jiné právní účinky rozhodnutí. Nepodá-li účastník řízení odvolání, rozhodnutí nabude po uplynutí odvolací lhůty **právní moci** (§ 73 odst. 1 SŘ) a je závazné pro účastníka řízení i pro všechny správní orgány (§ 73 odst. 2 SŘ).

Ohlašovna dnem právní moci rozhodnutí zavede prostřednictvím aplikace CzechPoint do informačního systému evidence obyvatel nový údaj o místu jeho TP, tj. úřední adresu. Dle § 7 odst. 1 ZEO je ohlašovna povinna **zapsat tento údaj do informačního systému** bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví, tedy nejpozději do 3 pracovních dnů od právní moci rozhodnutí.

9 Řízení o zrušení údaje o místu trvalého pobytu dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel

Ohlašovna v řízení dle § 12 odst. 1 písm. c) ZEO rozhodne o zrušení údaje o místu trvalého pobytu:

- *zaniklo-li užívací právo občana k objektu nebo vymezené části objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana a neužívá-li občan tento objekt nebo jeho vymezenou část.*

Jde o nejčastější a nejpočetnější typ správního řízení na úseku evidence obyvatel. Zvyšující se počet podaných návrhů na tento typ správního řízení, má dle mých poznatků z výstupů z úřední činnosti Krajského úřadu Olomouckého kraje přímou vazbu na zvyšující se počet exekučních řízení a z toho pramenící obavy vlastníků a uživatelů nemovitostí ze zabavení jejich movitého majetku v těchto nemovitostech.

9.1 Zahájení řízení

Zákon o evidenci obyvatel v ust. § 12 odst. 2 stanoví, že ohlašovna za splnění stanovených podmínek takto rozhodne jen **na návrh vlastníka objektu** nebo jeho vymezené části nebo **na návrh oprávněné osoby uvedené v § 10 odst. 6 písm. c) ZEO**. Ust. § 10 odst. 6 písm. c) ZEO stanoví, že za oprávněnou osobu (dále jen „oprávněná osoba“) je považována osoba starší 18 let, způsobilá k právním úkonům, která je oprávněna užívat objekt nebo jeho vymezenou část (např. byt nebo obytnou místnost), anebo je provozovatelem ubytovacího zařízení, kde se občan hlásí k trvalému pobytu (např. nájemce bytu, ať už obecně nebo bytu družstevního, provozovatel ubytovacího zařízení).

Pouze žádost (návrh) takové osoby má z procesního hlediska právní sílu zahájit tento typ správního řízení. Z hlediska hmotně právního pak může být navrhovatel ve svém návrhu úspěšný pouze za situace, kdy v řízení bude prokázána existence podmínek pro zrušení údaje o místu TP občana dle ust. § 12 odst. 1 písm. c) ZEO, přičemž právě navrhovatel je v souladu s ust. § 12 odst. 2 ZEO povinen existenci těchto podmínek správnímu orgánu prokázat.

Tento typ řízení, tedy řízení o žádosti, je zahájeno dnem, kdy žádost (návrh) byla doručena věcně i místně příslušnému správnímu orgánu; jak již bylo popsáno v předchozích kapitolách, tímto příslušným správním orgánem je obecní

úřad (ohlašovna) v jehož správním obvodu má občan (jehož údaj o místu TP má být zrušen) trvalý pobyt. Pro připomenutí rovněž dodávám, že ohlašovna je dle ZEO příslušná rozhodovat o návrzích na zrušení údaje o místu TP, které se vztahují pouze na občany České republiky.

Návrh na zrušení údaje o místu trvalého pobytu (VZOR č. 4) musí obsahovat tyto náležitosti:

- formální náležitosti (ust. § 37 odst. 2 SŘ): kdo návrh činí, které věci se týká, co navrhuje. Fyzická osoba přitom dále uvede v podání jméno, příjmení, datum narození a místo TP, popřípadě jinou adresu pro doručování podle § 19 odst. 3 SŘ. Právnická osoba uvede v podání svůj název nebo obchodní firmu, identifikační číslo osob nebo obdobný údaj a adresu sídla, popřípadě jinou adresu pro doručování. Podání musí obsahovat označení správního orgánu, jemuž je určeno, další náležitosti, které stanoví zákon, a podpis osoby, která je činí.
- zvláštní náležitosti (ust. § 45 odst. 1 SŘ): z žádosti musí být patrné, co žadatel žádá nebo čeho se domáhá, žadatel je dále povinen označit další jemu známé účastníky řízení.

Hmotně právní ustanovení § 12 odst. 2 ZEO dále ukládá navrhovateli povinnost prokázat ohlašovně existenci dvou podmínek pro zrušení údaje o místu TP občana (zánik užívacího práva občana k objektu nebo jeho vymezené části a neužívání tohoto objektu nebo jeho vymezené části občanem). Nelze však za nedostatek podání (návrhu) ve smyslu SŘ považovat skutečnost, že navrhovatel již ke svému podání (návrhu) současně nepřiložil listiny (návrhy na provedení důkazů) prokazující existenci obou důvodů pro zrušení údaje o místu TP. Řízení se tedy i přes absenci požadovaných hmotně právních podkladů považuje za zahájené. Správní orgán je však v průběhu řízení povinen vyzvat navrhovatele ke splnění jeho zákonné povinnosti dle § 12 odst. 2 ZEO.

Má-li žádost (návrh) předepsané náležitosti je podle ust. § 47 odst. 1 SŘ povinností správního orgánu bez zbytečného odkladu **uvědomit o zahájení řízení** všechny jemu známé účastníky řízení. V **Oznámení o zahájení řízení (VZOR č. 6)** je vhodné účastníky řízení informovat, poučit o jejich právech a povinnostech.

Nemá-li žádost (návrh) předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, (dle ust. § 45 odst. 2 SŘ) **pomůže správní orgán žadateli nedostatky odstranit**

na místě nebo jej vyzve k odstranění nedostatků žádosti (VZOR č. 5), poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu a poučí jej o následcích neodstranění nedostatků v této lhůtě; současně může řízení přerušit (ust. § 64 SŘ).

Za vady žádosti, návrhu, ve smyslu ust. § 45 odst. 2 SŘ, jejichž neodstranění by mohlo vést k zastavení řízení dle ust. § 66 odst. 1 pís. c) SŘ, však nelze považovat vady spočívající v nedoložení zákonných podmínek dle ust. § 12 odst. 2 ZEO. Absence těchto náležitostí je již záležitostí hmotně právních skutkových okolností a důkazů, což by vedlo k vydání rozhodnutí ve věci, kterým by správní orgán podanému návrhu nevyhověl a požadovaný údaj o místu TP občana by nezrušil.

9.2 Spis

V každé věci se zakládá spis. Každý spis musí být označen **spisovou značkou**. Podle SŘ tvoří spis zejména podání, protokoly, záznamy, písemná vyhotovení rozhodnutí a další písemnosti, které se vztahují k dané věci (ty se označují **číslem jednacím**). **Přílohou**, která je součástí spisu, jsou zejména důkazní prostředky, obrazové a zvukové záznamy a záznamy na elektronických médiích. Spis musí obsahovat **soupis (VZOR č. 2)** všech svých součástí, včetně příloh, s určením data, kdy byly do spisu vloženy.

Ustanovení SŘ upravující vedení spisu navazuje zejména na zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, ve znění pozdějších předpisů, a prováděcí vyhlášku č. 646/2004 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, ve znění pozdějších předpisů.⁵⁵

Pro přehledné vedení spisu a možnost pořízení soupisu je nutné jednotlivé strany písemností, obsažených ve spise číslovat a jednotlivé písemnosti k sobě pevně spojit. Přesto, že to správní řád nestanoví, z praxe se jako vhodné jeví spis opatřit „košílkou“ neboli „**krycím listem**“ (**VZOR č. 1**), který obsahuje základní informace o účastnících a vedeném správním řízení. Povinnost opatřovat spis tímto „krycím listem“, či „košílkou“ správní řád nestanoví. Vede to k lepší přehlednosti a orientaci ve spisech, při jejich archivaci či jiné manipulaci s nimi.

Pokud to správní orgán, ať už pro svoji potřebu či potřebu statistického hlášení nadřízenému orgánu potřebuje, může o správních řízeních vést i přehlednou evidenci, kde uvede identifikační údaje o účastnících řízení

⁵⁵ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 151

a průběhu a ukončení řízení (např. údaje o účastnících, datum zahájení, přerušení, zastavení řízení, rozhodnutí ve věci včetně výroku, datum právní moci, odvolání, právní moc, apod.). Tento přehled, evidence, může být přínosem hlavně pro správní orgány s větším počtem správních řízení.

9.3 Účastníci řízení, subjekty správního řízení

Ust. § 27 SŘ rozlišuje v zásadě tři skupiny účastníků řízení:

- účastníky řízení ve věci, jinak také přímé, či esenciální účastníky (ust. § 27 odst. 1 SŘ,
- tzv. dotčené účastníky řízení, jinak též nepřímé účastníky (ust. § 27 odst. 2 SŘ),
- účastníky řízení na základě zvláštních zákonů (ust. § 27 odst. 3 SŘ)⁵⁶.

Vedle účastníků v řízení vystupují i další subjekty, jako jsou např. správní orgán, potažmo oprávněné úřední osoby, svědci, znalci, tlumočníci a další subjekty vystupující v tomto řízení. Jsou nositeli procesních práv a povinností a svými úkony ovlivňují průběh správního řízení.

Za **účastníky řízení** pro tento typ správního řízení jsou považovány:

- žadatel (navrhovatel), neboť jde o řízení na žádost (vlastník, spoluvlastník, oprávněná osoba, provozovatel ubytovacího zařízení)
- občan České republiky, jehož údaj o místu TP se žádá zrušit (i nezletilý – v řízení bude zastoupen zákonným zástupcem)

Účastníci řízení mají ve správním řízení rovné procesní postavení.

9.3.1 Jednání a úkony účastníků řízení

Účastníkům řízení náleží **procesní způsobilost**, tedy vlastními úkony nabývat procesních práv a povinností v řízení, a to v rozsahu v jakém jim zákon přiznává způsobilost k právním úkonům⁵⁷.

Účastníci mohou jednat v rozsahu své procesní způsobilosti, a to:

- **osobně** (nebo prostřednictvím svého zmocněnce na základě plné moci dle ust. § 33 SŘ) nebo
- **prostřednictvím zákonného zástupce** (zpravidla za nezletilé dítě, v rozsahu v jakém nemá procesní způsobilost; ust. § 32 odst. 1 SŘ).

⁵⁶ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 216

⁵⁷ § 8 a 9 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Podle ust. § 8 zákona č. 40/1964, Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), vzniká způsobilost fyzické osoby nabývat vlastními právními úkony práv a brát na sebe povinnosti v plném rozsahu zletilostí, které se nabývá dovršením osmnáctého roku (před dosažením tohoto věku se zletilosti nabývá jen uzavřením manželství, a takto nabytá zletilost se neztrácí ani zánikem manželství nebo prohlášením manželství za neplatné).⁵⁸

- **prostřednictvím opatrovníka** ustanoveného soudem (osoby omezené nebo zbavené způsobilosti k právním úkonům) nebo opatrovníka ustanoveného správním orgánem z důvodů uvedených v ust. § 32 SŘ.

Podle ust. § 30 odst. 1 SŘ **jménem právnické osoby** činí úkony ten, kdo je k tomu oprávněn v řízení před soudem podle zvláštního právního předpisu⁵⁹, přičemž každý kdo za právnickou osobu činí úkony, musí prokázat své oprávnění.

9.3.2 Práva a povinnosti účastníků řízení a jejich zástupců

Ve smyslu ust. § 4 odst. 2 SŘ má správní orgán povinnost poskytnout dotčené osobě přiměřené poučení o jejich právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné. Proto hned v počátku správního řízení je vhodné, aby správní orgán účastníky řízení uvědomil o jejich právech a povinnostech, např. v rámci Oznámení o zahájení řízení tato práva a povinnosti účastníkům sdělí a vyzve je k jejich uplatnění. Jinak je povinen poskytnout účastníkům řízení poučení a vysvětlení kdykoliv v průběhu celého řízení. Jde zejména o tato nejzásadnější práva a povinnosti účastníků řízení:

1. Nestanoví-li zákon jinak, jsou **účastníci oprávněni navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy** po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí (ust. § 36 odst. 1 SŘ).
2. Účastníci mají **právo vyjádřit v řízení své stanovisko** (ust. § 36 odst. 2 SŘ). Pokud o to požádají, poskytne jim správní orgán informace o řízení, nestanoví-li zákon jinak.

⁵⁸ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 229

⁵⁹ § 21 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

3. Nestanoví-li zákon jinak, **musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí** (ust. § 36 odst. 3 SŘ); to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.
4. Účastníkovi nebo jeho zástupci **povinnost předložit na výzvu oprávněné úřední osoby průkaz totožnosti** (ust. § 36 odst. 4 SŘ). Tím se pro účely tohoto zákona rozumí doklad, který je veřejnou listinou, v němž je uvedeno jméno a příjmení, datum narození a místo TP, popřípadě bydliště mimo území České republiky a z něhož je patrná i podoba, popřípadě jiný údaj umožňující správnímu orgánu identifikovat osobu, která doklad předkládá, jako jeho oprávněného držitele.
5. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, jsou účastníci řízení **povinni** při opatrování podkladů pro vydání rozhodnutí **poskytovat správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost** (ust. § 50 odst. 2 SŘ).
6. Účastníci jsou **povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení** (ust. § 52 SŘ).

9.3.3 Ustanovení opatrovníka

Ust. § 32 odst. 2 SŘ taxativně stanoví okruh případů, kdy správní orgán musí ustanovit (tedy nemůže neustanovit) účastníku řízení procesního opatrovníka k hájení práv tohoto účastníka v řízení:

- a) účastníkovi, který nemá procesní způsobilost, pokud nemá zákonného zástupce nebo nemůže-li ho zákonný zástupce zastupovat a nemá-li opatrovníka podle zvláštního zákona,
- b) osobám, kterým brání jiná právní překážka, aby v řízení samy činily úkony, jestliže si nezvolily zmocněnce,
- c) právnické osobě, která nemá orgán způsobilý za ní jednat, popřípadě, jemuž lze doručovat, popřípadě je-li v jiném řízení předmětem sporu, kdo tímto orgánem právnické osoby je,
- d) **osobám neznámého pobytu nebo sídla a osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat,**
- e) osobám, které nejsou známy,

- f) osobám zvláště těžce zdravotně postiženým, s nimiž se nelze dorozumět ani prostřednictvím tlumočnicka nebo prostředníka podle § 16 odst. 5,
- g) osobám stíženým přechodnou duševní poruchou, která jim brání samostatně v řízení jednat, je-li to nezbytné k hájení jejich práv; v těchto případech správní orgán rozhoduje na základě odborného lékařského posudku,
- h) účastníkům uvedeným v ust. § 27 odst. 1 (hlavní účastníci), kterým se nepodařilo oznámit zahájení řízení z moci úřední (ust. § 46 odst. 2), nebo
- i) účastníkům, o nichž tak stanoví zvláštní zákon.

V případech osoby neznámého pobytu nebo sídla, osoby již se prokazatelně nedaří doručovat a osoby, které nejsou známy, předpokládá správní řád určitou výjimku z povinnosti správního orgánu ustanovit takovým osobám procesního opatrovníka, a to v ust. § 32 odst. 3 SŘ. Správní orgán tak neučiní v případě osob, které sice jsou účastníky řízení, nemají však postavení takových účastníků řízení, jimž má být uložena povinnost nebo odňato právo, tedy jinými slovy účastníků řízení, nemají však postavení takových účastníků řízení, jimž má být uložena povinnost nebo odňato právo, a to v případě, kdy jde o osoby neznámého pobytu nebo sídla nebo osoby, jimž se prokazatelně nedaří doručovat. Takovým osobám správní orgán procesního opatrovníka neustanoví a doručuje jim písemnosti veřejnou vyhláškou dle ust. § 25 SŘ.⁶⁰

Jak jsem již dříve uvedla (4.1 Údaj o místě trvalého pobytu), byl údaj o místě TP považován za údaj, který má pouze a výhradně evidenční charakter. Rozsudkem Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 As 64/2005-108 ze dne 6. 2. 2007 a rozsudkem Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 10/2007-85 ze dne 2. 6. 2007 bylo v projednávaných řízeních konstatováno, že právo na zvolení místa TP dle § 10 odst. 6 ZEO a z něho plynoucí údaj o místě TP je veřejným subjektivním právem. Zrušení místa TP může do práv účastníka řízení ve věci zrušení údaje o místě TP zasáhnout, a to v mnoha případech vyplývajících z různých zákonů. Na základě uvedeného je tedy nutno konstatovat, že obecně ve všech typech správních řízení, v této práci popisovaných, je nutné na údaj o místě TP pohlížet jako na veřejné subjektivní

⁶⁰ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 244

právo účastníků těchto řízení. Vzhledem k tomuto závěru pak nebude možné v případě rozhodování o nezaevidování změny TP dle ust. § 10 odst. 9 ZEO ani v řízení o zrušení údaje o místu TP dle ust. § 12 odst. 1 ZEO, uplatňovat ust. § 32 odst. 3 SŘ. Správní orgán tak účastníkům řízení v zákonem daných případech ust. § 32 odst 2 SŘ, procesního opatrovníka vždy ustanoví.

V rámci zde popisovaného správního řízení se v praxi ohlašoven lze nejčastěji setkat s jedním důvodem pro ustanovení opatrovníka, a to osobám (účastníkům řízení), jejichž pobyt není znám a jímž se prokazatelně nedaří doručovat (doručování viz další podkapitola). Podnětem pro konstatování správního orgánu, že jde o účastníka neznámého pobytu, jemuž se prokazatelně nedaří doručovat je skutečnost, že správnímu orgánu se zásilka (zpravidla první písemnost vyhotovená správním orgánem a nejčastěji tedy Oznámení o zahájení řízení) opakovaně (minimálně 2x) vrátí zpět jako nedoručená s poznámkou provozovatele poštovních služeb, např. „Adresát na uvedené adrese neznámý“, „Odstěhován“, „Na adrese se nezdržuje“. Taková informace je signálem, že účastník řízení pro svou neinformovanost (o konání řízení) nemůže v řízení účinně hájit svá práva.

V těchto případech správní orgán takovému účastníku řízení k hájení jeho práv ustanoví opatrovníka, a to vydáním **Usnesení o ustanovení opatrovníka** (**VZOR č. 7**).

Ust. § 32 odst. 4 SŘ stanovuje jakési „kvalifikační předpoklady“ pro výkon funkce opatrovníka, na jejichž základě správní orgán rozhoduje o tom, kterou konkrétní (fyzickou, ale je možné i právnickou osobu) opatrovníkem ustanoví. Zpravidla ustanoví opatrovníkem toho, u koho je osoba, jíž se opatrovník ustanovuje, v péči, anebo jinou vhodnou osobu. Opatrovníkem může být ustanovena i úřední osoba ze správního orgánu, který vede správní řízení, nikoliv však oprávněná úřední osoba, ale nějaká neutrální osoba z daného správního orgánu. Opatrovníkem nicméně nelze ustanovit osobu, o niž lze mít důvodně za to, že má takový zájem na výsledku řízení, který odůvodňuje obavu, že nebude řádně hájit zájmy opatrovance. Ten, koho správní orgán do funkce opatrovníka ustanoví, je povinen funkci opatrovníka přijmout, pokud mu v tom nebrání závažné důvody.⁶¹

⁶¹ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 246, 247

Usnesení o ustanovení opatrovníka bude správní orgán doručovat ve smyslu ust. § 32 odst. 4 SŘ, tj. tomu, kdo je ustanovován opatrovníkem a nevylučuje-li to povaha věci nebo stav opatrovance, který způsobuje, že opatrovanec by nebyl schopen vnímat obsah usnesení, též opatrovanci. Vzhledem k ust. § 25 odst. 1 SŘ bude správní orgán písemnosti určené účastníkovi řízení (opatrovanci) doručovat i veřejnou vyhláškou. Ovšem s ohledem na dikci ust. § 34 odst. 2 SŘ nebude mít doručení veřejnou vyhláškou účinky pro běh lhůt, nýbrž bude mít pouze pořádkový a informativní charakter. Výjimkou z uvedeného pravidla bude doručení oznámení o zahájení řízení podle ust. § 46 odst. 1 SŘ a usnesení o ustanovení opatrovníka, kde přímo ze zákona vyplývá, že tyto písemnosti je nutné doručit přímo účastníkovi řízení (v okamžiku učinění těchto úkonů ještě není zastoupen). Tyto písemnosti budou doručovány veřejnou vyhláškou s účinky oznámení účastníkovi řízení.⁶²

Proti usnesení lze v zákonné, patnáctidenní lhůtě podat odvolání.

Zánik funkce opatrovníka správní orgán poznamená do spisu, jakmile se o ní dozví. **Funkce opatrovníka zaniká** v souladu s ust. § 32 odst. 8 SŘ, jestliže:

- zastoupený začal být zastupován zákonným zástupcem nebo
- nabyl procesní způsobilosti anebo
- pominuly důvody, pro něž byl opatrovník ustanoven.

9.4 Doručování

Procesní otázky spojené s doručováním písemností správního orgánu upravují ust. § 19 až 26 SŘ.

Písemnost dle ust. § 19 odst. 1 a odst. 2 SŘ **doručuje správní orgán**, který ji vyhotovil, a to:

- může tak učinit sám nebo
- v zákonem stanovených případech může písemnost doručit prostřednictvím:
 - obecního úřadu, jemu naroveň postaveného správního orgánu nebo
 - prostřednictvím policejního orgánu příslušného podle místa doručení

⁶² Ministerstvo vnitra ČR [online]. [2011-13-01] *Závěr č. 78 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 22. 6. 2009*. Dostupné z [www: http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx](http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx)

- je-li k řízení příslušný orgán obce, může písemnost doručit prostřednictvím obecní policie.
- písemnost lze doručit také prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, který na základě poštovní smlouvy doručuje písemnosti správního orgánu v souladu s požadavky SŘ.

Požádá-li o to účastník řízení, nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci a může-li to přispět k urychlení řízení, správní orgán doručuje na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu, kterou mu účastník řízení sdělí.

Ustanovení § 19 odst. 4 SŘ taxativně vymezuje okruh písemností, které se doručují jejich **adresátům do vlastních rukou**. Jde o písemnosti správního orgánu:

- předvolání osoby k úkonu v řízení, jde-li o osobu, jejíž osobní účast při úkonu v řízení je k provedení úkonu nutná (ust. § 59 SŘ),
- stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí (§ 72 SŘ), tedy jak rozhodnutí ve věci (ust. § 67 odst. 1. SŘ), tak usnesení (ust. § 76 SŘ), příkazu (ust. § 150 SŘ), rozhodnutí o odvolání (ust. § 90 – 92 SŘ).

Správní řád navíc připouští, aby oprávněná úřední osoba mohla rozhodnout o tom, že se i kterékoliv jiné písemnosti, u nichž správní řád ani jiný zákon doručování do vlastních rukou nevyžaduje, tímto způsobem přesto budou doručovat.⁶³

V případě, že účastník řízení požádá o doručení písemností dle ust. § 19 odst. 4 SŘ (předvolání, rozhodnutí, viz výše) o jiný způsob doručení ve smyslu SŘ, písemnost se považuje za doručenu třetím dnem ode dne, kdy byla odeslána. Pokud účastník požádá způsobem dle ust. § 37 SŘ o doručování písemností správního orgánu na elektronickou adresu (ust. § 19 odst. 8 a odst. 9 SŘ) platí, že písemnost je doručena v okamžiku, kdy převzetí doručované písemnosti potvrdí adresát zprávou opatřenou jeho zaručeným elektronickým podpisem. Nepotvrdí-li adresát převzetí písemnosti nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy, která se nevrátila jako nedoručitelná, doručí správní orgán písemnost, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal. V případě zprávy vrácené jako nedoručitelné, správní orgán učiní

⁶³ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 167

další pokus o doručení písemnosti; bude-li neúspěšný i tento druhý pokus, doručí písemnost tak, jako kdyby adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal.

9.4.1 Doručování fyzické osobě

Fyzické osobě se dle ust. § 20 doručuje:

- na adresu pro doručování (§ 19 odst. 3), tj. na doručovací adresu ve smyslu ust. § 10b ZEO nebo na adresu, kterou účastník uvede jako doručovací,
- na adresu jejího TP,
- při doručování prostřednictvím veřejné datové sítě na její elektronickou adresu;
- fyzické osobě lze však doručit, kdekoli bude zastižena.

Tato posloupnost při doručování by měla být správním orgánem dodržena. Provádí-li doručení sám správní orgán, mohou osoby doručení provádějící doručit i mimo územní obvod tohoto správního orgánu.

Je-li účastník v řízení zastoupen zástupcem (ust. § 32 SŘ – zákonný zástupce, opatrovník, ust. § 33 SŘ – zmocněnec na základě plné moci) tento v řízení vystupuje jménem zastoupeného a správní orgán tedy písemnosti určené zastoupenému zasílá jeho zástupci. Pouze v případech, kdy má sám účastník v řízení něco osobně vykonat, doručuje se písemnost též účastníku řízení.

Měl-li účastník řízení zvoleného zmocněnce pro doručování ve smyslu ust. § 20 odst. 2 SŘ, doručuje správní orgán písemnosti určené účastníku řízení tomuto zmocněnci pro doručování a nikoliv zmocněnci (právní zástupce - advokát), který účastníka v řízení zastupuje dle ust. § 33 SŘ.

9.4.2 Doručování právnické osobě

V řízení o zrušení údaje o místu TP se lze jako s účastníkem řízení v postavení navrhovatele setkat i s právnickou osobou.

Právnické osobě se dle ust. § 21 SŘ doručuje:

- na adresu pro doručování (§ 19 odst. 3), kterou si sama určí,
- na adresu sídla nebo sídla její organizační složky, jíž se řízení týká;
- u zahraniční právnické osoby se doručuje na adresu sídla její organizační složky zřízené v ČR, týká-li se písemnost činnosti této organizační složky,

- při doručování prostřednictvím veřejné datové sítě se doručuje na elektronickou adresu právnické osoby,
- v ostatních případech se zahraničním právnickým osobám písemnosti doručují způsobem uvedeným v ust. § 22 (doručování do ciziny).

Písemnosti doručované do vlastních rukou, jsou oprávněny převzít orgány a osoby uvedené v ust. § 30 SŘ, předně je to ta osoba, která je jménem právnické osoby oprávněná činit úkony v řízení před soudem podle zvláštního právního předpisu⁶⁴, tedy statutární orgán nebo ten koho jednáním statutární orgán pověřil. Za právnickou osobu může v téže věci současně činit úkony jen jedna osoba.

Fyzickým i právnickým osobám lze dle ust. § 22 SŘ doručovat písemnosti také do ciziny na adresu jejich pobytu nebo sídla nebo na adresu, kterou jako doručovací sami uvedli, a to nejčastěji prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Nedaří-li se jim písemnosti doručovat, ustanoví jim správní orgán opatrovníka ve smyslu ust. § 32 odst. 1 písm. d) SŘ, jako osobám neznámého pobytu nebo sídla, jímž se prokazatelně nedaří doručovat.

9.4.3 Uložení písemnosti

Nebyla-li v případě doručování písemnosti fyzické osobě tato zastižena a písemnost nebylo možno doručit ani jiným způsobem dle ust. § 20 SŘ, **písemnost se uloží.**

Uložení písemnosti je náhradním způsobem doručení písemnosti na zákonem stanovených místech, přičemž je následkem skutečností, že se doručovateli nepodařilo doručit adresátovi písemnost přímo a nebylo možné doručit ji ani jiným přípustným způsobem, tedy jiným způsobem srovnatelným z hlediska právních účinků doručení příslušné písemnosti. Podle předchozího SŘ bylo podmínkou uložení písemnosti to, že její adresát nebyl v místě doručení zastižen, ačkoliv se tam zdržuje. Zjišťování této podmínky, tedy toho, zda se adresát v místě doručení zdržuje a zda na základě toho je možné písemnost uložit, v novém správním řádu není. Podmínkou pro uložení písemnosti je to, že adresát, tedy fyzická osoba, nebyl při některém ze způsobů doručování podle ust. § 20 SŘ zastižen v místě, kam mu byla písemnost

⁶⁴ § 21 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

doručována, tedy na některém z míst podle ust. § 20 odst. 1, a písemnost nebylo současně možné doručit ani jiným způsobem přípustným podle ust. § 20 SŘ.⁶⁵

Obdobným způsobem se uloží i písemnost adresována právnické osobě.

Písemnost lze uložit:

- u správního orgánu, který písemnost vyhotovil nebo
- u obecního úřadu pokud se doručuje jeho prostřednictvím
- u provozovatele poštovních služeb, pokud se doručuje jeho prostřednictvím (nejčastěji Česká pošta s. p.)

Doručovatel má za povinnost **vyzvat adresáta**, aby si uloženou **písemnost vyzvedl ve lhůtě 15 dnů**, a to tak, že mu vloží do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo písemné oznámení o neúspěšném doručení písemnosti a současně s tímto oznámením musí doručovatel adresátovi písemně sdělit kde, od kdy a v kterou denní dobu si může písemnost vyzvednout, tedy mu sdělí kde se písemnost ukládá a kde je připravená k vyzvednutí. Pokud by doručovatel, který písemnost doručuje, tento postup nedodržel, šlo by takové pochybení na vrub správního orgánu a znamenalo by vadu doručování a s tím spojené právní důsledky.⁶⁶

Tzv. fikce doručení je však spojena již s marným uplynutím lhůty 10 dnů, ještě dalších pět dnů bude tedy písemnost uložena v místě uložení a adresát si jí zde bude moci stále vyzvednout, avšak už jen jako písemnost, která se považuje za doručenou. Účinky takového doručení může adresát zvrátit tím, že prokáže, že si pro dočasnou nepřítomnost nebo z jiného vážného důvodu nemohl uloženou písemnost bez svého zavinění ve stanovené lhůtě vyzvednout, a případně za podmínek uvedených v ust. § 41 SŘ požádat o prominutí zmeškání úkonu.⁶⁷

Po uplynutí patnáctidenní lhůty pro uložení se písemnost vrátí správnímu orgánu, který jí vyhotovil.

9.4.4 Překážky při doručování

Ust. § 24 upravuje překážky při doručování. Zjednodušeně uvedeno jde o tyto překážky:

- fikce doručení (ust. § 24 odst. 1 SŘ)

⁶⁵ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 186

⁶⁶ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 189

⁶⁷ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 189

- nevyzvednutí písemnosti z důvodu prokázané nepřítomnosti nebo jiného vážného důvodu (ust. § 24 odst. 2 SŘ),
- znemožnění předání odmítnutím převzetí písemnosti nebo neposkytnutí součinnosti k doručení písemnosti (ust. § 24 odst. 3 SŘ),
- znemožnění předání poučení nebo neumožnění doručení (ust. § 24 odst. 4 SŘ).

Za tzv. **fikci doručení** lze označit jakési náhradní určení data oznámení písemnosti účastníku řízení, v situacích, kdy si účastník písemnost v místě uložení nevyzvedne, tzn. že pokud si adresát písemnost, která byla uložena, nevyzvedne ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, považuje se písemnost za doručenou posledním dnem této lhůty (Tabulka č. 1). Údaj o tom, od jakého dne je písemnosti k vyzvednutí připravena, se musí adresát dozvědět ze sdělení (Oznámení o uložení zásilky – Česká pošta, s.p.), kde musí být mimo jiné uvedeno, odkdy si lze písemnost vyzvednout. Pro počítání této lhůty platí pravidla pro počítání času podle ust. § 40 SŘ⁶⁸ (viz dále 9.4 Počítání času).

Ust. § 24 odst. 2 SŘ umožňuje adresátovi za určitých podmínek zvrátit důsledky vyplývající z fikce doručení. Podmínkou je, aby adresát správnímu orgánu, který danou písemnost vyhotovil, prokázal, že si pro **dočasnou nepřítomnost** nebo **z jiného vážného důvodu bez svého zavinění nemohl uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů vyzvednout**; rovněž může za podmínek dle ust. § 41 požádat o prominutí zmeškání úkonu, a to do 15 dnů ode dne, kdy pominula překážka, která mu bránila úkon učinit, přičemž s touto žádostí je třeba spojit i zmeškaný úkon, jinak se jím správní orgán nezabývá.⁶⁹

Ust. § 24 odst. 3 SŘ upravuje právní důsledky situace, kdy doručovatel sice adresáta písemnosti zastihne, tato osoba však pokus o doručení písemnosti, resp. zásilky obsahující písemnosti, znemožní buď tím, že jí **odmítne převzít** nebo tím, že **neposkytne součinnost** nezbytnou k řádnému doručení, např. to, když adresát na výzvu doručovatele odmítne předložit průkaz totožnosti. Za této situace doručovatel předá adresátovi poučení o právních důsledcích, plynoucích

⁶⁸ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 191

⁶⁹ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 192

z takového jednání. Písemnost se v těchto případech považuje za doručenou dnem, kdy k neúspěšnému pokusu o doručení došlo.⁷⁰

V ust. § 24 odst. 4 SŘ je upravena právní fikce doručení pro případ, že adresát písemnosti, znemožní předání poučení podle odst. 3 nebo i přes poučení o právních důsledcích neúspěšného doručení, kterého se mu dostalo, doručení neumožní, a to ani v případných dalších pokusech. V těchto případech se písemnost považuje za doručenou dnem, kdy k neúspěšnému pokusu o doručení došlo.⁷¹

V praxi tak mohou nastat tři zásadní situace v doručení písemnosti a z toho plynoucí určení data doručení (oznámení) písemnosti:

1. adresát (účastník řízení) si zásilku obsahující písemnost správního orgánu (např. písemné vyhotovení rozhodnutí) **vůbec nevyzvedne**, čímž se mnohdy mylně domnívá, že svou nečinností zabrání např. nabytí právní moci rozhodnutí. Písemnost se v tomto případě považuje v rámci právní fikce doručení za **doručenou desátým dnem od uložení zásilky**.
2. adresát (účastník řízení) si písemné vyhotovení rozhodnutí **vyzvedne, avšak až po uplynutí 10 dnů od uložení**. I v tomto případě bude použita fikce doručení **desátým dnem od uložení zásilky**, faktické převzetí písemnosti již nemá na okamžik doručení písemnosti žádný vliv.
3. adresát (účastník řízení) **odmítne** zásilku, či poučení převzít případně **znemožní doručení** písemnosti. V těchto případech nastává okamžik doručení dnem odmítnutí převzetí zásilky, poučení o právních důsledcích nebo znemožněním předání nebo převzetí zásilky.

9.4.5 Doručování veřejnou vyhláškou

Veřejnou vyhláškou se písemnosti správního orgánu doručují:

- osobám neznámého pobytu
- osobám, kterým se prokazatelně nedaří doručovat
- osobám, které nejsou známy
- stanoví-li tak zákon

⁷⁰ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 193

⁷¹ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 193,194

Doručení se provede tak, že na úřední desce správního orgánu se vyvěsí **doručovaná písemnost nebo oznámení o možnosti převzít tuto písemnost**. Písemnost nebo oznámení se zveřejní též způsobem umožňující dálkový přístup, tj. na elektronické úřední desce správního orgánu.

Oznámení o možnosti převzít písemnost správního orgánu by mělo obsahovat údaje o tom kde, odkdy a v kterou denní dobu si lze písemnost vyzvednout. Pouhé oznámení o možnosti převzít písemnost se na úřední desce vyvěšuje zejména v případech, kdy není možné písemnost na úřední desce zveřejnit vzhledem k jejímu rozsahu, jakož i v případech, kdy bude např. obsahovat osobní údaje či dokonce citlivé osobní údaje ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.⁷²

V případech, kdy správní orgán ustanovil účastníku řízení opatrovníka (ust. § 32 odst. 2 SŘ) se tomuto účastníkovi doručují veřejnou vyhláškou písemnosti správního orgánu: Oznámení o zahájení řízení a Usnesení o ustanovení opatrovníka. Rozhodnutí ve věci lze rovněž zveřejnit na úřední desce správního orgánu, tento úkon však již sebou nenese účinky oznámení písemnosti a jeho vyvěšení na úřední desce tak nemá vliv na běh lhůt; má pouze pořádkový a informativní charakter.

Doručování veřejnou vyhláškou se uskutečňuje tak, že písemnost nebo oznámení se vyvěsí na úřední i elektronickou úřední desku správního orgánu. Na písemnosti se vyznačí den vyvěšení i sejmутí písemnosti či oznámení. Písemnost se považuje za doručenou patnáctým dnem následujícím po dni vyvěšení písemnosti na úřední desce (**Tabulka č. 2**). I pro doručování veřejnou vyhláškou platí obecná pravidla počítání času dle ust. § 40 SŘ. Písemnost se z úřední i elektronické úřední desky zpravidla sejme šestnáctý den od vyvěšení. Pozdější sejmутí písemnosti nemá vliv na okamžik doručení písemnosti.

9.5 Počítání času

Pokud je provedení určitého úkonu v řízení vázáno na lhůtu:

- **nezapočítává se do běhu lhůty** den, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou podle hodin,

⁷² VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 198

v pochybnostech se za počátek lhůty považuje den následující po dni, o němž je jisto, že skutečnost rozhodující pro počátek běhu lhůty již nastala,

- **končí lhůty určené podle týdnů, měsíců nebo let** uplynutím toho dne, který se svým označením shoduje se dnem, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty; není-li v měsíci takový den, končí lhůta posledním dnem měsíce,
- **případně-li konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek**, je posledním dnem lhůty nejbližší příští pracovní den; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou podle hodin,
- **je lhůta zachována**, je-li posledního dne lhůty učiněno podání u věcně a místně příslušného správního orgánu anebo je-li v tento den podána poštovní zásilka adresovaná tomuto správnímu orgánu, která obsahuje podání, držiteli poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence anebo osobě, která má obdobné postavení v jiném státě; nemůže-li účastník z vážných důvodů učinit podání u věcně a místně příslušného správního orgánu, je lhůta zachována, jestliže je posledního dne lhůty učiněno podání u správního orgánu vyššího stupně; tento správní orgán podání bezodkladně postoupí věcně a místně příslušnému správnímu orgánu.

V pochybnostech se lhůta považuje za zachovanou, neprokáže-li se opak.

Ust. § 40 SŘ neupravuje jakékoliv počítání času, nýbrž jen ty případy, kdy má být určitý úkon v řízení, a to jak úkon účastníka řízení, tak úkon správního orgánu, proveden v určité lhůtě, a to buď ve lhůtě zákonné, nebo ve lhůtě stanovené správním orgánem. Ustanovení se vztahuje jen na ty případy, kdy účastník řízení nebo správní orgán má, resp. může v řízení něco konat, provést nějaký úkon, např. účastník řízení má lhůtu pro podání odvolání, správní orgán lhůty pro uplatnění mimořádných opravných prostředků.⁷³

9.6 Odložení věci

Smyslem ust. § 43 SŘ je upravit co možná zjednodušený proces pro to, jak se vypořádat s podáními, jež jsou sice formálně označena jako žádost, současně však vykazují takovou obsahovou vadu, která znemožňuje, aby je správní orgán

⁷³ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 290

mohl za žádost považovat a jako s takovým s ním nakládat. Řízení o žádosti není zahájeno a správní orgán věc usnesením odloží v případě, že:

- vůči němu byl učiněn úkon, který (podle svého obsahu) zjevně **není žádostí**, nebo
- z něj **nelze zjistit, kdo jej učinil** nebo
- bylo učiněno podání, k jehož vyřízení **není věcně příslušný žádný správní orgán**.

O odložení věci správní orgán rozhoduje usnesením, které se vždy oznamuje osobě, jíž se týká, je-li známá a podateli. **Usnesení o odložení věci** se oznamuje na základě ust. § 73 odst. 3 SŘ způsobem stanoveným v ust. § 72 SŘ, tzn. doručením stejnopisu písemného vyhotovení do vlastních rukou, a je možné podat proti němu řádný opravný prostředek, odvolání.

9.7 Přerušování řízení

Přerušování řízení není povinným institutem správního řízení. Správní orgán jej může, avšak nemusí využít. V ust. § 64 odst. 1 SŘ je stanovený okruh důvodů pro přerušování řízení. Tyto jsou stanoveny taxativně.

Nejčastějším důvodem pro přerušování řízení, a to i v případě řízení o zrušení údaje no místu TP občana, je důvod dle ust. § 64 odst. 1 písm. a) SŘ, kdy správní orgán řízení **přerušuje současně s výzvou k odstranění nedostatků žádosti**, návrhu, podle ust. § 45 odst. 2 SŘ.

Další důvody pro přerušování řízení o žádosti jsou stanoveny takto:

- současně s výzvou k zaplacení správního poplatku, který je spojen s určitým úkonem v řízení, a s určením lhůty k jeho zaplacení; v řízení pokračuje, jakmile mu byl předložen doklad o zaplacení správního poplatku,
- probíhá-li řízení o předběžné otázce nebo správní orgán:
 - dal k takovému řízení podnět podle ustanovení § 57 odst. 1 písm. a) správního orgánu,
 - učinil výzvu podle ust. § 57 odst. 1 písm. b) SŘ
 - učinil úkon podle ust. § 57 odst. 4 SŘ
- do doby ustanovení opatrovníka procesně nezpůsobilému účastníkovi,
- z dalších důvodů stanovených zákonem

- nebo dle ust. § 64 odst. 2 SŘ na požádání účastníka řízení, souhlasí-li s tím všichni účastníci řízení.

V řízení z moci úřední může správní orgán v souladu s ust. § 64 odst. 3 SŘ z důležitých důvodů řízení přerušit na požádání účastníka, není-li to v rozporu s veřejným zájmem a souhlasí-li s tím všichni účastníci řízení.

Rovněž v případě přerušeni řízení počítá správní řád s vydáním usnesení. Usnesení o přerušeni řízení oznamuje správní orgán účastníkům řízení podle ust. § 72 SŘ, proti kterému je možné podat odvolání, jež nemá odkladný účinek.

Usnesení o přerušeni řízení je možné spojit i jiným procesním úkonem, zpravidla s výzvou k odstranění vad a nedostatků podání, žádosti (**VZOR č. 5**).

Podle ust. § 65 odst. 1 SŘ po dobu přerušeni řízení činí správní orgán a účastníci úkony, kterých je zapotřebí k odstranění důvodů přerušeni. Správní orgán může rovněž činit úkony podle ust. § 137 odst. 1 (opatřování nezbytných vysvětlení) a ust. § 138 SŘ (zajištění důkazu). **Lhůty** týkající se provádění úkonů **v řízení neběží**. Lhůta pro vydání rozhodnutí ve věci přestává běžet již dnem, kdy nastal některý z důvodů uvedených v § 64 odst. 1 (důvody přerušeni řízení), a neskončí dříve než 15 dnů ode dne, kdy přerušeni řízení skončilo.

Jak bylo již uvedeno, o přerušeni řízení vydá správní orgán usnesení, které se oznamuje účastníkům řízení způsobem stanoveným v ust. § 72 SŘ. Pro takové usnesení tedy platí, že nabývá právní moci poté, co bylo oznámeno a pokud proti němu nelze podat odvolání, tedy zásadně po uplynutí odvolací lhůty. To by pak znamenalo, že správní řízení by bylo de iure přerušeno až právní moci takového usnesení, resp. jeho předběžnou vykonatelností. Pokud se řízení přerušuje např. na základě ust. § 64 odst. 1 písm. b) SŘ, **přestává** na základě ust. § 65 odst. 1 **běžet lhůta pro vydání rozhodnutí již dnem, kdy správnímu orgánu došla žádost**, jež nemá všechny náležitosti nebo trpí vadami.⁷⁴

Správní orgán **pokračuje v řízení**, jakmile:

- odpadne překážka, pro niž bylo řízení přerušeno nebo
- uplyne lhůta určená správním orgánem podle ust. § 64 odst. 2 nebo 3 SŘ,

⁷⁴ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 384

- bylo-li řízení přerušeno podle ust. § 64 odst. 2 SŘ, může v řízení správní orgán pokračovat též na požádání účastníka, který požádal o jeho přerušování.

O tom, že v řízení pokračuje, vyrozumí správní orgán účastníky a provede o tom záznam do spisu.

9.8 Zastavení řízení z důvodu neodstranění podstatných vad žádosti

Jedním z důvodů pro zastavení řízení o žádosti je dle ust. § 66 odst. 1 písm. c) SŘ skutečnost, že:

- **žadatel v určené lhůtě neodstranil podstatné vady žádosti**, které brání pokračování v řízení.

Tento důvod je nejčastějším v řízení o zrušení údaje o místě TP, a proto zde zastavení řízení přiblížím právě na něm a další důvody již popisovat nebudu, neboť z procesního hlediska je postup správního orgánu totožný.

Jak je z dikce tohoto ustanovení patrné, zastavení řízení musí předcházet výzva správního orgánu na odstranění vad žádosti, návrhu dle ust. § 45 odst. 2 SŘ. Nemůže to však být jakákoliv vada žádosti, zejména ne jakákoliv vada formální, např. chybějící podpis nebo vada v označení správního orgánu, ale pouze taková vada, která svou povahou skutečně brání pokračování v řízení, tedy brání tomu, aby bylo možné žádost z obsahového hlediska projednávat.⁷⁵ Jde tedy hlavně o vady spočívající v absenci nebo neúplnosti základních náležitostí žádosti ve smyslu ust. § 37 odst. 2 ve vazbě na ust. § 45 odst. 1 SŘ (kdo podání činí, které věci se týká a co se navrhuje, jméno, příjmení, datum narození, místo TP, jinou adresu pro doručování atd.).

Pokud žadatel, navrhovatel na výzvu správního orgánu v jím určené lhůtě neodstraní podstatné vady, nedostatky žádosti, které brání pokračování v řízení, vydá **Usnesení o zastavení řízení** dle ust. § 66 odst. 1 písm. c) SŘ (**VZOR č. 13**).

Toto usnesení se oznamuje všem účastníkům řízení a lze se proti němu odvolat.

⁷⁵ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 388

Dalšími možnými důvody, které mohou v rámci řízení o návrhu na zrušení údaje o místu TP občana nastat, jsou důvody, kdy:

- **žadatel vzal svou žádost zpět**; jestliže je žadatelů více, musí se zpětvzetím souhlasit všichni žadatelé (žadatel tak musí učinit písemně nebo ústně před správním orgánem do protokolu),
- **žadatel zemřel nebo zanikl**, pokud v řízení nepokračují právní nástupci nebo pokud není více žadatelů, anebo zanikla-li věc nebo právo, kterého se řízení týká; řízení je zastaveno dnem, kdy se správní orgán o úmrtí nebo zániku žadatele nebo o zániku věci nebo práva dozvěděl (musí být doloženo písemným podkladem, nestačí pouze ústní informace nebo informace vycházející ze znalostí místních poměrů správního orgánu),
- **žádost se stala zjevně bezpředmětnou**, (např. v průběhu řízení bylo zjištěno, že dotčená osoba sama změnila místo TP a údaj o předchozím místu TP je tak již neplatným a tedy pro řízení bezpředmětným).

Správní orgán i v těchto případech řízení zastaví vydáním usnesení, které oznámí všem účastníkům řízení.

9.9 Podklady pro vydání rozhodnutí

Jako podklady pro vydání rozhodnutí slouží všechny informace, údaje a skutečnosti, které mohou tak či onak přispět ke zjištění stavu věci v rozsahu vyžadovaném v ust. § 3 SŘ. Podklady pro vydání rozhodnutí, uváděné v ust. § 50 SŘ jsou ty **nejtypičtější** a jsou **vypočteny pouze demonstrativně**:

- návrhy **účastníků**,
- důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti,
- podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci,
- skutečnosti obecně známé.⁷⁶

Podklady pro vydání rozhodnutí opatřuje správní orgán. V tomto typu správního řízení je však nutno připomenout a zdůraznit v ust. § 12 odst. 2 stanovenou **povinnost navrhovatele prokázat existenci důvodů pro zrušení údaje o místu trvalého pobytu občana** (zánik užívacího práva a neužívání objektu občanem).

⁷⁶ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 332

Povinností správního orgánu je dle ust. § 3 SŘ postupovat tak, aby byl **zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti** a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí. Jestliže to nemůže ohrozit účel řízení, může na požádání účastníka správní orgán připustit, aby za něj podklady pro vydání rozhodnutí opatřil tento účastník. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, jsou účastníci povinni při opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí poskytovat správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost.

Na základě zásady součinnosti (neboli zásady aktivního účastníka) a zejména dle ust. § 50 odst. 2 SŘ, který stanoví, že pokud zvláštní zákon nestanoví jinak, jsou **účastníci povinni** při opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí **poskytovat správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost**, a dle ust. § 52 SŘ, který stanoví, že účastníci jsou povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení. Správní orgán není přitom návrhy účastníků vázán, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci, je povinností účastníka řízení (v tomto řízení tedy předně navrhovatele) navrhnout na podporu svých tvrzení a pro účely dokazování důkazy, které jsou mu známy.

Pokud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný (což zákon o evidenci obyvatel pro svá řízení nestanoví), hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.

Pokud správní orgán provádí důkazy mimo nařízené ústní jednání (tedy bez přítomnosti účastníků řízení) a nehrozí-li nebezpečí z prodlení, musí být o tom účastníci řízení dle ust. § 51 odst. 2 SŘ včas vyrozuměni.

9.10 Dokazování

Mezi nejčastější podklady rozhodnutí ve správním řízení patří důkazy, jež správní orgán provádí buď ze své vlastní iniciativy nebo na základě návrhů účastníků řízení. Dokazování je zákonem upravený postup, který musí zákonem stanoveným způsobem také proběhnout, aby bylo zajištěno především právo na spravedlivý proces. Správní řád tak jako ostatní procesní předpisy rozlišuje mezi důkazem a důkazním prostředkem, když **důkazním prostředkem** rozumí obecně jakýkoliv prostředek, jímž lze zjistit stav věci, **důkazem** pak výsledek

(poznatek) zjištěný v procesu dokazování pomocí důkazních prostředků. Důkazním prostředkem je např. výpověď svědka, důkazem je skutečnost získaná takovou výpovědí. K provedení důkazů lze užít jen takových důkazních prostředků, které byly získány v souladu s právními předpisy a jako důkazů, které mají sloužit jako podklad pro správní rozhodnutí, získaných na základě důkazních prostředků, lze použít jen takových důkazů, které byly provedeny v souladu s právními předpisy.⁷⁷

Stejně jako okruh podkladů pro rozhodnutí je i okruh důkazních prostředků vymezen demonstrativně a jsou jimi **listiny** (ust. § 53 SŘ), **ohledání** (ust. § 54 SŘ), **svědecká výpověď** (ust. § 55 SŘ) a **znalecký posudek** (ust. § 56 SŘ). Jako důkazního prostředku nelze použít záznam o vysvětlení (ust. § 37 odst. 3, 4 SŘ), použít lze naopak protokol o zajištění důkazu (ust. § 138 odst. 4 SŘ).⁷⁸

Důkazní prostředek formou čestného prohlášení účastníků řízení, užívaný v předchozím správním řádu, již není dle současné právní úpravy obsažen ve správním řádu. Čestné prohlášení ve smyslu současné právní úpravy je možné uplatnit pouze dle ust. § 53 odst. 5 SŘ, který připouští za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem, nahradit provedení důkazu předložením listiny čestným prohlášením účastníka nebo svědeckou výpovědí. Zákon o evidenci obyvatel, jako zvláštní právní předpis v tomto řízení však takovéto případy nestanoví a důkaz čestným prohlášením tak v řízeních o zrušení údaje o místu TP dle ZEO nelze provést.

Důkazy lze podle jejich charakteru označit jako důkazy:

- **osobního charakteru** - zejména výslechy svědků, jejichž výpovědi mohou přispět ke stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti
- **důkazy listinného charakteru** - např. smlouvy, soudní rozhodnutí, výpisy z katastru nemovitostí, apod.

9.10.1 Důkaz listinou

Důkaz listinou je v řízení o zrušení údaje o místu TP (vedle důkazu svědeckou výpovědí) nejobvyklejším důkazním prostředkem. Listiny jako důkazy předkládá v tomto řízení nejčastěji navrhovatel v rámci plnění své zákonné povinnosti dle ust. § 12 odst. 2 ZEO, když např. k prokázání

⁷⁷ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 337, 338

⁷⁸ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 338

oprávněnosti k podání návrhu na zrušení údaje o místě TP nebo k prokázání zániku užívacího práva či neužívání objektu občanem předkládá zpravidla:

- **výpis z katastru nemovitostí** nebo
- **smlouvu** o nájmu nebo kupní či darovací smlouvu s vyznačením doložky práva vkladu do katastru nemovitostí nebo
- **rozsudky soudů** (o rozvodu manželství, o určení výlučného nájemce bytu apod.).

Ačkoliv žádné ustanovení SŘ ani ZEO neukládá povinnost účastníků řízení na podporu svých tvrzení předkládat správnímu orgánu listinné důkazy v originální podobě (nebo úředně ověřené), je pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci žádoucí, aby pravost textu listinných důkazů ve spisovém materiálu byla nezpochybnitelná. Originály těchto listinných důkazů správní orgán po ukončení řízení vrátí účastníku řízení, který je správnímu orgánu předložil. Správní orgán pro další věrohodnost na pořizovaných fotokopiích učiní záznam, že písemnosti mu byly předloženy v originální podobě.

Za přítomnosti účastníků (tedy obvykle v případě konání ústního jednání) se dle ust. § 53 odst. 6 SŘ, **důkaz listinou provede tak**, že se listina přečte nebo sdělí její obsah, o čemž je nezbytné pořídit záznam do **Protokolu o ústním jednání (VZOR č. 11)**; mimo ústní jednání se učiní záznam do spisu.

9.10.2 Důkaz ohledáním

Pokud ke zjištění stavu věci přispěje důkaz ohledáním věci (v praxi zejména objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo TP občana, jemuž má být zrušen údaj o místě TP), správní orgán vydá usnesení o uložení povinnosti strpět ohledání věci na místě, jímž vlastníkově nebo uživateli věci (bytu, domu) uloží **povinnost strpět ohledání věci na místě**. Toto usnesení se oznamuje pouze vlastníku nebo uživateli věci.

O ohledání na místě správní orgán dle ust. § 54 odst. 3 správního řád, vyrozumí též toho, kdo je oprávněn s předmětem ohledání nakládat, nejedná-li se o osobu, které se usnesení oznamuje. Při provádění tohoto důkazu je na uvážení správního orgánu, zda k účasti na ohledání přizve nestranné osoby, které nemají práva ani povinnosti účastníků (§ 54 odst. 4 SŘ).

O provedení důkazu ohledáním se učiní záznam do spisu; je-li ohledání učiněno v rámci ústního jednání, učiní se záznam do protokolu o ústním jednání.

9.10.3 Důkaz svědeckou výpovědí

Jak jsem již zmiňovala výše, nejčastějším a nejobvyklejším důkazním prostředkem v řízení o zrušení údaje o místu TP je vedle důkazu listinou, důkaz svědeckou výpovědí.

Podle ust. § 55 odst. 1 SŘ, je každý, kdo není účastníkem, **povinen vypovídat jako svědek.**

Správní orgán předvolá osobu, jejíž osobní účast při úkonu v řízení je k provedení úkonu nutná, v tomto případě svědka, ke svědecké výpovědi v souladu s ust. § 59 SŘ.

Předvolání svědka (VZOR č. 8) musí být písemné a doručuje se do vlastních rukou dostatečným, zpravidla nejméně pětidenním předstihem. V předvolání musí být uvedeno, kdo, kdy, kam, v jaké věci a z jakého důvodu se má dostavit a také poučení o právních důsledcích nedostavení se. Předvolaný je povinen dostavit se na určené místo včas; nemůže-li se ze závažných důvodů (pracovní neschopnost, návštěva lékaře, pracovní povinnosti apod.) dostavit, je povinen bezodkladně se s uvedením důvodů správnímu orgánu **omluvit.**

Správní řád nestanoví, jakou formou se má předvolaný správnímu orgánu omluvit, je tedy možný v zásadě jakýkoliv způsob (osobní omluva, omluva prostřednictvím telefonu, faxu, e-mailu apod.).⁷⁹ O omluvě, která nebyla učiněna předvolaným písemnou formou, učiní správní orgán poznámku do spisu, např. formou úředního záznamu.

Před provedením výslechu svědka je správní orgán **povinen poučit svědka (VZOR č. 12):**

- o důvodech, pro které nesmí být vyslýchán,
- právu odepřít výpověď,
- jeho povinnosti vypovídat pravdivě a nic nezamlčet,
- a o právních následcích nepravdivé nebo neúplné výpovědi.

O provedení důkazu svědeckou výpovědí učiní správní orgán záznam do spisu:

- v případě nařízeného ústního jednání zaznamená svědeckou výpověď do **Protokolu o ústním jednání (VZOR č. 11)**

⁷⁹ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 364

- v případě výslechu svědka bez nařízeného ústního jednání do **Protokolu o výslechu svědka (VZOR č. 9)**

Samotný průběh zajištění důkazů svědeckou výpovědí je názorně popsán ve vzorech „Protokol o výslechu svědka“ a „Protokol o ústním jednání“.

9.11 Způsoby zjišťování stavu věci

V praxi správních orgánů přicházejí v úvahu dva způsoby zjišťování stavu věci:

- **mimo ústní jednání**
- **nařízením ústního jednání**

9.11.1 Mimo ústní jednání

Tímto postupem správní orgán z vlastní iniciativy, dle svého uvážení a na základě návrhů účastníků řízení provádí zjišťování stavu věci shromažďováním podkladů pro rozhodnutí.

Pokud jsou důkazy prováděny mimo ústní jednání a nehrozí-li nebezpečí z prodlení, musí být o tom účastníci řízení včas vyrozuměni (ust. § 51 odst. 2 SŘ), přičemž účastníci řízení mají právo vyjádřit v řízení své stanovisko (ust. § 36 odst. 2 SŘ).

Podle ust. § 36 odst. 1 SŘ jsou účastníci oprávněni navrhopvat důkazy a činit návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí (pokud správní orgán usnesením neprohlásil, dokdy tak mohou činit).

V rámci řízení o zrušení údaje o místu TP občana může jít o tyto úkony správního orgánu:

- pokud z návrhu navrhovatele na zrušení údaje o místu TP není zřejmé splnění zákonem stanovené povinnosti - tedy prokázání existence důvodů uvedených v ust. § 12 odst. 1 písm. c) ZEO, je povinností správního orgánu **vyzvat navrhovatele** ke splnění této zákonné povinnosti, a to v dostatečné, správním orgánem stanovené lhůtě.
- pokud tento návrh navrhovatele neobsahuje listinné důkazy nezbytné pro spolehlivé zjištění stavu věci, je správní orgán oprávněn (podle § 53 odst. 1 SŘ) uložit tomu, kdo má listinu potřebnou k provedení důkazu, aby ji předložil.

- správní orgán též může provést (bez nařízení ústního jednání) **důkaz svědeckou výpovědí** dle ust. § 55 SŘ. (**Předvolání svědka VZOR č. 8**). O provedení důkazu svědeckou výpovědí (mimo ústní jednání) se vyhotoví **Protokol o výslechu svědka (VZOR č. 9)**

Dospěje-li správní orgán k závěru, že pro vydání rozhodnutí shromáždil všechny nezbytné podklady, je dle ust. § 36 odst. 3 SŘ povinen dát účastníkům řízení možnost, aby se **před vydáním rozhodnutí ve věci vyjádřili k podkladům pro rozhodnutí** (pokud se tohoto svého práva nevzdali). Tato povinnost správního orgánu se netýká navrhovatele, pokud správní orgán jeho návrhu, žádosti, v plném rozsahu vyhoví.

Nutno upozornit na to, že nesplnění této povinnosti správním orgánem je považováno za zásadní porušení procesních práv účastníků řízení, které v případě odvolacího řízení má obvykle za následek zrušení rozhodnutí a vrácení věci k novému projednání.

9.11.2 Nařízením ústního jednání

Ústní jednání není v řízení o zrušení údaje o místu TP občana obligatorní institut, jako tomu je např. v řízení o přestupku nebo ve stavebním řízení.

Správní orgán jej v řízení o zrušení údaje o místu TP nařídí, jestliže je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné. Nehrozí-li nebezpečí z prodlení, uvědomí správní orgán o ústním jednání účastníky **nejméně s pětidenním předstihem (Nařízením ústního jednání VZOR č. 10)**. Ústní jednání se zpravidla nařizuje v situacích, kdy je nutná účast účastníků řízení při dokazování vzhledem k jejich protichůdným zájmům.⁸⁰

Správní orgán nemá povinnost oznamovat nařízení ústního jednání účastníkovi, který se práva účasti na ústním jednání vzdal.

Ústní jednání v řízení o zrušení údaje o místu TP je **neveřejné**. Správní orgán může určit, že jednání nebo jeho část jsou veřejné. Při určování veřejného ústního jednání dbá správní orgán na ochranu utajovaných skutečností a na ochranu práv účastníků, zejména práva na ochranu osobnosti, jakož i na ochranu mravnosti. Z důvodu ochrany mravnosti mohou být z účasti na ústním jednání vyloučeny nezletilé osoby.

⁸⁰ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 328

O ústním jednání sepisuje správní orgán **protokol o ústním jednání** (**VZOR č. 11**). Základní náležitosti protokolu jsou stanoveny v ust. § 18 odst. 2 a 3 SŘ. Správní orgán do protokolu dále zapisuje všechny úkony provedené nebo situace nastalé v rámci ústního jednání (vyjádření účastníků řízení, výpovědi svědků, reakce účastníků na svědecké výpovědi, provedení důkazu listinou, přerušení řízení, odmítnutí podepsání protokolu s uvedením důvodů apod.).

Ústní jednání vede oprávněná úřední osoba. Správní orgán je povinen přítomné účastníky řízení i svědky poučit (**VZOR č. 12**) o jejich právech, ale i povinnostech v ústním jednání, potažmo v celém řízení.

Pokud se některý z účastníků řízení k ústnímu jednání bez náležité předchozí omluvy či vážného důvodu nedostaví, ač byl řádně a včas vyrozuměn o jeho konání, svou neúčastí se zbavuje zejména svých výše uvedených procesních práv účastníka řízení. Jde-li o účastníka řízení, jehož účast při jednání byla nutná, správní orgán zváží odročení jednání, je-li to s ohledem na další předvolané osoby možné, jinak ve věci nařídí nové jednání.

Toho, kdo nepřístojným chováním ruší pořádek při ústním jednání, může správní orgán v souladu s ust. § 63 odst. 1 SŘ, po předchozím upozornění vykázat z místa, kde se úkon koná.

Jakmile správní orgán ukončí dokazování a shromáždí všechny nezbytné podklady pro vydání rozhodnutí ve věci, je dle ust. § 36 odst. 3 SŘ, **povinen dát účastníkům řízení možnost** (pokud se tohoto svého práva nevzdali), **aby se před vydáním rozhodnutí ve věci vyjádřili k podkladům pro rozhodnutí** (**VZOR č. 14**). Tato povinnost správního orgánu se netýká navrhovatele, pokud správní orgán jeho návrhu, žádosti, v plném rozsahu vyhoví.

Nutno upozornit na to, že nesplnění této povinnosti správním orgánem je považováno za zásadní porušení procesních práv účastníků řízení, které má v případě odvolacího řízení obvykle za následek zrušení rozhodnutí a vrácení věci k novému projednání.

9.12 Rozhodnutí

Výsledkem řízení vedeného správním orgánem je rozhodnutí v konkrétní věci (meritu věci), v tomto řízení tedy o návrhu na zrušení údaje o místu TP občana.

9.12.1 Lhůty pro vydání rozhodnutí

Předně je potřeba uvést, co se rozumí slovy „vydání rozhodnutí“. Jde o úkon správního orgánu, jehož provedením končí etapa správního řízení na úrovni správního orgánu, který rozhodnutí vydává. Někdy se v této souvislosti mluví též o platnosti rozhodnutí, která nastává v okamžiku, kdy správní orgán učiní projev vůle, která je obsahem správního rozhodnutí, navenek vůči adresátům správního rozhodnutí. Takový okamžik má význam v tom smyslu, že od této chvíle, tedy od vydání, resp. platnosti správního rozhodnutí, je jím správní orgán, který ho učinil, vázán v tom smyslu, že ho může změnit nebo jinak modifikovat jen zákonem stanoveným způsobem (zejména opravným rozhodnutím podle ust. § 70 SŘ nebo novým rozhodnutím ve věci podle ust. § 101 SŘ.⁸¹

Podle ust. § 71 odst. 2 SŘ, se vydáním rozhodnutí (míněno jako verdikt správního orgánu, proto se za formu rozhodnutí považuje i procesní akt správního orgánu – usnesení) rozumí:

- **předání stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí k doručení** podle ust. § 19 SŘ, popřípadě jiný úkon k jeho doručení, provádí-li je správní orgán sám; na písemnosti nebo poštovní zásilce se tato skutečnost vyznačí slovy: „vypraveno dne“.
- **jeho ústní vyhlášení**, pokud má účinky oznámení (ust. § 72 odst. 1 SŘ),
- vyvěšení **veřejné vyhlášky**, je-li doručováno podle ust. § 25 SŘ nebo
- poznamenáním **usnesení do spisu** v případě, že se pouze poznamenává do spisu.

Správní řád v ust. § 71 odst. 1 a 2 SŘ stanoví správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí:

- **bez zbytečného odkladu**,
- nelze-li rozhodnutí vydat bezodkladně, je správní orgán povinen vydat rozhodnutí **nejpozději do 30 dnů** od zahájení řízení, k nimž se připočítává doba
- **až 30 dnů**, jestliže je zapotřebí nařídit ústní jednání nebo místní šetření, je-li třeba někoho předvolat, někoho nechat předvést nebo

⁸¹ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 422

doručovat veřejnou vyhláškou osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, nebo jde-li o zvlášť složitý případ,

- **nutná k** provedení dožádání podle § 13 odst. 3 SŘ, ke zpracování znaleckého posudku nebo k doručení písemnosti do ciziny.

Důsledkem případného nedodržení lhůty může být žaloba na nesprávný úřední postup.

Ust. § 80 SŘ stanoví možné postupy nadřízeného správního orgánu v rámci **ochrany účastníků řízení před nečinností správního orgánu**, pokud tento nevydal rozhodnutí ve věci v zákonné lhůtě nebo nezahájil řízení z moci úřední. Postupem dle ust. § 80 odst. 4 SŘ, nadřízený správní orgán rozhodne o přikázání správnímu orgánu, aby učinil potřebná opatření ke zjednání nápravy nebo převzetí věci a rozhodne sám nebo rozhodne o delegaci jinému správnímu orgánu nebo přiměřeně prodlouží lhůtu pro vydání rozhodnutí.

9.12.2 Náležitosti rozhodnutí

Rozhodnutí obsahuje výrokovou **část, odůvodnění a poučení** účastníků.

Obsah **výrokové části** rozhodnutí musí být (jak sám o sobě, tak ve vztahu k ostatním částem správního rozhodnutí, především k odůvodnění) dostatečně určitý, zejména pokud jde o řešení otázky, která je předmětem správního řízení, tzn., že z něj musí být zřejmá vůle správního orgánu, který ho vydává, tedy především právní účinky, které má správní rozhodnutí vyvolat. Z uvedeného důvodu **musí být výrok jasný, srozumitelný, přesný a určitý**, neboť pouze tato část rozhodnutí je závazná, schopná právní moci a vykonatelná.⁸²

Ve výroku se dle ust. § 68 odst. 2 SŘ uvede:

- **řešení** otázky, která je předmětem řízení (návrh na zrušení údaje o místu TP),
- právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno (ust. § 12 odst. 1 písm. c) a § 12 odst. 2 ZEO),
- označení účastníků podle § 27 odst. 1 SŘ (tj. jméno, příjmení, datum narození, adresa TP hlavních účastníků).
- lhůtu ke splnění ukládané povinnosti, popřípadě též jiné údaje potřebné k jejímu řádnému splnění (v tomto typu řízení správní orgán žádnou povinnost neukládá, proto nestanoví ani žádnou lhůtu),

⁸² VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 402

- výrok o vyloučení odkladného účinku odvolání (ust. § 85 odst. 2 SŘ),
- může obsahovat jeden nebo více výroků; výrok může obsahovat vedlejší ustanovení (v tomto typu řízení by v případě, kdy se návrhu vyhovuje a údaj o místu TP občana se ruší, mohlo za vedlejší výrok být považováno konstatování správního orgánu o stanovení úřední adresy občana v souladu s ust. § 10 odst. 5 zákona o evidenci obyvatel.)

Podobně důležitou součástí rozhodnutí jako výroková část je jeho **odůvodnění**, jež s výrokovou částí bezprostředně souvisí a bez kterého nemůže (až na zákonem stanovené výjimky) výroková část sama o sobě obstát. Je to mimo jiné i proto, že podle ust. § 76 odst. 1 soudního řádu správního, zruší soud ve správním soudnictví rozhodnutí správního orgánu mimo jiné i pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodu rozhodnutí nebo proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění. I z tohoto důvodu je **proto třeba věnovat vypracování odůvodnění rozhodnutí stejnou pozornost** jako samotnému výroku.⁸³

V odůvodnění rozhodnutí se dle ust. § 68 odst. 3 SŘ uvedou:

- důvody výroku rozhodnutí (prokázání či neprokázání existence podmínek dle ust. § 12 odst. 1 písm. c) ZEO), podklady pro jeho vydání (např. konkrétní listinné důkazy, svědecké výpovědi, vyjádření účastníků řízení),
- úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů (závěry a hodnocení shromážděných důkazů správním orgánem),
- informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí (např. proč neprovedl účastníkem navrhovaný důkaz).

Odůvodnění rozhodnutí není třeba, jestliže správní orgán prvního stupně všem účastníkům v plném rozsahu vyhoví. V rámci řízení o zrušení údaje o místu TP tento postup nepřichází reálně v úvahu, neboť zájmy účastníků řízení jsou protichůdné a pokud by i došlo k situaci, že účastník, jemuž má být zrušen údaj

⁸³ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 405

o místu TP by s tímto postupem souhlasil, nemá jeho souhlas pro rozhodování správního orgánu právní význam, neboť správní orgán je vázán pouze a výhradně tím, zda v řízení byla spolehlivě prokázána existence podmínek pro zrušení údaje o místu TP občana dle ust. § 12 odst. 1 písm. c) ZEO.

Třetí podstatnou obsahovou náležitostí rozhodnutí je vedle výrokové části a odůvodnění **poučení** o řádném opravném prostředku, tedy o možnosti nebo nemožnosti podat proti rozhodnutí odvolání dle ust. § 81 a násl. SŘ, resp. rozklad dle ust. § 152 SŘ. Jde o jeden z případů, kdy správní řád konkretizuje obecnou zásadu obsaženou v ust. § 4 odst. 2 SŘ, tedy zásadu poučovací povinnosti správního orgánu.⁸⁴

V poučení se dle ust. § 68 odst. 5 SŘ uvede:

- zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání,
- v jaké lhůtě je možno tak učinit (zákon o evidenci obyvatel, jako zvláštní právní předpis v tomto řízení, nestanoví speciální odvolací lhůtu, proto i v tomto řízení platí obecná, patnáctidenní odvolací lhůta podle ust. § 83 odst. 1 SŘ),
- od kterého dne se tato lhůta počítá (ode dne oznámení rozhodnutí ve smyslu ust. § 72 nebo ust. § 19 SŘ),
- který správní orgán o odvolání rozhoduje (uvede se konkrétní krajský úřad do jehož správního obvodu správní orgán náleží),
- u kterého správního orgánu se odvolání podává (u správního orgánu, který rozhodnutí vydal),
- pokud odvolání nemá odkladný účinek, musí být tato skutečnost v poučení uvedena.

V **písenném vyhotovení rozhodnutí** se dle ust. § 69 SŘ uvede:

- označení "rozhodnutí" nebo jiné označení stanovené zákonem (např. "usnesení").
- označení správního orgánu, který rozhodnutí vydal (např. obecní, městský úřad – nikoliv obec, město)
- číslo jednací,
- datum vyhotovení,

⁸⁴ VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. 2006, str. 407

- otisk úředního razítka⁸⁵ (za úřední razítko je považováno kulaté razítko se státním znakem, s uvedením názvu úřadu, vyhotovené v předepsaných rozměrech)
- jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby.

9.12.3 Oznámení rozhodnutí

Rozhodnutí se účastníkům řízení oznamuje:

- **doručením stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí do vlastních rukou**
- **ústním vyhlášením**, přičemž ústní vyhlášení má účinky oznámení pouze v případě, že se účastník současně vzdá nároku na doručení písemného vyhotovení rozhodnutí. Tato skutečnost se poznamená do spisu.

Pokud se všichni účastníci vzdají nároku na doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, učiní se místo písemného vyhotovení rozhodnutí pouze záznam do spisu podle § 67 odst. 2 věty druhé SŘ (...který obsahuje výrokovou část, odůvodnění, datum vydání, číslo jednací, datum vyhotovení, otisk úředního razítka, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby).

9.12.4 Právní moc, vykonatelnost a předběžná vykonatelnost rozhodnutí

Dle ust. § 73 odst. 1 SŘ je v **právní moci** rozhodnutí:

- které bylo oznámeno a
- proti kterému nelze podat odvolání (uplynula odvolací lhůta).

Oznámení rozhodnutí, běh odvolací lhůty i datum nabytí právní moci rozhodnutí dokumentuje **Tabulka č. 3**, v příloze této práce.

Pravomocné rozhodnutí je závazné pro účastníky a pro všechny správní orgány.

Dle § 74 odst. 1 SŘ je rozhodnutí **vykonatelné**:

- nabytím právní moci nebo

⁸⁵ zákon č. 352/2001 Sb., o užívání státních symbolů České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

- pozdějším dnem, který je v jeho výrokové části uveden (v řízení o zrušení údaje o místu TP se nepoužívá).

Správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, **vyznačí** na písemném vyhotovení rozhodnutí, které zůstává součástí spisu, **právní moc** nebo **vykonatelnost** rozhodnutí. Zároveň vyznačí den vyhlášení tohoto rozhodnutí nebo den, kdy byla písemnost předána k doručení (**datum vypravení**).

Podle ust. § 75 odst. 2 SŘ **na požádání účastníka** opatří správní orgán prvního stupně doložkou právní moci nebo vykonatelnosti stejnopis rozhodnutí, který byl účastníkovi doručen. Na požádání účastníka se vyhotoví stejnopis výroku spolu s vyznačením doložky právní moci nebo vykonatelnosti.

Protože v řízení o návrhu na zrušení údaje o místu TP jsou účastníky řízení minimálně dvě osoby, nabývá právní moci rozhodnutí až dnem následujícím po uplynutí 15ti denní lhůty pro možné podání odvolání v pořadí posledním účastníkem řízení (či jeho zmocněncem, nebo opatrovníkem).

9.13 Rozhodnutí ve věci návrhu na zrušení údaje o místu trvalého pobytu občana

Z praxe je správnímu orgánu, **který je připraven vyhovět návrhu**, možno jako nanejvýš účelné doporučit, **aby před vydáním rozhodnutí** v informačním systému evidence obyvatel vedeného u příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností **ověřil**, zdali účastník řízení (jemuž má být trvalý pobyt úředně zrušen) z vlastní iniciativy nezměnil místo svého TP (jenž má být zrušen), a to přihlášením se na jinou adresu.

V případě, kdy v řízení **nebyly obě podmínky prokázány souběžně**, tj. existence jedné podmínky nebyla prokázána (např. občanovi zaniklo užívací právo, ale v objektu i nadále bydlí nebo občan v objektu nebydlí, ale disponuje nájemní smlouvou) správní orgán vydá rozhodnutí, kterým **návrh** na zrušení údaje o místu TP **zamítne** (**VZOR č. 17**) a údaj o místu TP občana nezruší.

Pro vyhovění návrhu (tedy zrušení údaje o místu TP občana) musí být v řízení vedeném před správním orgánem spolehlivě zjištěno a prokázáno **souběžné splnění obou zákonných podmínek**. V tomto případě správní orgán vydá ve věci rozhodnutí (**VZOR č. 18**), kterým podanému návrhu vyhoví, údaj o místu TP občana zruší a v souladu s ust. § 10 odst. 5 ZEO stanoví, že novým údajem o místu TP občana se stane adresa sídla ohlašovny, která ve věci

rozhodovala. Občana v rámci poučovací zásady informuje (**VZOR č. 19**) o jeho povinnostech ve smyslu zákona o občanských průkazech (pozbytí platnosti občanského průkazu dnem právní moci rozhodnutí, povinnost požádat o vydání nového občanského průkazu, sankce za porušení této povinnosti).

Pokud občan **před vydáním rozhodnutí ve věci změny místa trvalého pobytu** (přihlásí se na jinou adresu) a správnímu orgánu to nesdělí a rovněž správní orgán si platnost údaje o místu TP před vydáním rozhodnutí neověří, dojde k tomu, že správní orgán vydá rozhodnutí, které nemělo být vydáno, neboť žádost se z důvodu nastalé neexistence údaje o místu TP, stala zjevně bezpředmětnou. Řízení tak mělo být ukončeno vydáním usnesení o zastavení řízení dle ust. § 66 odst. 1 písm. g) SŘ. Vydané rozhodnutí, které bylo oznámeno a nabylo právní moci, bude nutné jako rozhodnutí vydané v rozporu se zákonem, zrušit v rámci přezkumného řízení, potažmo v rámci zkráceného přezkumného řízení dle ust. § 98 SŘ (nelze předpokládat, a praxe to potvrzuje, že se občan proti vydanému rozhodnutí ve věci odvolá).

Pokud **občan místo trvalého pobytu změny v mezidobí od vydání rozhodnutí správním orgánem do právní moci rozhodnutí**, nelze postupovat jinak, nežli konstatovat, že rozhodnutí nabylo právní moci, nebude však vykonatelné, a to s ohledem na skutečnost, že projev vůle občana na změnu svého TP má přednost před rozhodnutím správního orgánu.

9.13.1 Prokázání podmínek pro zrušení údaje o místu trvalého pobytu dle ust. § 12 odst. 1 písm. c) ZEO

Z hlediska hmotně právního v řízení o zrušení údaje o místu TP podle ust. § 12 odst. 1 písm. c) ZEO správní orgán zajišťuje důkazy k prokázání podmínek uvedených v tomto ustanovení:

- **zánik užívacího práva občana k objektu nebo vymezené části objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana a**
- **neužívání tohoto objektu nebo jeho vymezené části občanem.**

Navrhovateli přitom ust. § 12 odst. 2 ZEO stanoví podmínku, existenci těchto důvodů ohlašově prokázat. Zákon o evidenci obyvatel výslovně nestanoví, jakými prostředky má být existence obou důvodů navrhovatelem prokázána. Úspěšnost navrhovatele v řízení bude nepochybně závislá

na důkazech (listinných a svědeckých výpovědích), které navrhovatel správnímu orgánu předloží či navrhne provést.

Posouzení splnění podmínek, hlavně podmínky zániku užívacího práva občana, není pro správní orgány, které v rámci svého personálního obsazení disponují pracovníky bez právního vzdělání, jednoduchou záležitostí.

Jako jednodušší k posuzování je prokázání **podmínky neužívání objektu občanem**. U této podmínky správní orgán její splnění posoudí většinou bez problémů, a to ze svědeckých výpovědí, případně z pravomocných rozsudků soudů, kde již neužívání a odstěhování soud konstatoval (např. v odůvodnění rozsudku o rozvodu, o vypořádání bydlení nebo z usnesení o nařízení exekuce vyklizením nemovitosti apod.). Za neužívání objektu ve smyslu zákona o evidenci obyvatel nelze dle názoru Ministerstva vnitra považovat neužívání objektu např. v důsledku pobytu v nápravném zařízení, v důsledku dlouhodobé pracovní cesty apod.

Při prokazování existence **podmínky zániku užívacího práva občana** je vhodné vycházet z jeho užívacího práva či situace při jeho přihlašování k trvalému pobytu na tuto adresu a jako podklad použít jeho přihlašovací lístek k této adrese, kde je uvedeno na základě jakého právního titulu či souhlasu vlastníka nebo oprávněné osoby byl k trvalému pobytu přihlášen. Přihlašovací lístek tak může být použit jako listinný důkaz v řízení. Správní orgán z přihlašovacího lístku zjistí, jaké užívací právo občanovi k užívání nemovitosti na adrese TP svědčilo a tímto směrem se pak může ubírat jeho dokazování zániku užívacího práva občana.

Obecně lze konstatovat, že občan může disponovat užívacím právem k nemovitosti na základě právního titulu nebo jeho užívací právo je odvozováno od osoby, která právním titulem k užívání nemovitosti disponuje (tzv. odvozené užívací právo).

Za **odvozené užívací právo** občana je považováno užívací právo, které je vždy odvozeno od právního titulu k užívání nemovitosti, svědčící jiné osobě, za podmínky, že občan s touto osobou žije ve společné domácnosti. Většinou se jedná o případy, kdy se odvozuje na základě rodinných, příbuzenských vztahů, vazeb a žití ve společné domácnosti, např. manžel - manželka, rodiče - děti, tchán, tchýně - snacha, zeť, sourozenci, druh - družka, ale může jít o spoluzití cizích osob v jedné společné domácnosti. K zániku tohoto práva dochází vždy

ve spojení s opuštěním (odstěhováním se) objektu a ukončením žití ve společné domácnosti. Je tedy možné říci, že pokud správní orgán prokáže podmínku neužívání objektu občanem, bude možné konstatovat i prokázání podmínky zániku tohoto odvozeného práva občana. Pouze v případě osob, které mají vůči druhé osobě nebo navzájem vůči sobě vyživovací povinnost ve smyslu zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů (manželé navzájem, rodiče vůči dětem, pokud se děti studiem připravují na své budoucí povolání a nejsou tak schopny zajistit si sami bydlení) se pro zánik odvozeného užívacího práva předpokládá i zánik této vzájemné vyživovací povinnosti (tj. rozvodem manželství, ukončením studia dítěte). Okolnosti dobrovolného či nedobrovolného neužívání či opuštění domácnosti přitom správní orgán nezkontroluje, zabývá se pouze faktickým opuštěním a neužíváním nemovitosti. Správní orgán by pro úplnost měl důkazy vyloučit i jinou možnost užívacího práva, a to na základě právního titulu, který mohl ve prospěch občana vzniknout později po přihlášení k trvalému pobytu a zjištěné skutečnosti uvést v odůvodnění rozhodnutí (např. konstatovat, že občan k užívání nemovitosti nedisponoval jiným právním titulem). Proto je vhodné, aby tyto skutečnosti uvedl již navrhovatel ve svém návrhu (občan není spoluvlastníkem, nemá nájemní smlouvu ani jinou dohodu o užívání ani právo užívání, plynoucí z věcného břemene).

Za **právní tituly** k užívání nemovitosti (objektu) jsou považovány⁸⁶:

- **vlastnické, spoluvlastnické právo** – prokázání prostřednictvím např. výpisu z katastru nemovitostí (list vlastnictví) nebo kupní, darovací smlouva s doložkou o účincích vkladu do katastru nemovitostí (bez doložky o vkladu není právo průkazné). K zániku tohoto právního titulu dochází pozbytím vlastnických, spoluvlastnických práv.
- **nájemní právo** (ust. § 583 – 716 občanského zákoníku) – prokázání prostřednictvím platné nájemní smlouvy, u družstevních bytů i dokladem o členství v bytovém družstvu. K zániku tohoto právního titulu dochází uplynutím sjednané doby nájmu, výpovědí (s přivolením soudu nebo za splnění podmínek dle ust. § 710 občanského zákoníku).

⁸⁶ JEHLIČKA, O., ŠVESTKA, J., ŠKÁRKOVÁ, M. a kol. *Občanský zákoník. Komentář*. 2003. str. 348 – 949

- **věcné břemeno bydlení, užívání** nemovitosti – prokázání prostřednictvím výpisu z katastru nemovitostí (list vlastnictví), kde se toto právo na základě smlouvy zapisuje. K zániku tohoto právního titulu dochází opět na základě smlouvy o zrušení tohoto práva a jejího následného zapsání do katastru nemovitostí.
- **právo bydlet** – založeno na základě pravomocného rozsudku soudu nebo dohodou účastníků o přiznání práva na bytovou náhradu (náhradní byt, ubytování, přístřeší dle ust. § 712 občanského zákoníku). Nejvyšší správní soud k otázce práva bydlet vyjádřil ve svém rozsudku sp. zn. 2As 53/2008 – 52 ze dne 5. září 2008 stanovisko, dle kterého toto právo opravňuje jeho držitele legálně objekt užívat až do okamžiku zajištění přiznané bytové náhrady. Tuto náhradu může zajistit jak protistrana (např. nejčastěji po rozvodu manželství), tak si jí může zajistit samotný oprávněný např. nabytím nemovitosti do vlastnictví, spoluvlastnictví, ale může jí také vyženit, zdědit, stát se nájemníkem. Právo bydlet, jak již z tohoto slovního spojení z jazykového hlediska plyne, opravňuje toho, kdo tímto právem disponuje, v nemovitosti (objektu) toliko bydlet; jeho držitel nemá další práva uživatele, kterému svědčí jiný právní titul (např. disponovat s nemovitostí jejím pronájemem, směnou, prodejem, darováním apod.) Z tohoto důvodu vznikají rozdílné právní názory na to, zda právo bydlet je právním titulem k užívání nemovitosti ve smyslu zákona o evidenci obyvatel. Ponechávám tedy tuto problematiku bez jednoznačného závěru, neboť tuto otázku v budoucnu zodpoví teprve soudní judikatura.

9.14 Odvolání a postup správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal

Proti rozhodnutí ve věci i proti některým procesním rozhodnutím (usnesení) je možné podat **řádný opravný prostředek**, jímž je **odvolání**. Odvolání lze podat teprve poté, co bylo rozhodnutí vydáno. Odvolání se podává ve lhůtě **15 dnů** od oznámení rozhodnutí u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal.

V případě **chybějícího, neúplného nebo nesprávného poučení** podle ust. § 68 odst. 5 SŘ (3. taxativní část rozhodnutí) lze odvolání v souladu s ust. § 83 odst. 2 SŘ podat **do 15 dnů** ode dne oznámení opravného usnesení (ust. § 70 věta první SŘ), bylo-li vydáno, **nejpozději však do 90 dnů** ode dne oznámení rozhodnutí.

Odvolání musí mít náležitosti uvedené v ust. § 37 odst. 2 SŘ (jméno, příjmení, datum narození, místo TP fyzické osoby) a musí obsahovat údaje o tom, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu ho napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení.

Odvoláním lze napadnout výrokovou část rozhodnutí, jednotlivý výrok nebo jeho vedlejší ustanovení. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřípustné.

Odvolání se podává s potřebným počtem stejnopisů tak, aby jeden stejnopis zůstal správnímu orgánu a aby každý účastník dostal jeden stejnopis. Nepodá-li účastník potřebný počet stejnopisů, vyhotoví je správní orgán na náklady účastníka.

Správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, zašle stejnopis podaného odvolání všem účastníkům řízení, kteří se mohli proti rozhodnutí odvolat, a vyzve je (**VZOR č. 20**), aby se k němu v přiměřené lhůtě, která nesmí být kratší než 5 dnů, vyjádřili. Podle okolnosti dále doplní řízení. Toto ustanovení se nepoužije, bylo-li odvolání podáno opožděně nebo bylo-li nepřípustné.

V ust. § 82 odst. 4 SPŘ se stanoví, že k novým skutečnostem a návrhům na provedení nových důkazů uvedených v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, se přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník nemohl uplatnit dříve. Namítá-li účastník, že mu nebylo umožněno učinit v řízení v prvním stupni určitý úkon, musí být tento úkon učiněn spolu s odvoláním.

Prvoinstanční správní orgán má možnost tzv. autoremedury. To znamená, že ten správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, je může zrušit nebo změnit, pokud tím plně vyhoví odvolání a jestliže tím nemůže být způsobena újma žádnému z účastníků, ledaže, s tím všichni, kterých se to týká, vyslovili souhlas (v řízení o zrušení údaje o místě TP spíše nepravděpodobné, neboť v tomto řízení jsou zájmy účastníků řízení v naprosté většině případů protichůdné a vyhovění návrhu je spojeno předně s prokázáním zákonných

podmínek a nikoliv se souhlasem druhého účastníka řízení). Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání.

Neshledá-li správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, podmínky pro postup podle výše uvedeného ustanovení, odvolání společně se svým stanoviskem (**VZOR č. 21**) a originálem kompletního spisového materiálu ve věci postoupí odvolacímu orgánu ve lhůtě **do 30 dnů ode dne doručení odvolání**. V případě nepřipustného nebo opožděného odvolání předá spis odvolacímu správnímu orgánu **do 10 dnů**; ve stanovisku se omezí na uvedení důvodů rozhodných pro posouzení opožděnosti nebo nepřipustnosti odvolání.

Odvolacím správním orgánem je (nestanoví-li zákon jinak) nejbližší nadřízený správní orgán (v případě obecních úřadů je jím krajský úřad, do jehož správního obvodu správní orgán spadá). V případě ohlašoven na území Olomouckého kraje je odvolacím orgánem Krajský úřad Olomouckého kraje.

Odvolací orgán vydá rozhodnutí o odvolání ve lhůtách stanovených obecně dle ust. § 71 SŘ. Proti rozhodnutí o odvolání se nelze odvolat.

9.15 Nejčastější chyby správních orgánů v řízení o zrušení údaje o místu trvalého pobytu

V této podkapitole budu vycházet ze zjištění a poznatků v rámci kontrolní činnosti Krajského úřadu Olomouckého kraje a jeho činnosti coby nadřízeného a odvolacího orgánu na úseku evidence obyvatel, tedy i na úseku správního řízení v této oblasti.

Za nejčastější chyby správních orgánů, ohlašoven, v rámci Olomouckého kraje lze označit tyto:

- návrh na zrušení údaje o místu TP doručený osobně navrhovatelem nebo prostřednictvím České pošty, s. p., správní orgán **neopatří prezenčním razítkem úřadu** s datem doručení a počtem příloh. Obdobný problém se objevuje i při podání odvolání, kdy v tomto případě je datum podání odvolání, případně obálka s datem podání odvolání k poštovní přepravě důležitým podkladem pro určení zda jde o odvolání včasné či opožděné,
- zadokumentování úkonů či důkazů správním orgánem formou protokolu – **protokol neobsahuje všechny taxativně stanovené**

náležitosti, čímž nelze takto provedený důkaz uznat a na jeho základě rozhodnout ve věci,

- **nesprávné doručování účastníkům řízení** (obálky bez poučení účastníka řízení o možnosti převzít písemnost a důsledcích odmítnutí převzetí nebo zmaření doručení či převzetí písemnosti),
- v případě účastníka neznámého pobytu správní orgán tomuto **neustanoví opatrovníka** k hájení jeho práv,
- **opomenutí výzvy** správního orgánu k seznámení účastníka řízení s podklady pro vydání rozhodnutí,
- **nesprávné počítání času a lhůt** pro oznámení rozhodnutí nebo doručování veřejnou vyhláškou a poté nesprávné určení data právní moci rozhodnutí,
- v odůvodnění rozhodnutí ve věci je častá **absence nebo nedostatečná správní úvaha** správního orgánu k prokázání podmínek pro zrušení údaje o místu TP, případně neuvedení provedených důkazních prostředků a z nich plynoucích důkazů,
- **nesprávné nebo neúplné poučení** v rozhodnutí ve věci o možnosti podat odvolání,
- **neseznámení** druhého účastníka řízení **s podaným odvoláním** a neumožnění vyjádření se k němu.

V důsledku uvedených nedostatků je v rámci odvolacího řízení napadené rozhodnutí odvolacím orgánem zrušeno a věc je vrácena tomuto správnímu orgánu k novému projednání a rozhodnutí ve věci.

V rámci správního obvodu Olomouckého kraje je počet zrušených rozhodnutí a vrácení věci k novému projednání správnímu orgánu prvního stupně možno dokumentovat údaji v níže uvedené tabulce, které vycházejí z evidence odvolacích řízení na úseku evidence obyvatel, vedené Krajským úřadem Olomouckého kraje za období let 2003 – 2010.

Tabulka č. 2: Přehled počtů a výsledků odvolacích řízení ve věci zrušení údaje o místu trvalého pobytu za Olomoucký kraj

Rok	Rozhodnutí zrušeno, věc vrácena k novému projednání	Odvolání zamítnuto, rozhodnutí potvrzeno	Rozhodnuto jinak (opožděné, zastavení řízení, změna výroku, přerušování řízení)
2003	5	8	5
2004	9	19	11
2005	14	19	12
2006	4	14	12
2007	9	13	17
2008	12	20	7
2009	5	9	6
2010	13	15	3

10 Vzdělávání úředníků územních samosprávných celků

Na většině ohlašoven je správní řízení o zrušení údaje o místu TP vykonáváno řadovými pracovníky úřadu, bez specifického zaměření, či odbornosti. V minimálním rozsahu a z toho většinou na ohlašovnách úřadů obcí s rozšířenou působností, případně na matričních úřadech, je agenda vykonávána pracovníky, kteří absolvovali v rámci vzdělávání úředníků územních samosprávných celků, zvláštní odbornou způsobilost na úseku evidence obyvatel, občanských průkazů a cestovních dokladů (viz podkapitola 10.4.3 Zvláštní odborná způsobilost). Pracovníci ohlašoven podle svého uvážení nebo podle uvážení svých nadřízených a rovněž v závislosti na finančních možnostech ohlašoven, čas od času absolvují školení, semináře ke správnímu řádu, či k evidenci obyvatel. Vzhledem k náročnosti správního řízení proto vidím jako nutné a nezbytné také další vzdělávání těchto úředníků ve smyslu dále uváděných možností.

10.1 Právní předpisy

Problematika vzdělávání úředníků územních samosprávných celků je upravena v několika právních předpisech:

- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o úřednících“),
- vyhláška č. 511/2002 Sb., o uznání rovnocennosti vzdělání úředníků územních samosprávných celků,
- vyhláška č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů.

10.2 Předmět úpravy zákona o úřednících

Zákon o úřednících upravuje jednak pracovní poměr úředníků územních samosprávných celků a jednak jejich vzdělávání (ust. § 1 odst. 1). Zákon se však nevztahuje na zaměstnance územního samosprávného celku:

- zařazené v jeho organizačních složkách,
- zařazené jen v jeho zvláštních orgánech,
- kteří vykonávají výhradně pomocné, servisní nebo manuální práce nebo kteří výkon takových prací řídí.

10.3 Vysvětlení pojmů

Územním samosprávným celkem je obec a kraj a pro účely tohoto zákona též hlavní město Praha, město, statutární město a městská část hlavního města Prahy (ust. § 2 odst. 1).

Úřadem se pro účely tohoto zákona rozumí obecní úřad, městský úřad, magistrát statutárního města, magistrát územně členěného statutárního města, úřad městského obvodu nebo úřad městské části územně členěného statutárního města, krajský úřad, Magistrát hlavního města Prahy a úřad městské části hlavního města Prahy (ust. § 2 odst. 2).

Správními činnostmi se pro účely tohoto zákona rozumí plnění úkolů v samostatné nebo přenesené působnosti územního samosprávného celku podle zvláštních právních předpisů (ust. § 2 odst. 3).

Úředníkem se pro účely tohoto zákona rozumí zaměstnanec územního samosprávného celku podílející se na výkonu správních činností zařazený do obecního úřadu, do městského úřadu, do magistrátu statutárního města nebo do magistrátu územně členěného statutárního města, do úřadu městského obvodu nebo úřadu městské části územně členěného statutárního města, do krajského úřadu, do Magistrátu hlavního města Prahy nebo do úřadu městské části hlavního města Prahy (ust. § 2 odst. 4). Fyzickou osobu k výkonu správní činnosti zařazuje v souladu s druhem práce uvedeným v pracovní smlouvě vedoucí úřadu (ust. § 3).

Vedoucím úředníkem se pro účely tohoto zákona rozumí úředník, který je vedoucím zaměstnancem podle zvláštního právního předpisu⁸⁷ (ust. § 2 odst. 5).

⁸⁷ zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Vedoucím úřadu se pro účely tohoto zákona rozumí tajemník obecního úřadu, magistrátu statutárního města, úřadu městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města, ředitel krajského úřadu, ředitel Magistrátu hlavního města Prahy nebo tajemník úřadu městské části hlavního města Prahy (ust. § 2 odst. 7). V obcích, městských obvodech a městských částech, kde není funkce tajemníka zřízena nebo kde není tajemník ustanoven, plní úkoly vedoucího úřadu podle tohoto zákona starosta (ust. § 2 odst. 8).

10.4 Obecně o vzdělávání úředníků

Samotné vzdělávání úředníků územně samosprávných celků je v zákoně o úřednících upraveno v hlavě IV. Za vzdělávání úředníků je přitom považováno dle ust. § 18 zákona o úřednících:

- **vstupní vzdělávání,**
- **průběžné vzdělávání,**
- **příprava a ověření zvláštní odborné způsobilosti.**

Podle ust. § 18 odst. 2 mají vedoucí úředníci a vedoucí úřadu za povinnost prohlubovat si kvalifikaci též účastí na vzdělávání vedoucích úředníků (ust. § 27), nestanoví-li tento zákon jinak.

Územní samosprávný celek zajišťuje prohlubování kvalifikace úředníka prostřednictvím vzdělávacích institucí akreditovaných pro příslušný vzdělávací program. Územní samosprávný celek je povinen úředníkovi zajistit prohlubování kvalifikace podle tohoto zákona; postupuje při tom podle plánu vzdělávání. Plán vzdělávání obsahuje časový rozvrh prohlubování kvalifikace úředníka v rozsahu nejméně 18 pracovních dnů po dobu následujících 3 let. Územní samosprávný celek je povinen vypracovat plán vzdělávání do 1 roku od vzniku pracovního poměru úředníka, nejméně jedenkrát za 3 roky plnění tohoto plánu hodnotit a podle výsledků hodnocení provést jeho aktualizaci.

Náklady prohlubování kvalifikace podle tohoto zákona nese územní samosprávný celek; náklady spojené s opakováním zkoušky nese úředník, s výjimkou jejího opakování z důvodů zrušení nebo změny hodnocení zkušební komise v rámci řízení o námitkách dle ust. § 26 odst. 1.

10.4.1 Vstupní vzdělávání

Vstupní vzdělávání úředníků územních samosprávných celků zahrnuje:

- znalosti základů veřejné správy, zvláště obecných zásad organizace a činnosti veřejné správy a územního samosprávného celku, základy veřejného práva, veřejných financí, evropského správního práva, práv a povinností a pravidel etiky úředníka,
- základní dovednosti a návyky potřebné pro výkon správních činností,
- znalosti základů užívání informačních technologií,
- základní komunikační, organizační a další dovednosti vztahující se k jeho pracovnímu zařazení.

Úředník je povinen ukončit vstupní vzdělávání nejdéle do 3 měsíců ode dne vzniku pracovního poměru. Ukončení vstupního vzdělávání se prokazuje osvědčením vydaným vzdělávací institucí, která vstupní vzdělávání pořádala. Povinnost absolvovat vstupní vzdělávání se nevztahuje na úředníka, který má zvláštní odbornou způsobilost.

10.4.2 Průběžné vzdělávání

Průběžné vzdělávání zahrnuje **prohlubující, aktualizací a specializační vzdělávání** úředníků zaměřené na výkon správních činností v územním samosprávném celku, včetně získávání a prohlubování jazykových znalostí.

Průběžné vzdělávání se uskutečňuje **formou kurzů**.

O účasti úředníka na jednotlivých kurzech rozhoduje vedoucí úřadu na základě potřeb územního samosprávného celku a s přihlédnutím k plánu vzdělávání úředníka; úředník je povinen se kurzu zúčastnit.

Účast na kurzu, jež je součástí průběžného vzdělávání, se prokazuje **osvědčením** vydaným vzdělávací institucí, která kurz pořádala.

10.4.3 Zvláštní odborná způsobilost

Úředník územního samosprávného celku, který vykonává **správní činnosti** stanovené vyhláškou č. 512/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, má povinnost prokázat **zvláštní odbornou způsobilost** (dále také „ZOZ“), a to do 18 měsíců od vzniku pracovního poměru k územnímu samosprávnému celku nebo ode dne, kdy začal vykonávat činnost, pro jejíž výkon je prokázání zvláštní odborné způsobilosti předpokladem.

Výkon agendy evidence obyvatel je dle zmíněné vyhlášky zahrnut do správních činností na úseku evidence obyvatel, občanských průkazů a cestovních dokladů, které podléhají prokázání ZOZ.

ZOZ se ověřuje zkouškou před **tříčlennou zkušební komisí** a prokazuje se **osvědčením**.

Ověření zvláštní odborné způsobilosti⁸⁸ zkouškou organizačně a logisticky zabezpečuje Institut pro místní správu Praha (dále jen „Institut“), příspěvková organizace zřízená Ministerstvem vnitra ČR.

Úředníka na zkoušku **přihlašuje zaměstnavatel** na předepsaném formuláři v listinné podobě, podepsaném úředníkem a vedoucím úřadu a odeslaném na adresu Institutu. Přihlášku lze zaslat i v elektronické podobě podepsané zaručeným elektronickým podpisem dle zvláštního právního předpisu. Institut oznámí příslušnému úřadu datum, čas a místo konání zkoušky, zašle soubor zkušebních otázek, seznam právních předpisů a doporučené odborné literatury pro přípravu na zkoušku.

Jestliže již úředník **v minulosti prokázal** některou ze **ZOZ**, uvede tuto skutečnost územní samosprávný celek v přihlášce a připojí k ní originál nebo úředně ověřenou fotokopii osvědčení. V případě dalšího ověření ZOZ koná tento úředník písemnou a ústní zkoušku pouze z příslušné zvláštní části.

Povinnost prokázat ZOZ nemá úředník, který získal vzdělání v bakalářských nebo magisterských studijních programech stanovených vyhláškou č. 511/2002 Sb., o uznání rovnocennosti vzdělání úředníků územních samosprávných celků, nebo úředník, kterému Ministerstvo vnitra na základě žádosti úředníka vydalo osvědčení o uznání rovnocennosti vzdělání. V případě uznání rovnocennosti vzdělání je třeba vyplnit příslušnou část přihlášky a úředník vykoná pouze tu část zkoušky, která mu nebyla uznána.

10.4.3.1 Průběh zkoušky

Zkouška se člení na dvě samostatně vykonávané a hodnocené části – na **písemnou a ústní zkoušku**. Při písemné i při ústní zkoušce se ověřují znalosti **z obecné a ze zvláštní** části samostatně. Úředník koná nejdříve písemnou zkoušku. Úspěšné složení písemné zkoušky je předpokladem

⁸⁸ Institut pro místní správu Praha [online]. [2011-02-21]. *Průběh ověření zvláštní odborné způsobilosti zkouškou*. Dostupné z www: <http://www.institutpraha.cz/zkusebni-rad#>

pro konání ústní zkoušky.

Před zahájením **písemné zkoušky** je ověřena totožnost úředníka.

Úředník nejdříve vykonává písemný test z obecné části, poté písemný test ze zvláštní části.

Písemná zkouška z obecné části i ze zvláštní části je **vykonávaná** samostatně a má **formu vědomostního testu**. V průběhu písemné části zkoušky nemají úředníci k dispozici právní předpisy, protože cílem testu je ověřit pouze základní znalosti dané problematiky.

Písemný test z obecné části i písemný test ze zvláštní části jsou hodnoceny samostatně. **Výsledky** úředník zaznamenává do testové karty, kdy správnou odpověď vyznačí křížkem. V případě, že úředník posoudí svoji odpověď v průběhu vyhotovování testu jako chybnou, opraví tento údaj zakroužkováním a označí novou správnou odpověď křížkem. Pokud úředník postupně zavrhne všechny vyplněné možnosti, pak písmeno správné odpovědi uvede do prostoru vedle čísla příslušné otázky.

Písemný test z obecné části **netrvá déle než 60 minut**. Také test ze zvláštní části netrvá déle než 60 minut. V případě, že jsou písemné testy úředníky zpracovány v kratším čase a jsou řádně odevzdány, může předseda zkušební komise rozhodnout o ukončení příslušné části zkoušky i před uplynutím doby 60 minut od zahájení testu. Úředník je povinen odevzdat test ve stanoveném časovém limitu.

Hodnocení písemného testu provádí zkušební komise po ukončení každé části písemné zkoušky (obecné a zvláštní). Bodové výsledky písemného testu jsou zaznamenány do testové karty a protokolu daného úředníka. Oznámení výsledků obou testů provede předseda zkušební komise po celkovém ukončení písemné části zkoušky (obecné a zvláštní části).

Byl-li úředník u písemné části zkoušky hodnocen klasifikačním stupněm **„nevyhověl“**, sdělí mu Institut do 15 dnů termín opakované zkoušky. Pro přípravu na opakovanou zkoušku z obecné části a z vybraných zvláštních částí jsou k dispozici akreditované e-learningové vzdělávací programy.

Pokud úředník u písemné části zkoušky nevyhověl, může požádat o nahlédnutí do otázek a své vyplněné testové karty. Této možnosti může úředník využít pouze za přítomnosti zkušební komise. Testy a testové karty nelze kopírovat, ani z nich dělat výpisy.

Před vylosováním otázek pro **ústní zkoušku** z obecné a zvláštní části předloží úředník průkaz totožnosti.

Při ústní zkoušce si úředník **vylosuje** příslušným ministerstvem (nebo jiným ústředním správním úřadem) **stanovený počet otázek** z obecné a ze zvláštní části ZOZ.

Po vylosování otázek se úředník může na odpověď **připravit**, a to po dobu nejméně 15 minut. Během přípravy má možnost nahlédnout do vybraných (předem stanovených) právních předpisů vztahujících se ke ZOZ.

Zkušební komise nabídne úředníkovi možnost vybrat si, zda bude nejdříve odpovídat na otázky z obecné nebo ze zvláštní části.

Ústní zkouška **netrvá** zpravidla **déle než 30 minut**. To znamená, že cca 15 minut úředník zodpovídá otázky z obecné části a cca 15 minut otázky ze zvláštní části.

Ústní část zkoušky je vyhodnocena zvlášť po dopolední a zvlášť po odpolední části zkoušky.

Byl-li úředník u ústní části zkoušky hodnocen klasifikačním stupněm „**nevyhověl**“, sdělí mu Institut do 15 dnů termín opakované zkoušky. Pro přípravu na opakovanou zkoušku z obecné části a z vybraných zvláštních částí jsou k dispozici akreditované e-learningové vzdělávací programy.

Zkouška se může konat v jednom nebo více dnech. Průběh zkoušky a vyhlášení jejích výsledků jsou veřejné. Úředník má právo nahlédnout do všech materiálů týkajících se jeho osoby; otázky písemného testu nejsou veřejné. Otázky k ústní části zkoušky jsou zveřejněny Institutem způsobem umožňující dálkový přístup.

Úředník je povinen se po celou dobu konání písemné i ústní zkoušky (včetně přípravy) chovat tak, aby **nerušil průběh zkoušky**.

Zkušební komise může v průběhu písemné i ústní zkoušky (včetně přípravy) **vyloučit uchazeče**, který v průběhu zkoušky použije nedovolené pomůcky (např. psané poznámky, tištěné materiály, jakékoliv elektronické přístroje, mobilní telefony, přenosné PC všech typů), opisuje nebo průběh zkoušky jinak vážně narušuje.

U zdravotně postižené osoby, která o to předem požádala, může být použito PC nebo test vypracovává asistent zdravotně postiženého či člen zkušební komise dle dispozic zdravotně postiženého. Tato skutečnost

se poznamená do protokolu o průběhu zkoušky.

Pokud je úředník vyloučen od zkoušky, znamená to, že při zkoušce je hodnocen klasifikačním stupněm „**nevyhověl**“ a musí ji opakovat. Je-li úředník vyloučen od písemné zkoušky, nesplňuje zákonný předpoklad pro konání ústní zkoušky stanovený v ustanovení § 24 odst. 2 zákona o úřednících.

10.4.3.2 Obsah zkoušky

Zvláštní odborná způsobilost obsahuje souhrn znalostí a dovedností nezbytných pro výkon správních činností stanovených vyhláškou č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů. Zvláštní odborná způsobilost má obecnou a zvláštní část.

Obecná část zahrnuje znalost základů veřejné správy, zvláště obecných principů organizace a činnosti veřejné správy, znalost zákona o obcích, zákona o krajích, zákona o hlavním městě Praze a SŘ, a schopnost aplikace těchto znalostí.

Zvláštní část zahrnuje znalosti nezbytné k výkonu správních činností stanovených vyhláškou č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů.

Obsah zkoušky a jeho průběžnou aktualizaci tak, aby odpovídal platnému právnímu stavu, stanovují příslušná ministerstva a ostatní ústřední správní úřady pro zvláštní část zkoušky a Ministerstvo vnitra pro obecnou část zkoušky. Uvedené subjekty také určují soubor zkušebních otázek k ústní zkoušce, zpracovávají otázky písemného testu, stanovují kritéria hodnocení písemné i ústní zkoušky, určují seznam právních předpisů a doporučené odborné literatury pro přípravu na zkoušku, dále seznam vybraných právních předpisů, které mají být úředníkům k dispozici při přípravě na odpověď u ústní části zkoušky.

Stanoví-li to příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad, může být **součástí zkoušky také zpracování** (a při ústní zkoušce obhajoba) **projektu**, jehož cílem je prokázat schopnosti úředníka aplikovat požadované znalosti v praxi. V rámci ZOZ bývá např. součástí obecné části písemné zkoušky vypracování správního rozhodnutí.

K ZOZ na úseku evidence obyvatel, občanských průkazů a cestovních

dokladů se vztahuje prokázání znalostí ZEO, zákona o občanských průkazech a zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a jejich prováděcích předpisů.

10.4.3.3 Zkušební komise

Pro zajištění ověření ZOZ zkouškou je sestaven Seznam odborníků na obecnou a zvláštní část zkoušky, ze kterého jsou rozhodnutím Institutu zřizovány na základě jmenovacího dekretu **tříčlenné** zkušební komise. Tento seznam je sestaven z fyzických osob, o jejichž zařazení pro obecnou část zkoušky rozhodlo na návrh Institutu Ministerstvo vnitra a pro zvláštní části jednotlivá ministerstva nebo jiné ústřední správní úřady.

Členy zkušební komise nesmějí být fyzické osoby, u nichž jsou se zřetelem na jejich vztah k úředníkovi vykonávajícímu zkoušku důvodné **pochybnosti o jejich nepodjatosti**.

Zkušební komise zodpovídá za zákonný průběh ústní i písemné zkoušky. Činnost zkušební komise **řídí její předseda**. Zkušební komise **rozhoduje většinou hlasů** svých členů.

O průběhu a výsledku zkoušky zpracovává zkušební komise **protokol a zápis o průběhu zkoušky**.

Neúspěšným úředníkům předseda zkušební komise **odůvodní hodnocení** „nevyhověl“ a ve spolupráci s Institutem je informuje o následném postupu.

10.4.3.4 Hodnocení zkoušky

Zkouška je hodnocena klasifikačním stupněm „**vyhověl**“ nebo „**nevyhověl**“.

Zodpoví-li úředník v písemném testu z obecné části správně **alespoň dvě třetiny** v něm obsažených otázek, je hodnocen klasifikačním stupněm „**vyhověl**“. V opačném případě je hodnocen klasifikačním stupněm „**nevyhověl**“. Hodnocení v písemném testu ze zvláštní části se provede obdobně.

Podmínkou pro úspěšné složení písemné zkoušky je hodnocení úředníka klasifikačním stupněm „**vyhověl**“ v písemném testu z obecné části i v písemném testu ze zvláštní části. Úspěšné složení písemné zkoušky je předpokladem pro konání ústní zkoušky.

Prokáže-li úředník při ústní zkoušce příslušné znalosti a také schopnost

jejich aplikace do praxe, je hodnocen klasifikačním stupněm „vyhověl“. V opačném případě je úředník hodnocen klasifikačním stupněm „nevyhověl“.

Znalosti prokázané při ústní zkoušce se v obecné části a ve zvláštní části hodnotí samostatně.

Výsledek písemné zkoušky a ústní zkoušky oznámí předseda zkušební komise úředníkovi v den jejich konání. Pokud úředník uspěl v obou částech zkoušky, vydá mu zkušební komise v den konání zkoušky **osvědčení**. Osvědčením prokazuje úředník příslušnou zvláštní odbornou způsobilost. Osvědčení je úředníkovi vydáno pouze v jednom vyhotovení.

Úředník, který byl ze zkoušky vyloučen nebo se ke zkoušce nedostavil bez náležité omluvy, nebo od zkoušky odstoupil, je hodnocen klasifikačním stupněm „nevyhověl“.

K celkovému posouzení výkonu úředníka se komise řídí následujícími obecnými kritérii hodnocení zkoušky (v závislosti na povaze zkušební otázky):

- a) **znalost problematiky** (obecná znalost, schopnost reprodukovat - (nikoliv z paměti a doslovně, schopnost definovat základní pojmy),
- b) **pochození problematiky** (schopnost interpretace, schopnost vysvětlit občanovi odpovídající postup),
- c) **aplikace problematiky** (schopnost praktického použití teoretických znalostí a vědomostí, schopnost vysvětlení správného postupu v konkrétních situacích, schopnost aplikace správného postupu, schopnost propojení problematiky do širších souvislostí, navržení alternativního postupu pro občana k řešení jeho problému).

10.4.3.5 Opakování zkoušky

Jestliže byl úředník hodnocen klasifikačním stupněm „nevyhověl“, může zkoušku dvakrát opakovat, a to nejdříve po 30 dnech, nejpozději však do 90 dnů ode dne zkoušky, při které úředník nevyhověl.

Při opakování písemné zkoušky úředník absolvuje opakovaně písemný test buď z obecné části, nebo ze zvláštní části, podle toho, ve kterém z nich předtím nevyhověl nebo opakuje obě části, pokud nevyhověl z obou.

Pro opakování ústní zkoušky platí obdobný postup.

Závěr

Hlavním cílem této práce bylo vytvoření metodické pomůcky pro pracovníky územních samosprávných celků (dále také „ohlašovny“), která jim poskytne určitý návod, předně pro orientaci v problematice evidence obyvatel a následně i ve správním řízení I. stupně na úseku evidence obyvatel, potažmo v řízení o zrušení údaje o místu TP dle ust. § 12 odst. 1 písm. c) ZEO. Zákonitosti, pravidla i rozpracovaný postup tohoto typu správního řízení bude přitom použitelný i pro další tři zmíněné typy správního řízení.

Pochopením historických a vývojových souvislostí počátků evidence obyvatel a výkladem současně platných právních norem na úseku evidence obyvatel budou pracovníci ohlašoven schopni aplikovat agendu evidence obyvatel v praxi, např. přihlásit občana k trvalému pobytu, identifikovat vlastníka objektu nebo oprávněnou osobu, dovést údaj o místu TP tzv. ze zákona, zadat změnu údajů o občanovi do informačního systému evidence obyvatel prostřednictvím aplikace CzechPoint, atd.

Na základě rozpracovaných zásad, zákonitostí, postupů správního řízení a úkonů správního orgánu budou pracovníci ohlašoven schopni vést správní řízení na úseku evidence obyvatel. V rámci toho budou umět rozlišit jednotlivé typy správního řízení, posoudit, zda se jedná o řízení zahajované z moci úřední nebo na základě žádosti, určit účastníky řízení, identifikovat účastníka neznámého pobytu, podle zásad pro počítání času stanovit okamžik oznámení rozhodnutí, fikci doručení nebo právní moc rozhodnutí.

Za použití přiložených vypracovaných vzorů, tabulek i diagramu, bude správní orgán v řízení zákonně provádět důkazní prostředky, zadokumentuje získané důkazy, bude schopen ustanovit opatrovníka účastníku řízení, provést a zadokumentovat ústní jednání, vydat ve věci rozhodnutí, přičemž v celém řízení bude dbát práv, ale i povinností účastníků řízení.

Postupem podle celé metodické pomůcky povedou správní orgány řízení v souladu s příslušnými právními předpisy. Dojde tím také k redukci možných chyb, v jejichž důsledku by odvolací správní orgán odvoláním napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k novému projednání. Tím bude také více naplňována zásada rychlosti a procesní ekonomie a bude posílena i důvěra účastníků řízení ve správní orgány, vykonávající veřejnou správu jako službu občanům České republiky.

Seznam použité literatury

1. Knižní díla, časopisy

HENDRYCH, D., a kol. *Správní právo. Obecná část. 5.*, rozšířené vydání. Praha: C. H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-671-9

HOLUB, M., NOVÁ, H., *Zákon o rodině. Komentář a předpisy souvisící.* 6. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 2. 2004. Linde Praha, a.s. 2004. ISBN 80-7201-451-X

HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V., *Správní právo procesní.* Praha: LINDE Praha, a.s. 2006. ISBN 80-7201-636-9

JEHLIČKA, O., ŠVESTKA, J., ŠKÁRKOVÁ, M. a kol. *Občanský zákoník. Komentář.* 8. vydání. Praha: C. H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-797-9

JURNÍKOVÁ, J., a kol. *Správní právo – zvláštní část. 5.* doplněné vydání. MU Brno, 2004. ISBN 80-210-3417-3

KADEČKA, S., a kol. *Správní řád.* Praha: ASPI, a.s., 2006. ISBN 80-7357-226-5

PRŮCHA, P., *Správní právo. Obecná část. 6.* doplněné a aktualizované vydání. Brno: Doplněk, 2004. ISBN 80-7239-157-7

ŠIMEK, L., ŠROMOVÁ, E. *Vzory úkonů a podání podle nového správního řádu.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-403-1

ŠMÍD, V. – SCHELLE, K. – VESELÁ, R.: *Vývoj evidence obyvatelstva.* Veřejná správa č. 45/2005, příloha str. I-VI

ONDRUŠ, R., *Správní řád-nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami.* Praha: Linde Praha, a.s. 2005. ISBN 80-7201-523-0

VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář.* 1. vydání. Praha: BOVA POLYGON 2006. ISBN 80-7273-134-3

Důvodová zpráva k zákonu o evidenci obyvatel. Obecná část. ASPI ID: LIT13948CZ [on-line] PSP strana: tisk 441/0

2. Judikatura

Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 As 64/2005 – 108 ze dne 6. února 2007

Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 14/2006 – 47 ze dne 28. května 2007

Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 10/2007 – 85 ze dne 21. června 2007

Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2As 53/2008 – 52 ze dne 5. září 2008

Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 As 4/2010 – 63 ze dne 22. července 2010

3. Právní předpisy

Všechny právní předpisy zmíněné v textu práce byly použity v jejich platném znění, pokud není uvedeno jinak.

zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

zákon č. 94/1963 Sb., o rodině

zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů

zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu)

zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů

zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech

zákon č. 352/2001 Sb., o užívání státních symbolů České republiky a o změně některých zákonů

zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů

zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

vyhláška č. 177/2000 Sb., kterou se provádí zákon o evidenci obyvatel, zákon o občanských průkazech a zákon o cestovních dokladech

vyhláška č. 296/2004 Sb., kterou se provádí zákon o evidenci obyvatel a kterou se mění vyhláška č. 177/2000 Sb.,

vyhláška č. 326/2000 Sb., o způsobu označování ulic a ostatních veřejných prostranství názvy, o způsobu použití a umístění čísel k označení budov, o náležitostech ohlášení o přečíslování budov a o postupu a oznamování přidělení čísel a dokladech potřebných k přidělení čísel

vyhláška č. 511/2002 Sb., o uznání rovnocennosti vzdělání úředníků územních samosprávných celků

4. Elektronické zdroje

Český statistický úřad. [online]. [2011-12-01]. *Historie statistiky v Čechách po roce 1918*. Dostupné z www:

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/historie_statistiky_v_zechach_po_roce_1918

Český statistický úřad. [online]. [2011-12-01]. *Historie sčítání lidu na území České republiky I*. Dostupné z www:

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/historie_scitani_lidu_na_uzemi_ceske_republiky_i_

Český statistický úřad. [online]. [2011-12-01]. *Historie sčítání lidu na území České republiky II*. Dostupné z www:

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/historie_scitani_lidu_na_uzemi_ceske_republiky_ii_

Ministerstvo vnitra ČR [online]. [2011-13-01]. *Sčítání lidu: Domovská příslušnost a další údaje zjišťované při censech v minulosti*. Dostupné z www:

<http://www.mvcr.cz/clanek/scitani-lidu-domovska-prislusnost-a-dalsi-udaje-zjistovane-pri-censech-v-minulosti.aspx>

Ministerstvo vnitra ČR [online]. [2011-13-01]. *Podíl obcí a okresních úřadů při sčítání lidu, domů a bytů 2001*. Dostupné z www:

http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/s/2000/51_52/scitani3.html

Institut pro místní správu Praha [online]. [2011-02-21]. *Průběh ověření zvláštní odborné způsobilosti zkouškou*. Dostupné z www:

<http://www.institutpraha.cz/zkusebni-rad#>

Ministerstvo vnitra ČR [online]. [2011-13-01]. *Závěr č. 78 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 22. 6. 2009*. Dostupné z www:

<http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>

Ministerstvo vnitra ČR [online]. [2011-13-01]. *Závěr č. 72 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 15. 12. 2008*. Dostupné z www:

<http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>

Seznam použitých zkratk

SŘ	správní řád
ZEO	zákon o evidenci obyvatel
TP	trvalý pobyt
OSRP	obec s rozšířenou působností
KÚOK	Krajský úřad Olomouckého kraje
ZOZ	zvláštní odborná způsobilost

Seznam příloh:

Vzory podání a úkonů dle správního řádu

Vzor č. 1	Krycí list správního spisu
Vzor č. 2	Obsah spisu
Vzor č. 3	Záznam o určení oprávněné úřední osoby
Vzor č. 4	Návrh na zrušení údaje o místu TP dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel
Vzor č. 5	Výzva k odstranění nedostatků návrhu, včetně usnesení o přerušení řízení
Vzor č. 6	Oznámení o zahájení řízení
Vzor č. 7	Usnesení o ustanovení opatrovníka účastníku řízení neznámého pobytu
Vzor č. 8	Předvolání svědka
Vzor č. 9	Protokol o výslechu svědka bez nařízeného ústního jednání
Vzor č. 10	Nařízení ústního jednání
Vzor č. 11	Protokol z nařízeného ústního jednání
Vzor č. 12	Poučení účastníků, svědků, před ústním jednáním, svědeckou výpovědí
Vzor č. 13	Usnesení o zastavení řízení
Vzor č. 14	Výzva k seznámení s podklady pro rozhodnutí
Vzor č. 15	Rozhodnutí ve věci řízení dle § 12 odst. 1 písm. a) ZEO
Vzor č. 16	Rozhodnutí ve věci řízení dle § 12 odst. 1 písm. b) ZEO
Vzor č. 17	Rozhodnutí ve věci řízení dle § 12 odst. 1 písm. c) ZEO – zamítnutí návrhu
Vzor č. 18	Rozhodnutí ve věci řízení dle § 12 odst. 1 písm. c) ZEO – vyhovění návrhu
Vzor č. 19	Informace pro občana
Vzor č. 20	Vyrozumění účastníka řízení o podaném odvolání
Vzor č. 21	Předložení odvolání a spisu odvolacímu orgánu

Tabulky

Tabulka č. 1	Doručení písemnosti formou fikce doručení
Tabulka č. 2	Doručení písemnosti veřejnou vyhláškou
Tabulka č. 3	Oznámení rozhodnutí, běh odvolací lhůty, určení právní moci rozhodnutí

Diagram

Diagram č. 1	Průběh správního řízení dle § 12 odst. 1 písm. c) ZEO
--------------	---

Obecní úřad
(*ulice, č. p. nebo č. o., obec, PSČ*)

Sp. zn.

Spis. a skart. znak/lhůta: (*např. 605.2 V5*)

SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ

ve věci zrušení údaje o místě trvalého pobytu dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona
č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů,
ve znění pozdějších předpisů

Navrhovatel:**Jméno, příjmení:****Datum narození:****Adresa trvalého pobytu:****Jiná, doručovací adresa:***(doručovací adresa dle ZEO nebo adresa,
kterou účastník řízení uvedl jako doručovací)***Zastoupen:***(zákonný zástupce, opatrovník nebo
zmocněnec na základě plné moci)***Protistrana:***(osoba o jejímž TP se rozhoduje)***Jméno, příjmení:****Datum narození:****Adresa trvalého pobytu:****Jiná, doručovací adresa:***(doručovací adresa dle ZEO nebo adresa,
kterou účastník řízení uvedl jako doručovací)***Zastoupen:***(zákonný zástupce, opatrovník nebo
zmocněnec na základě plné moci)***Datum podání návrhu/zahájení řízení:***(datum, kdy byl návrh doručen místně
příslušnému správnímu orgánu)***Výzva k odstranění nedostatků návrhu:****Datum vydání:****Konec lhůty:****Přerušeni řízení:****Datum a důvod vydání usnesení :****Doba přerušeni řízení:****Právní moc usnesení:****Ustanovení opatrovníka:****Usnesení vydáno dne:****Doručení veřejnou vyhláškou:****Právní moc usnesení:**

Zastavení řízení:

Datum a důvod vydání usnesení:

Právní moc usnesení:

Rozhodnutí ve věci:

Datum vydání rozhodnutí:

Výrok rozhodnutí:

*(jak správní orgán rozhodl o návrhu)***Datum právní moci rozhodnutí:***V případě podání odvolání může krycí list pokračovat takto:***Odvolání:**

Datum podání:

Jméno, příjmení odvolatele:

Postoupení spisu k odvolacímu řízení:

Datum postoupení:

Rozhodnutí o odvolání:

Datum vydání:

Výrok rozhodnutí:

(jak odvolací orgán rozhodl o odvolání)

Datum vypravení rozhodnutí:

Datum právní moci:

Oprávněné úřední osoby:*pokud bylo určeno více oprávněných úředních osob pro různé úkony (např. pro vedení řízení, podepisování písemností, podepisování rozhodnutí), uvést všechny určené osoby***Poznámky správního orgánu:**.....
.....
.....**Poznámka:**

Povinnost opatřovat spis tímto „krycím listem“ správní řád nestanoví. Z důvodu lepší přehlednosti a orientace ve spisech, při jejich archivaci či jiné manipulaci s nimi, je vhodné na prvním (krycím) listu spisového materiálu uvést identifikační údaje o účastnících řízení a průběhu a ukončení řízení a vytvořit tak tento „krycí list“ spisu.

Pokud to správní orgán, ať už pro svoji potřebu či potřebu statistického hlášení nadřízenému orgánu potřebuje, může o správních řízeních vést i ucelenou a přehlednou evidenci (např. formou evidenční knihy), kde uvede identifikační údaje o účastnících řízení a průběhu a ukončení řízení (např. údaje o účastnících, datum zahájení, přerušeni, zastavení řízení, rozhodnutí ve věci včetně výroku, datum právní moci, odvolání, právní moc odvolání a pod.). Tento přehled, evidence, může být přínosem hlavně pro správní orgány s větším počtem správních řízení.

Poznámka:

Podle ust. § 17 odst. 1 správního řádu se v každé věci zakládá spis. Každý spis musí být označen spisovou značkou. Spis tvoří zejména podání, protokoly, záznamy, písemná vyhotovení rozhodnutí a další písemnosti, které se vztahují k dané věci. Přílohou, která je součástí spisu, jsou zejména důkazní prostředky, obrazové a zvukové záznamy a záznamy na elektronických médiích. Spis musí obsahovat soupis (obsah spisu) všech svých součástí, včetně příloh, s určením data, kdy byly do spisu vloženy. Je vhodné, aby jednotlivé písemnosti a jejich strany, byly z důvodu přehlednosti a snadné orientace ve spisu číslovány. Rovněž lze doporučit, aby byl spis, či spíše jeho jednotlivé písemnosti pevně k sobě spojeny (sešity, svázané).

Obecní úřad
(*ulice, č. p. nebo č. o., obec, PSČ*)

Sp. zn.

V dne

Č.j.

Spis. a skart. znak/lhůta: (*např. 605.2 V5*)**ZÁZNAM O URČENÍ OPRAVNĚNÉ ÚŘEDNÍ OSOBY**
(**ust. § 15 odst. 2 správního řádu**)

učiněný dle ust. § 15 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s Organizačním řádem Obecního úřadu

ve věci správního řízení:

o návrhu p., nar., trvalý pobyt, na zrušení údaje o místě trvalého pobytu p., nar., na adrese trvalého pobytu: *adresa trvalého pobytu občana, jehož pobyt se navrhuje zrušit*, vedeném dle ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Pro uvedené správní řízení byla oprávněnou úřední osobou v rozsahu:

(např. provádění všech úkonů dle správního řádu včetně podepisování písemností nebo provádění úkonů spojených se zajišťováním důkazních prostředků v řízení nebo podepisování všech písemností za správní orgán nebo provádění podepisování procesních usnesení a rozhodnutí ve věci apod.

určena: p. *jméno a příjmení, funkce nebo pracovní zařazení pracovníka správního orgánu*

Jméno, příjmení, funkce
a podpis
(*např. starosta, tajemník*)

**hranaté razítko
obecního úřadu**

Poznámka:

Pro jedno správní řízení může být určeno více oprávněných úředních osob; každá pro jiný úkon.

Správní orgán informuje účastníka řízení o určení oprávněné úřední osoby na jeho požádání; sdělí přitom jméno, příjmení, služební nebo obdobné označení oprávněné úřední osoby a ve kterém organizačním útvaru správního orgánu je zařazena.

Označení žadatele (navrhovatele):

jméno, příjmení
adresa trvalého pobytu

Adresát:

Obecní úřad

*Adresa**(ulice č.p, č. o. , PSČ, Obec)*

V dne:

Návrh na zrušení údaje o místě trvalého pobytu dle § 12 odst. 1 písm. c)
zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých
zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o evidenci obyvatel)

Já, *jméno, příjmení, datum narození, adresa trvalého pobytu*, tímto žádám
o zrušení údaje o místě trvalého pobytu p., nar., na adrese (*uvede
se úplná adresa - obec, část obce, ulice, č. p., č. o.*).

Jsem osobou oprávněnou k podání tohoto návrhu, neboť jsem:

- vlastníkem objektu (nebo jeho vymezené části) na předmětné adrese
nebo
- oprávněnou osobou dle § 10 odst. 6 písm. c) zákona o evidenci
obyvatel. (*např. nájemce bytu na předmětné adrese*)

Tuto skutečnost dokládám (*např. vlastník objektu - platným výpisem z katastru
nemovitostí LV č.ze dne; oprávněná osoba - platnou nájemní smlouvou ze dne*)

V souladu s ust. § 12 odst. 2 zák. o evidenci obyvatel plním svoji zákonnou
povinnost a existenci důvodů pro zrušení údaje o místě trvalého pobytu jmenovaného
prokazují takto:

a) zánik užívacího práva jmenovaného k objektu (nebo jeho vymezené části)

dokládám (*např. Kupní nebo Darovací smlouvou ze dne, pravomocným
Rozsudkem Okresního soudu o určení výlučného vlastníka, ze dne č.j.,
Nájemní smlouvou na dobu určitou – uplynutím sjednané doby nájmu, výpovědí z nájmu
apod.*)

b) neužívání objektu jmenovaným:

Jmenovaný se z nemovitosti odstěhoval (časový údaj – datum, rok a pod.) se všemi svými věcmi (nebo: své věci si neodstěhoval) a nemovitost neužívá. V současné době bydlí na adrese (žadatel uvede, pokud mu je známá). Neužívání objektu jmenovaným mohou svědecky potvrdit (např. sousedé, jiné osoby znalé poměrů - poštovní doručovatelka apod.):

p. (jméno, příjmení), datum nar., trvalý pobyt
p. (jméno, příjmení), datum nar., trvalý pobyt

jejichž svědeckou výpověď tímto navrhuji provést jako důkazní prostředek.

Jako další doplňující informace k mému návrhu uvádím a dokládám:

např.

- se jmenovaným nejsem v žádném příbuzenském vztahu
- jmenovaný je mým/mou synem, dcerou, manželkou, snachou, druhem, matkou, bývalým manželem (pravomocný rozsudek o rozvodu manželství) a pod.
- se jmenovaným jsem neuzavřel nájemní ani jinou smlouvu o užívání objektu nebo jeho vymezené části,
- žil se mnou ve společné domácnosti,
- dítě se připravuje/ nepřípravuje studiem na další povolání (uvede se název a sídlo školy),
- jmenovaný byl k trvalému pobytu přihlášen na základě mého souhlasu, který mu nyní tímto odebírám,
- jmenovaného jako dřívějšího vlastníka/ nájemce neznám, nikdy jsem jej na adrese trvalého pobytu neviděl, nebydlí zde,
- jmenovaný je v současné době ve výkonu trestu odnětí svobody,
- jmenovaný nemá v nemovitosti žádné své osobní ani jiné movité věci
- a pod.

.....
podpis navrhovatele

Přílohy:

Výpis z katastru nemovitostí LV č. ze dne

Rozsudek Okresního soudu č.j. ze dne, právní moc:

Kupní smlouva ze dne

Nájemní smlouva ze dne

Obecní úřad
(ulice, č. p. nebo č. o., obec, PSČ)

Sp. zn.

V dne

Č.j.

Spis. a skart. znak/lhůta: *(např. 605.2 V5)*

Vyřizuje:

Jméno, příjmení

Tel.:

kontaktní telefon

Fax:

kontaktní fax

e.mail:

*kontaktní e-mail***I. V Ý Z V A**

Dne byl Obecnímu úřadu, jako věcně i místně příslušnému správnímu orgánu, doručen Váš návrh na zrušení údaje o místě trvalého pobytu p., nar....., na adrese *(uvede se, byly-li údaje v návrhu uvedeny).*

Tímto dnem bylo v uvedené věci zahájeno správní řízení vedené podle ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“).

Podle ust. § 45 odst. 1 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) musí žádost (návrh) obsahovat formální náležitosti uvedené v § 37 odst. 2 správního řádu *(tj. kdo je činí; čeho se týká, co se navrhuje)* a dále z ní musí být patrné, co žadatel žádá nebo čeho se domáhá; žadatel je dále povinen označit další jemu známé účastníky.

Např.:

Z obsahu Vašeho návrhu však nejsou zřejmé všechny potřebné údaje identifikující osobu, jejíž údaj o místě trvalého pobytu má být zrušen, neboť ve svém návrhu neuvádíte datum narození osoby, jejíž trvalý pobyt navrhujete zrušit.

Obecní úřad Vás proto, jako navrhovatele uvedeného řízení, podle § 45 odst. 2 správního řádu, **VYZÝVÁ, abyste ve lhůtě do** *(stanovení přiměřené lhůty – např. nejméně 5 dnů ode dne doručení této výzvy)* **odstranil nedostatek Vašeho návrhu**, tím, že správnímu orgánu sdělíte údaj o *(např. datum narození osoby, jejíž trvalý pobyt má být zrušen).*

Nebude-li tento podstatný nedostatek Vašeho návrhu ve stanovené lhůtě odstraněn, bude řízení o zrušení údaje o místě trvalého pobytu podle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu zastaveno.

Zákon o evidenci obyvatel, jako speciální právní předpis, v ust. § 12 odst. 2 stanoví navrhovateli povinnost prokázat existenci podmínek pro zrušení údaje o místě trvalého pobytu občana dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel, tj. zánik užívacího práva občana k objektu nebo jeho vymezené části a neužívání objektu nebo jeho vymezené části tímto občanem.

Např.:

Ve Vašem návrhu jste tuto povinnost nesplnil, neboť jste správnímu orgánu nedoložil ani nenavrhl provedení důkazů prokazujících zánik užívacího práva osoby, jejíž údaj o místě trvalého pobytu navrhujete zrušit.

Obecní úřad Vás proto dále, ve smyslu ust. § 12 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel, **VYZÝVA, abyste ve výše uvedené lhůtě prokázal zánik užívacího práva osoby, jejíž údaj o místě trvalého pobytu navrhuje zrušit**, a to tak, že správnímu orgánu předložíte potřebné listinné důkazy (*např. ukončení nájemní smlouvy, rozsudek soudu o rozvodu manželství, kupní, darovací smlouvu apod.*)

Nebude-li v řízení spolehlivě prokázána souběžná existence podmínek pro zrušení údaje o místě trvalého pobytu občana dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel, správní orgán návrhu nevyhoví a rozhodne o jeho zamítnutí.

II. USNESENÍ

Obecní úřadsoučasně s výzvou k odstranění nedostatků návrhu na zrušení údaje o místě trvalého pobytu podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel rozhodl takto:

Podle § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu se řízení o zrušení údaje o místě trvalého pobytu p., nar....., na adrese, vedené dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel, zahájené dnem podáním návrhu p....., nar., trvale bytem,

přerušuje,

a to do (*uvést datum – určit konkrétní časové období*).

Odůvodnění:

Uvést důvody, pro které bylo řízení ve věci přerušeno, tj., že podaný návrh vykazoval nedostatky, navrhovatel byl vyzván k jejich odstranění a řízení bylo proto přerušeno. Po dobu přerušování řízení lhůta pro vydání rozhodnutí neběží.

Poučení:

Proti tomuto usnesení se lze podle § 76 odst. 5 správního řádu odvolat do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému úřadu kraje, a to podáním učiněným u Obecního úřadu Podle § 76 odst. 5 správního řádu odvolání nemá odkladný účinek.

Jméno, příjmení, funkce a podpis oprávněné úřední osoby

Rozdělovník:

1x *jméno, příjmení navrhovatele*

1x spis

Poznámka:

Výzva k odstranění nedostatků je adresována a doručována pouze navrhovateli.

Usnesení o přerušení řízení může být samostatnou písemností správního orgánu. Pokud se výzvou odstraňují nedostatky podání spočívající v identifikačních, osobních, údajích druhého účastníka řízení, doručuje se Usnesení o přerušení řízení pouze navrhovateli, neboť druhý účastník ještě není konkrétně znám. Obecně se Usnesení o přerušení řízení oznamuje všem účastníkům řízení.

Obecní úřad
(*ulice, č. p. nebo č. o., obec, PSČ*)

Sp. zn.

V dne

Č.j.

Spis. a skart. znak/lhůta: (*např. 605.2 V5*)

Vyřizuje:

Jméno, příjmení

Tel.:

kontaktní telefon

Fax:

kontaktní fax

e.mail:

*kontaktní e-mail***OZNÁMENÍ O ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ**

ve věci návrhu na zrušení údaje o místě trvalého pobytu podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“) podle § 47 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“)

Sděluji Vám, že dnem doručení návrhu p., nar., trvalý pobyt , tj dnem , k Obecnímu úřadu , jako věcně a místně příslušnému správnímu orgánu, bylo zahájeno řízení o zrušení údaje o místě trvalého pobytu p., nar., na adrese , vedené podle § 12 odst. 1 písm. c) a zákona o evidenci obyvatel.

Za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti Vás vyzývám, abyste do (*určit přiměřenou lhůtu, např. 10 dnů*) od doručení tohoto oznámení využil svých níže uvedených práv i povinností účastníka řízení.

Pokud navrhovatel ještě nesplnil svoji povinnost dle ust. § 12 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel, doporučuje se uvést:

Ust. § 12 odst. 2 zák. o evidenci obyvatel ukládá navrhovateli povinnost prokázat existenci důvodů uvedených v § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel (tj. zánik užívacího práva občana, jehož trvalý pobyt navrhuje zrušit, k objektu nebo jeho vymezené části a neužívání tohoto objektu nebo jeho vymezené části tímto občanem).

Jelikož tuto svou povinnost navrhovatel dosud nesplnil, vyzývá jej správní orgán, aby tak ve výše uvedené lhůtě učinil. Pokud navrhovatel tuto svoji zákonnou povinnost nesplní, lze důvodně předpokládat, že jeho návrh bude zamítnut.

Jako účastník řízení máte v řízení zejména

PRÁVO:

- pokud, prohlásíte, že neovládáte jazyk, jímž se vede jednání, máte **právo na tlumočníka** zapsaného v seznamu tlumočnicků, kterého si obstaráte na své náklady (§ 16 odst. 3 správního řádu),
- pokud jste občan České republiky příslušející k národnostní menšině, která tradičně a dlouhodobě žije na území České republiky, máte před správním orgánem **právo činit podání a jednat v jazyce své národnostní menšiny** (§ 16 odst. 4 správního řádu),

- **zvolit si zmocněnce**; zmocnění k zastoupení se prokazuje písemnou plnou mocí, kterou lze udělit i ústně do protokolu; v téže věci můžete mít současně pouze jednoho zmocněnce (§ 33 odst. 1 správního řádu),
- **navrhovat důkazy a činit jiné návrhy** po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí; přičemž správní orgán může usnesením prohlásit, dokdy mohou účastníci činit své návrhy (§ 36 odst. 1 správního řádu),
- **vyjádřit v řízení své stanovisko** (§ 36 odst. 2 správního řádu),
- **před vydáním rozhodnutí ve věci vyjádřit se k podkladům rozhodnutí** (§ 36 odst. 3 správního řádu),
- **nahlížet do spisu** (§ 38 odst. 1 správního řádu),
- **činit si výpisy a právo na to, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části** (§ 38 odst. 4 správního řádu),
- aby správní orgán i bez návrhu zjistil všechny rozhodné skutečnosti svědčící ve Váš prospěch i v neprospěch (§ 50 odst. 3 správního řád)
- **na oznámení rozhodnutí** (§ 72 správního řádu)

POVINNOST:

- **NAVRHOVATEL** je podle ust. § 12 odst. 2 zák. o evidenci obyvatel **povinen prokázat existenci důvodů uvedených v § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel**
- **předložit na výzvu oprávněné úřední osoby průkaz totožnosti** (§ 36 odst. 4 správního řádu)
- **poskytovat správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost** při opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí (§ 50 odst. 2 správního řádu)
- **označit důkazy na podporu svých tvrzení** (§ 52 správního řádu)

*Jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby*

**hranaté razítko
obecního úřadu**

Rozdělovník:

1x *jméno, příjmení navrhovatele*

1x *jméno, příjmení osoby, o jejímž trvalém pobytu je vedeno řízení*

1x spis

Poznámka:

Oznámení o zahájení řízení se doručuje všem známým účastníkům řízení, tedy i navrhovateli. Druhému účastníkovi se oznámení zasílá v okamžiku, kdy je bez pochyby navrhovatelem identifikován osobními údaji – jméno, příjmení, datum narození, adresa trvalého pobytu.

Správní orgán může oznámení o zahájení řízení spojit s jiným procesním úkonem, např. s nařízením ústního jednání ve věci (§ 49 správního řádu) tehdy, jestliže je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné, případně i s předvoláním účastníka řízení k ústnímu jednání (§ 59 správního řádu).

Obecní úřad
(*ulice, č. p. nebo č. o., obec, PSČ*)

Sp. zn.

Vdne

Č.j.

Spis. a skart. znak/lhůta: (*např. 605.2 V5*)

U S N E S E N Í

Obecní úřad, jako věcně i místně příslušný správní orgán v řízení vedeném podle ust. § 12 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“) na návrh p., nar., trvalý pobyt na zrušení údaje o místě trvalého pobytu p. nar., na adrese trvalého pobytu, rozhodl v souladu s § 32 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), takto:

Podle ust. § 32 odst. 2 písm. d) správního řádu, se účastníku řízení neznámého pobytu (opatrovanci) p., nar., trvalý pobyt jemuž se v řízení prokazatelně nedaří doručovat písemnosti správního orgánu, ustanovuje opatrovník p....., nar., trvalý pobyt

Odůvodnění:

(Uvést, popsat důkazy, okolnosti, na základě kterých dospěl správní orgán k závěru, že se jedná o účastníka neznámého pobytu, jemuž se v řízení prokazatelně nedaří doručovat. Opatrovník byl ustanoven k hájení práv tohoto účastníka řízení.)

Poučení:

Proti tomuto usnesení se lze podle § 76 odst. 5 správního řádu odvolat do 15 dnů ode dne jeho oznámení ke Krajskému úřadu, a to podáním učiněným u Obecního úřadu Podle § 76 odst. 5 správního řádu odvolání nemá odkladný účinek.

*Jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby*

Rozdělovník:

1x *jméno, příjmení opatrovníka*1x *jméno, příjmení opatrovance - cestou veřejné vyhlášky*

1x spis

Poznámka:

Usnesení o ustanovení opatrovníka se dle § 32 odst. 6 správního řádu oznamuje jeho doručením opatrovníkovi. Opatrovanci, jako osobě neznámého pobytu, se dle § 25 odst. 1 správního řádu, usnesení o ustanovení opatrovníka, popřípadě oznámení o možnosti převzít písemnost, doručuje cestou veřejné vyhlášky.

Obdobně postupuje správní orgán i v dalších situacích ustanovení opatrovníka dle ust. § 32 odst. 2 správního řádu.

Obecní úřad
(*ulice, č. p. nebo č. o., obec, PSČ*)

Sp. zn.

Vdne

Č.j.

Spis. a skart. znak/lhůta: (*např. 605.2 V5*)

Vyřizuje:

Jméno, příjmení

Tel.:

kontaktní telefon

Fax:

kontaktní fax

e.mail:

kontaktní e-mail

PŘEDVOLÁNÍ SVĚDKA

k podání svědecké výpovědi

(v nařízeném ústním jednání nebo bez nařízeného ústního jednání)

ve věci řízení o návrhu na zrušení údaje o místě trvalého pobytu dle § 12 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“)

Dostavte se dne v hodin do kanceláře č. Obecního úřadu k podání Vaší svědecké výpovědi v řízení o návrhu p., nar., trvalý pobyt, na zrušení údaje o místě trvalého pobytu p., nar., na adrese

K ústnímu jednání jste předvolán/a za účelem provedení důkazu svědeckou výpovědí ve výše uvedené věci. Vaše osobní účast je nutná při dokazování stavu projednávané věci. Váš občanský průkaz s tímto předvoláním předložte při jednání.

Poučení:

Podle ust. § 55 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) každý, kdo není účastníkem, je povinen vypovídat jako svědek; musí vypovídat pravdivě a nesmí nic zamlčet. V opačném případě se vystavuje nebezpečí stíhání pro přešůpek proti pořádku ve státní správě podle § 21 odst. 1 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Svědék nesmí být vyslyšán:

- o utajovaných informacích chráněných zvláštním zákonem, které je povinen zachovávat v tajnosti, ledaže byl této povinnosti příslušný orgánem zproštěn (§ 55 odst. 2 správního řádu),
- jestliže by svou výpovědí porušil státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže byl této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěn (§ 55 odst. 3 správního řádu).

Výpověď může odepřít:

- ten, kdo by jí způsobil sobě nebo osobě blízké nebezpečí stíhání pro trestný čin nebo správní delikt.

Podle ust. § 59 správního řádu je předvolávaný povinen dostavit se včas na určené místo; nemůže-li tak ze závažných důvodů učinit, je povinen **bezodkladně se s uvedením důvodů správnímu orgánu omluvit.**

Pokud se bez omluvy na předvolání nedostavíte, může Vám být podle § 62 odst. 1 písm. a) správního řádu uložena **pořádková pokuta** až do výše 50.000,- Kč, případně za podmínek nedostavení se bez náležité omluvy nebo bez dostatečných důvodů můžete být dle § 60 správního řádu k ústnímu jednání předveden/a orgány Policie ČR nebo strážníky obecní (městské) policie.

V případě Vaší neomluvené neúčasti při tomto jednání Vám podle ust. § 79 odst. 6 správního řádu může být uložena **povinnost nahradit náklady**, které vznikly správnímu orgánu porušením Vaší povinnosti.

*Jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby*

**hranaté razítko
obecního úřadu**

Rozdělovník:

1x *jméno, příjmení svědka*

1x spis

Poznámka:

Předvolání musí být vždy písemné a doručuje se do vlastních rukou, s dostatečným, zpravidla nejméně 5 denním předstihem (ust. § 59 správního řádu).

Svědek musí být opětovně poučen, a to bezprostředně před učiněním své svědecké výpovědi.

Svědci vypovídají před správním orgánem jednotlivě, jejich výpovědi mohou být přítomní pouze účastníci řízení, kteří mají právo klást svědkům otázky. Výpovědi svědka nemůže být přítomen další svědek.

Obdobným způsobem je možné k ústnímu jednání předvolat i účastníka řízení, či jinou osobu, jejíž účast při dokazování je nezbytně nutná.

Obecní úřad
(*ulice, č. p. nebo č. o., obec, PSČ*)

Sp. zn.

V dne

Č.j.

Spis. a skart. znak/lhůta: (*např. 605.2 V5*)

PROTOKOL O VÝSLECHU SVĚDKA

sepsaný dne v budově Obecního úřadu, kancelář č., ve věci správního řízení o návrhu p., nar., trvalý pobyt, na zrušení údaje o místu trvalého pobytu podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zák. o evidenci obyvatel), p., nar., na adrese

Dnešního dne se v hod. na předvolání (*pokud svědek nebyl předvolán a dostavil se z vlastní iniciativy uvede se: bez předchozího předvolání*) správního orgánu dostavil k podání svědecké výpovědi k uvedené věci:

Svědék:

Jméno, příjmení:

Datum narození:

Trvalý pobyt:

Totožnost ověřena dle platného občanského průkazu. (*č. OP neuvádět*)**Výslechu jsou za správní orgán přítomní:**

Jméno, příjmení: - oprávněná úřední osoba

Jméno, příjmení: - zapisovatelka

Přítomný svědek, po poučení (*poučení svědka může být součástí protokolu nebo samostatně viz Vzor č. 12*):

- že má dle ust. § 55 odst. 1 správního řádu vypovídat pravdivě a nic nezamlčet,
- že má vypovídat tak, aby si nepravdivou nebo neúplnou výpovědí nepřivodil trestní stíhání pro trestný čin, správní delikt či pro přestupek,
- že nesmí vypovídat o utajovaných skutečnostech chráněných zvláštním zákonem, které je povinen zachovat v tajnosti a v případě, že by svou výpovědí porušil státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti (ust. § 55 odst. 2, 3 správního řádu),
- že má právo odepřít výpověď, pokud by jí sobě nebo osobě blízké způsobil nebezpečí stíhání pro trestný čin nebo správní delikt (ust. § 55 odst. 4 správního řádu),
- že podle ust. § 79 odst. 4 správního řádu může uplatnit nárok na náhradu hotových výdajů a ušlého výdělku souvisejících s provedením této svědecké výpovědi u správního orgánu a to do 8 dnů poté, co náklady vznikly, jinak jeho nárok zaniká,

uvádí, že poučení porozuměl, nežádá podrobnější vysvětlení a k výše uvedené věci vypovídá:

např.: Jsem sousedem a rodinným přítelem jméno, příjmení navrhovatele, bydlím hned ve vedlejším domě a do domu chodím na návštěvy. Jsem v důchodu, pobývám doma a mám tedy přehled o dění v domě i o pohybu osob v něm. jméno, příjmení osoby o jejímž trvalém pobytu se rozhoduje, v domě nebydlím, viděl jsem, jak se z domu stěhuje i se svými

věcmi. Někdy přijede o víkendu na návštěvu, většinou však ještě téhož nebo následujícího dne odjede.

Svědka na otázku oprávněné úřední osoby odpovídá: (pokud se použije tato formulace, musí být odpověď formulována tak, aby z ní byla zřejmá i otázka správního orgánu)

To, že p..... v domě nebydlí vím proto, že jsem jej zhruba v polovině března 2010 viděl přijet s dodávkou, do které nakládal kufry i nábytek a odjel. Od té doby jsem jej v domě neviděl.

Je také možné uvádět i konkrétní otázku správního orgánu, např.:

Otázka oprávněné úřední osoby:

Jak víte, že p..... se z nemovitosti na předmětné adrese odstěhoval a kdy k tomu mělo dojít?

Odpověď svědka:

Zhruba v polovině března 2010 jsem jej viděl přijet s dodávkou, do které nakládal kufry i nábytek a odjel. Od té doby jsem jej v domě neviděl.

Protokol byl bez žádosti o jeho doplnění či opravu přečten, shledán správným a jako takový podepsán dne v hod.

Svědskovi byl na jeho požádání vydán jeden stejnopis tohoto protokolu.

.....
Jméno, příjmení a podpis svědka

.....
Jméno, příjmení, funkce a podpis oprávněné úřední osoby

.....
Jméno, příjmení a podpis zapisovatelky

Poznámka:

Tento vzor je vhodné použít při svědecké výpovědi bez nařízeného ústního jednání, tj. bez přítomnosti účastníků řízení. Protokolace svědecké výpovědi v rámci nařízeného ústního jednání bude součástí Protokolu o nařízeném ústním jednání.

Výslech svědka vede oprávněná úřední osoba. Jako vhodným se jeví i přítomnost dalšího zástupce správního orgánu, např. jako zapisovatele, a to jak z hlediska prokázání objektivit vedeneho výslechu, tak z hlediska praktických úkonů, které musí být ze strany správního orgánu provedeny (např. kontrola totožnosti svědka, administrativní úkony apod.)

Svědka nejprve souvisle líčí, popisuje, jemu známé okolnosti, informace, související s projednávanou věcí. Je-li to potřeba, správní orgán vhodně volenými otázkami zjišťuje stav věci, tj. podmínky dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel (zánik užívacího práva a neužívání objektu občanem). Nelze však pokládat takové otázky, kterými by správní orgán svědka naváděl k určité odpovědi (kaptiozní otázky) a také otázky sugestivní, u kterých jde o formulaci otázek vyslychajícího, který vyslychanému předstírá okolnosti, které mají být teprve zjištěny z výpovědi vyslychaného, a tím se mu naznačuje, jak má odpovědět.

Obecní úřad
(*ulice, č. p. nebo č. o., obec, PSČ*)

Sp. zn.

V dne

Č.j.

Spis. a skart. znak/lhůta: (*např. 605.2 V5*)

Vyřizuje:

Jméno, příjmení

Tel.:

kontaktní telefon

Fax:

kontaktní fax

e.mail:

kontaktní e-mail

NAŘÍZENÍ ÚSTNÍHO JEDNÁNÍ

Obecní úřad, podle ust. § 49 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jako věcně i místně příslušný správní orgán **nařizuje** ve věci správního řízení o návrhu p., nar., trvalý pobyt....., na zrušení údaje o místě trvalého pobytu p., nar., na adrese, vedeného podle ust. § 12 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“) **neveřejné ústní jednání**, které se uskuteční v budově zdejšího správního orgánu:

dne:,**v****v místnosti č.**

....., hod.,

..... hod.,

.....

Účastníci řízení a jejich zástupci se vyzývají, aby se k nařízenému ústnímu jednání dostavili ve stanovenou dobu a před jeho zahájením předložili průkaz totožnosti (dle ust. § 36 odst. 4 správního řádu se jim rozumí doklad, který je veřejnou listinou, v němž je uvedeno jméno a příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě bydliště mimo území České republiky a z něhož je patrná i podoba, popřípadě jiný údaj umožňující správnímu orgánu identifikovat osobu, která doklad předkládá, jako jeho oprávněného držitele), např. **platný občanský průkaz**.

Bude-li účastník řízení zastupován zástupcem (zákonný zástupce, opatrovník, zvolený zástupce), prokáže se tento oprávněním k zastupování.

Účastníku řízení, který se bez omluvy nedostaví na toto předvolání ke správnímu orgánu a tím závažně ztíží postup správního orgánu při zjišťování stavu projednávané věci, může tento správní orgán rozhodnutím uložit pořádkovou pokutu až do výše 50.000,- Kč.

*Jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby*

**hrnaté razítko
obecního úřadu**

Rozdělovník:

1x *jméno, příjmení navrhovatele*1x *jméno, příjmení osoby, o jejímž trvalém pobytu je vedeno řízení*

1x spis

Poznámka:

Správní orgán uvědomí účastníky řízení a další předvolané osoby o ústním jednání nejméně s pětidenním předstihem. Tuto povinnost nemá vůči účastníkovi, který se práva účasti na ústním jednání vzdal.

Nařízení ústního jednání je možné spojit i s předvoláním svědků, případně dalších osob, jejichž účast na dokazování je nezbytná. Předvolání těchto osob však může být i samostatnou písemností správního orgánu.

Obecní úřad
(*ulice, č. p. nebo č. o., obec, PSČ*)

Sp. zn.

V dne

Č.j.

Spis. a skart. znak/lhůta: (*např. 605.2 V5*)

PROTOKOL Z NAŘÍZENÉHO ÚSTNÍHO JEDNÁNÍ

sepsaný dne v budově Obecního úřadu, kancelář č. ve věci správního řízení o návrhu p., nar., trvalý pobyt, na zrušení údaje o místě trvalého pobytu podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o evidenci obyvatel), p., nar., na adrese

Začátek jednání v hod.

I. KONTROLA PŘÍTOMNOSTI A TOTOŽNOSTI PŘEDVOLANÝCH OSOB

ÚČASTNÍCI ŘÍZENÍ:

Navrhovatel:

p.

datum narození:

trvalý pobyt:

zastoupen:

.....*uvede se jméno, příjmení, adresa (sídlo) zástupce*

Občan, o jehož trvalém pobytu se řízení vede:

p.

datum narození:

trvalý pobyt:

zastoupen:

.....*uvede se jméno, příjmení, adresa (sídlo) zástupce*

Pokud se některý z řádně předvolaných účastníků řízení k jednání nedostavil, správní orgán tuto skutečnost společně s důvody jeho nepřítomnosti zaprotokoluje např. takto:

Účastník řízení p., který byl správním orgánem řádně a včas vyrozuměn o konání ústního jednání, se k ústnímu jednání bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu nedostavil nebo se z jednání z důvodu nemoci písemně omluvil. Jelikož jeho účast při ústním jednání není nezbytná, bude v ústním jednání pokračováno bez jeho přítomnosti. (V opačném případě bude zřejmě třeba ústní jednání odročit.)

SVĚDCI:

jméno, příjmení:
 datum narození:
 trvalý pobyt:

jméno, příjmení:
 datum narození:
 trvalý pobyt:

Pokud se některý z řádně předvolaných svědků k jednání nedostavil, správní orgán tuto skutečnost zaprotokoluje např. takto:

Svěděk, p., který byl správním orgánem řádně a včas vyrozuměn o konání ústního jednání, se k ústnímu jednání bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu nedostavil nebo se z jednání z důvodu nemoci písemně omluvil. Jelikož jeho účast při ústním jednání není nezbytná, bude v ústním jednání pokračováno bez jeho přítomnosti. (V opačném případě bude zřejmě třeba ústní jednání odročit.)

Totožnost jmenovaných, přítomných osob byla ověřena dle platných občanských průkazů. (č. OP neuvádět)

ZA SPRÁVNÍ ORGÁN:

Jméno, příjmení: - oprávněná úřední osoba
 Jméno, příjmení: - zapisovatelka

II. POUČENÍ ÚČASTNÍKŮ ŘÍZENÍ A SVĚDKŮ O JEJICH PRÁVECH A POVINNOSTECH

Přítomní byli správním orgánem poučeni o svých právech a povinnostech ve smyslu správního řádu. Tomuto poučení bez požadavku na další vysvětlení porozuměli, což stvrdili svým podpisem – viz tiskopis Poučení (Vzor č. 12), který je přílohou tohoto protokolu.

III. PROTOKOLACE VÝPOVĚDÍ ÚČASTNÍKŮ ŘÍZENÍ, PROVEDENÍ DŮKAZŮ (např. listinou)

Účastník řízení, navrhovatel, p. po seznámení se s obsahem spisového materiálu a po poučení ve smyslu správního řádu k věci uvádí:

.....

Pokud některý z účastníků řízení (obvykle navrhovatel) předloží listinu, která má zásadní význam pro posouzení předmětné věci (tj. v praxi např. smlouvy ... aj.) je třeba provést důkaz listinou, a to tak, že se tato listina přečte nebo se sdělí její obsah. Ust. § 53 odst. 6 SPŘ stanoví, že o provedení důkazu listinou se učiní záznam do spisu - v případě ústního jednání je vhodné tuto skutečnost zaprotokolovat přímo do protokolu o ústním jednání:

Např.: Účastník řízení, p. jako navrhovatel řízení, ve smyslu své povinnosti dle ust. § 12 odst. 2 zák. o evidenci obyvatel, správnímu orgánu předložil následující listinu: a navrhl provedení důkazu touto listinou.

V souladu s ust. § 53 odst. 6 správního řádu byl proveden důkaz touto listinou, a to tak, že za přítomnosti účastníků řízení byla listina přečtena nebo: byl sdělen její obsah.

.....
podpis účastníka řízení

Účastník řízení, p. po seznámení se s obsahem spisového materiálu k věci k novému důkazu uvádí:

.....
.....
.....

Pokud se účastník řízení odmítne k věci nebo provedenému důkazu vyjádřit nebo nemá k němu co uvést, i tato jeho výpověď se zaprotokoluje.

.....
podpis účastníka řízení

IV. PROTOKOLACE VÝPOVĚDÍ SVĚDKŮ A JEJICH ODPOVĚDÍ NA DOTAZY ÚČASTNÍKŮ ŘÍZENÍ A OPRÁVNĚNÉ ÚŘEDNÍ OSOBY

Svědék, p. po seznámení s předmětem vedeného správního řízení a po poučení ve smyslu správního řádu k věci uvádí:

.....
.....
.....

Svědék na otázku oprávněné úřední osoby odpovídá: *(pokud se použije tato formulace, musí být odpověď formulována tak, aby z ní byla zřejmá i otázka správního orgánu)*

To, že p..... v domě nebydlí vím proto, že jsem jej zhruba v polovině března 2010 viděl přijet s dodávkou, do které nakládal kufry i nábytek a odjel. Od té doby jsem jej v domě neviděl.

Nebo je možné uvádět i konkrétní otázku správního orgánu

Otázka oprávněné úřední osoby:

Jak víte, že p..... se z nemovitosti na předmětné adrese odstěhoval a kdy k tomu mělo dojít:

Odpověď svědka:

Zhruba v polovině března 2010 jsem jej viděl přijet s dodávkou, do které nakládal kufry i nábytek a odjel. Od té doby jsem jej v domě neviděl.

Obdobně se zaprotokolují i otázky účastníků řízení, kladeny svědkovi a jeho odpověď.

.....
podpis svědka

V. ZÁVĚR A UKONČENÍ ÚSTNÍHO JEDNÁNÍ

Správní orgán na základě dosavadního obsahu spisového materiálu ve věci a tohoto ústního jednání konstatuje, že byl shromážděn podklad pro vydání rozhodnutí ve věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Ve smyslu ust. § 36 odst. 3 správního řádu dává tímto přítomným účastníkům řízení možnost, aby se s podklady pro rozhodnutí seznámili a případně se k nim zde vyjádřili:

Vyjádření účastníka řízení, navrhovatele, p.:

S podklady pro vydání rozhodnutí jsem se seznámil, nemám co bych dalšího k věci dodal, nežádám doplnění spisového materiálu ani nenavrhuji provedení nových důkazů.

Vyjádření účastníka řízení, o jehož trvalém pobytu se řízení vede, p.....:

Se zrušením údaje o místě mého trvalého pobytu nesouhlasím. Žádám, aby byli vyslechnuti noví svědci. Do bytu se chci opětovně nastěhovat.

Správní orgán není návrhy účastníků řízení vázán. Sám s ohledem na shromážděné podklady zváží potřebu, či nutnost dalšího dokazování a ústního jednání a podle toho účastníky informuje o případném termínu dalšího jednání. Jinak účastníky řízení uvědomí o tom, že rozhodnutí v dané věci jim bude v nejbližších dnech oznámeno doručením stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí. Možnost ústního vyhlášení rozhodnutí v tomto typu řízení není vzhledem k náročnosti posuzování podmínek dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel, v praxi obvyklá, nicméně dle ust. § 72 odst. 1 správního řádu, je přípustná.

Účastníci řízení berou na vědomí, že rozhodnutí v dané věci jim bude v nejbližších dnech oznámeno doručením stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí.

Protokol hlasitě přečten bez požadavku jeho opravy, či doplnění, shledán správným a jako takový podepsán.

Nařízené ústní jednání skončeno dne v hod.

Každý účastník řízení obdržel jeden stejnopis tohoto protokolu.

.....
Jméno, příjmení a podpis účastníka řízení

.....
Jméno, příjmení a podpis účastníka řízení

.....
Jméno, příjmení, funkce a podpis oprávněné úřední osoby

.....
Jméno, příjmení a podpis zapisovatelky

Poznámka:

Ústní jednání vede oprávněná úřední osoba. Jako vhodným se jeví i přítomnost dalšího zástupce správního orgánu, např. jako zapisovatele, a to jak z hlediska prokázání objektivitu vedeného výslechu, tak z hlediska praktických úkonů, které musí být ze strany správního orgánu provedeny (např. kontrola totožnosti přítomných osob, administrativní úkony apod.)

Účastníci řízení i svědci se nejprve souvisle vyjadřují k věci, líčí, popisují, jim známé okolnosti, informace, související s projednávanou věcí. Je-li to potřeba, správní orgán vhodně volenými otázkami zjišťuje stav věci, tj. podmínky dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel (zánik užívacího práva a neužívání objektu občanem). Nelze však pokládat takové otázky, kterými by správní orgán osobu naváděl k určité odpovědi (kapciozní otázky).

Protokolace vyjádření a výpovědí přítomných osob by měla být doslovná; přeformulovaná vyjádření, odpovědi mohou pozbýt původního smyslu.

V případě, že správní orgán bude v dalším jednání pokračovat v následujících dnech, je možné v protokolu pokračovat, přičemž správní orgán toto pokračování jasně a nepochybnitelně označí. Vhodné je také jednotlivé strany protokolu číslovat a to formou „strana/celkem stran“. Je rovněž nutno dbát na přehlednost a srozumitelnost protokolu.

Obecní úřad
(*ulice, č. p. nebo č. o., obec, PSČ*)

Sp. zn.

V dne

Č.j.

Spis. a skart. znak/lhůta: (*např. 605.2 V5*)

POUČENÍ

**účastníků řízení, jejich zvolených zástupců, svědků
před ústním jednáním, svědeckou výpovědí, ohledáním věci na místě,**

**ve věci správního řízení o návrhu p., nar., trvalý pobyt
....., na zrušení údaje o místu trvalého pobytu p.,
nar., na adrese, vedeného dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona
č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů
(zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci
obyvatel“).**

Přítomní jsou povinni zachovávat v jednací místnosti klid a pořádek, zejména se slušně chovat, nemluvit bez vyzvání ani jinak narušit jednání. Pokud by někdo z přítomných navzdory předchozímu napomenutí rušil pořádek nebo neuposlechl pokynů oprávněné úřední osoby, může mu být podle ust. § 62 odst. 1 písm. b), c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), uložena pořádková pokuta až do výše 50.000,- Kč. Toho, kdo nepřístojným chováním ruší pořádek při ústním jednání nebo ohledání na místě, popřípadě při jiném úkonu, může správní orgán v souladu s ust. § 63 správního řádu po předchozím upozornění vykázat z místa, kde se úkon koná, nejde-li o osobu, která má k místu kde se úkon koná vlastnické či jiné užívací právo.

Účastníci řízení mají právo vyjádřit se ke všem skutečnostem a k důkazům o nich a vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci (ust. § 36 odst. 2, 3 správního řádu). K novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů, uvedeným v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, se přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník nemohl uplatnit dříve. Namítá-li účastník řízení, že mu nebylo umožněno učinit v řízení v prvním stupni určitý úkon, musí být tento úkon učiněn spolu s odvoláním (ust. § 82 odst. 4 správního řádu).

Účastníci řízení nebo jejich zástupci mají právo nahlížet do spisu, a to i po nabytí právní moci rozhodnutí ve věci (§ 38 odst. 1 správního řádu), s výjimkou utajovaných skutečností nebo skutečností, na něž se vztahuje zákonem uložená nebo uznaná povinnost mlčenlivosti (netýká se částí, jimiž se provádí důkaz).

Účastníci řízení jsou povinni při opatřování podkladů pro rozhodnutí poskytovat správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost (ust. § 50 odst. 2 správního řádu). Jsou povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení (ust. § 52 správního řádu). Navrhovatel je povinen prokázat existenci důvodů uvedených v ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel – zánik užívacího práva občana, neužívání objektu nebo jeho vymezené části občanem (ust. § 12 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel).

Účastníci řízení nebo jejich zástupci jsou povinni předložit na výzvu oprávněné úřední osoby průkaz totožnosti (ust. § 36 odst. 4 správního řádu).

Účastník řízení může namítat podjatost oprávněné úřední osoby, jsou-li mu známy okolnosti, pro které by mohla být vzhledem k věci, účastníkům řízení nebo jejich zástupcům vyslovena pochybnost o její nepodjatosti (ust. § 14 odst. 2 správního řádu).

Každý, kdo není účastníkem řízení, je povinen vypovídat jako **svědek**. Svědek musí vypovídat pravdivě a nic nezamlčet. Svědek nesmí být vyslýchán o utajovaných informacích chráněných zvláštním zákonem, které je povinen zachovat v tajnosti, ledaže byl této povinnosti příslušným orgánem zproštěn. Svědek nesmí být vyslýchán též tehdy, jestliže by svou výpovědí porušil státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže byl této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěn. Výpověď může odepřít ten, kdo by jí způsobil sobě nebo osobě blízké nebezpečí stíhání pro trestný čin nebo správní delikt (ust. § 55 odst. 1 – 4 správního řádu).

Svědék může podle ust. § 79 odst. 4 správního řádu uplatnit nárok na náhradu hotových výdajů a ušlého výdělku souvisejících s provedením této svědecké výpovědi u správního orgánu a to do 8 dnů poté, co náklady vznikly, jinak jeho nárok zaniká.

Svým podpisem stvrzuji, že před mojí výpovědí jsem byl/a poučen/a, poučení jsem porozuměl/a a nežádám dalšího vysvětlení:

..... Jméno, příjmení postavení v řízení <i>(např. účastník řízení, svědek, zvolený zástupce)</i> podpis
..... Jméno, příjmení postavení v řízení <i>(např. účastník řízení, svědek, zvolený zástupce)</i> podpis
..... Jméno, příjmení postavení v řízení <i>(např. účastník řízení, svědek, zvolený zástupce)</i> podpis

Poznámka:

Přesto, že účastníci řízení jsou správním orgánem poučovánými o jejich právech a povinnostech v rámci Oznámení o zahájení řízení, na některé jejich práva je vhodné je upozornit opětovně v tomto Poučení. Další zde uváděné informace jsou nezbytným poučením pro to, aby výpověď přítomných osob mohla být použita jako důkazní prostředek a podklad pro rozhodnutí správního orgánu ve věci.

Správní orgán může Poučení rozdělit, a to zvlášť pro účastníky řízení a jejich zvolené zástupce a zvlášť pro svědky.

Obecní úřad
(ulice, č. p. nebo č. o., obec, PSČ)

Sp. zn.

V dne

Č.j.

Spis. a skart. znak/lhůta: (např. 605.2 V5)

U S N E S E N Í

Obecní úřad, jako věcně i místně příslušný správní orgán v řízení vedeném podle ust. § 12 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zák. č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“) rozhodl takto:

Podle § 66 odst. 1 písm. c) zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), se řízení o návrhu p., nar., trvalý pobyt....., na zrušení údaje o místě trvalého pobytu p., nar., na adrese,

zastavuje.**Odůvodnění:**

Dne byl příslušnému správnímu orgánu, Obecnímu úřadu doručen návrh p., na zrušení údaje o místě trvalého pobytu p. na adrese Tímto dnem bylo zahájeno správní řízení podle ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel.

Jelikož podaný návrh v rozporu s ust. § 45 odst. 1 správního řádu neobsahoval údaj/e o (např. *identifikaci osoby, jejíž údaj o místě trvalého pobytu má být zrušen*), vyzval správní orgán navrhovatele svým dopisem č.j. ze dne, doručeným navrhovateli dne, aby ve lhůtě do odstranil nedostatek/y návrhu, přičemž byl upozorněn na případné právní důsledky toho, pokud by nápravu ve stanovené lhůtě nesjednal. Současně s výzvou bylo navrhovateli oznámeno usnesení správního orgánu podle § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu o přerušení řízení.

Navrhovatel vytýkané nedostatky návrhu ve stanovené lhůtě neodstranil. Návrh tak i nadále vykazuje podstatné vady, které brání pokračování v řízení. Z tohoto důvodu bylo rozhodnuto o zastavení správního řízení o návrhu p., na zrušení údaje o místě trvalého pobytu p., na adrese, vedeného podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel.

Poučení:

Proti tomuto usnesení se lze podle § 76 odst. 5 správního řádu odvolat do 15 dnů ode dne jeho oznámení ke Krajskému úřadu, a to podáním učiněným u Obecního úřadu Podle § 76 odst. 5 správního řádu odvolání nemá odkladný účinek.

*Jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby*

Rozdělovník:

1x *jméno, příjmení navrhovatele*

1x *jméno, příjmení osoby, o jejímž trvalém pobytu je vedeno řízení – byla-li identifikována*

1x spis

Poznámka:

Usnesení o zastavení řízení o žádosti správní orgán vydá i v dalších případech uvedených v ust. § 66 odst. 1 správního řádu, dojde-li v průběhu řízení ke zjištění odůvodňujícímu tento postup.

Usnesení o zastavení řízení se oznamuje všem účastníkům, jsou-li známí. Po uplynutí odvolací lhůty nabývá Usnesení o zastavení řízení právní moci; doložka o nabytí právní moci se vyznačí na usnesení.

Obecní úřad
(*ulice, č. p. nebo č. o., obec, PSČ*)

Sp. zn.

V dne

Č.j.

Spis. a skart. znak/lhůta: (*např. 605.2 V5*)

Vyřizuje:

Jméno, příjmení

Tel.:

kontaktní telefon

Fax:

kontaktní fax

e.mail:

kontaktní e-mail

VÝZVA ÚČASTNÍKŮM ŘÍZENÍ

k uplatnění práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí

ve věci návrhu na zrušení údaje o místě trvalého pobytu podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“) podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“)

Tímto Vám jako účastníku správního řízení o návrhu p., nar., trvalý pobyt na zrušení údaje o místě trvalého pobytu, p. na adrese, oznamuji, že **správní orgán shromáždil potřebné podklady pro vydání rozhodnutí v projednávané věci.**

Ust. § 36 odst. 3 správního řádu mimo jiné stanoví: "*Nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.*"

K uplatnění tohoto práva dle ust. § 36 odst. 3 správního řádu se můžete dostavit ke zdejšímu správnímu orgánu, a to **ve lhůtě do dnů od doručení této výzvy** (včetně).

Po uplynutí stanovené lhůty bude ve věci vydáno rozhodnutí, které Vám bude v souladu s ust. § 72 správního řádu oznámeno.

*Jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby*

**hranaté razítko
obecního úřadu**

Rozdělovník:

1x *jméno, příjmení navrhovatele*1x *jméno, příjmení osoby, o jejímž trvalém pobytu je vedeno řízení*

1x spis

Poznámka:

Povinnost správního orgánu informovat účastníky řízení o možnosti seznámit se s podklady pro rozhodnutí a vyjádřit se k nim se nevztahuje na navrhovatele, pokud správní orgán jeho návrhu v plném rozsahu vyhovuje. Rovněž tuto povinnost nemá vůči účastníkovi řízení, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.

Pokud správní orgán o tomto právu účastníky řízení informoval v průběhu řízení, kdy měl za to, že shromáždil potřebné podklady a poté byl předložen další důkazní materiál, má za povinnost účastníky řízení o tomto informovat a opětovně jim umožnit se s podklady seznámit a vyjádřit se k nim.

Jestliže správní orgán v řízení prováděl důkaz svědeckou výpovědí bez nařízeného ústního jednání (účastníci řízení tak neměli možnost pokládat svědkovi otázky), mají účastníci řízení možnost v rámci seznámení se s podklady pro rozhodnutí obeznámit se i s výpověďmi svědků a případně požadovat nařízení ústního jednání za účasti těchto svědků tak, aby jim mohli otázky položit. Správní orgán by v tomto případě mohl provést seznámení účastníků řízení dle § 36 odst. 3 správního řádu v rámci tohoto ústního jednání.

Obecní úřad
(*ulice, č. p. nebo č. o., obec, PSČ*)

Sp. zn.

Vdne

Č.j.

Spis. a skart. znak/lhůta: (*např. 605.2 V5*)

ROZHODNUTÍ

Obecní úřad, (dále také „ohlašovna“) jako věcně i místně příslušný správní orgán ve smyslu ust. § 147 odst. 1 písm. c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, a ust. § 12 odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“), v řízení vedeném z moci úřední v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), rozhodl takto:

Podle ust. § 12 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci obyvatel, se údaj o místě trvalého pobytu p., nar., vedený na adrese

ruší.

V souladu s ust. § 10 odst. 5 zákona o evidenci obyvatel se v důsledku úředního zrušení údaje o místě trvalého pobytu jmenovaného dnem právní moci toho rozhodnutí místem jeho trvalého pobytu stane adresa sídla ohlašovny, tj. adresa: (*uvede se přesná adresa ohlašovny bez uvedení názvu obecního úřadu, např. Blatec, ul. Jarní 1502/74*).

Odůvodnění:

(Vyjmenovat, popsat důkazy, okolnosti, které správnímu orgánu sloužily jako podklad pro rozhodnutí. Uvést správní úvahu tvůrce rozhodnutí, tedy to jak dospěl k závěru, že doklady nebo skutečnosti uváděné při změně místa trvalého pobytu občana byly pozměněny, neplatné, či padělané nebo nepravdivě nebo nesprávně uvedeny. Bez uvedení tzv. správní úvahy správního orgánu ve smyslu ust. § 68 odst. 3 správního řádu bude rozhodnutí nepřezkoumatelné).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání, a to do 15 dnů ode dne jeho oznámení, ke Krajskému úřadu kraje, podáním učiněným u Obecního úřadu

Jméno, příjmení, funkce a podpis oprávněné úřední osoby

Rozdělovník:

1x *jméno, příjmení účastníka řízení*

1x spis

Poznámka:

Řízení o zrušení údaje o místu trvalého pobytu dle ust. § 12 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci obyvatel je řízením zahajovaným z moci úřední.

Jediným účastníkem tohoto řízení je občan, jehož trvalý pobyt má být zrušen.

*V tomto typu řízení se **neprokazuje existence podmínek** dle ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel.*

Obecní úřad
(*ulice, č. p. nebo č. o., obec, PSČ*)

Sp. zn.

Vdne

Č.j.

Spis. a skart. znak/lhůta: (*např. 605.2 V5*)

ROZHODNUTÍ

Obecní úřad, (dále také „ohlašovna“) jako věcně i místně příslušný správní orgán ve smyslu ust. § 147 odst. 1 písm. c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, a ust. § 12 odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“), v řízení vedeném z moci úřední v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), rozhodl takto:

Podle ust. § 12 odst. 1 písm. b) zákona o evidenci obyvatel, se údaj o místu trvalého pobytu p., nar., vedený na adrese

ruší.

V souladu s ust. § 10 odst. 5 zákona o evidenci obyvatel se v důsledku úředního zrušení údaje o místu trvalého pobytu jmenovaného dnem právní moci toho rozhodnutí místem jeho trvalého pobytu stane adresa sídla ohlašovny, tj. adresa: (*uvede se přesná adresa ohlašovny bez uvedení názvu obecního úřadu, např. Blatec, ul. Jarní 1502/74*).

Odůvodnění:

(Vyjmenovat, popsat důkazy, okolnosti, které správnímu orgánu sloužily jako podklad pro rozhodnutí. Těmito podklady jsou většinou podklady, které byly podnětem pro zahájení řízení z moci úřední. Jde např. o rozhodnutí stavebního úřadu o odstranění stavby, protokol o demolici, fyzickém odstranění stavby apod. V odůvodnění je nutné uvést správní úvahu tvůrce rozhodnutí, tedy to co z předložených podkladů dovodil. Bez uvedení tzv. správní úvahy správního orgánu ve smyslu ust. § 68 odst. 3 správního řádu bude rozhodnutí nepřezkoumatelné).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání, a to do 15 dnů ode dne jeho oznámení, ke Krajskému úřadu kraje, podáním učiněným u Obecního úřadu

*Jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby*

Rozdělovník:

1x *jméno, příjmení účastníka řízení*

1x spis

Poznámka:

Řízení o zrušení údaje o místu trvalého pobytu dle ust. § 12 odst. 1 písm. b) zákona o evidenci obyvatel je řízením zahajovaným z moci úřední, většinou z podnětu stavebního úřadu, který o odstranění stavby rozhodl a který doloží i doklady o fyzickém odstranění stavby, objektu k němuž se údaj o místu trvalého pobytu občana vázal..

Jediným účastníkem tohoto řízení je občan, jehož trvalý pobyt má být zrušen.

*V tomto typu řízení se **neprokazuje existence podmínek** dle ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel.*

Obecní úřad
(ulice, č. p. nebo č. o., obec, PSČ)

Sp. zn.

Vdne

Č.j.

Spis. a skart. znak/lhůta: (např. 605.2 V5)

ROZHODNUTÍ

Obecní úřad, (dále také „ohlašovna“) jako věcně i místně příslušný správní orgán ve smyslu ust. § 147 odst. 1 písm. c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, a ust. § 12 odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“), v řízení zahájeném na základě návrhu p., nar....., trvalý pobyt, na zrušení údaje o místě trvalého pobytu p., nar., na adrese, vedeném v souladu s ust. § 12 odst. 1 písm. c) a ust. § 12 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel, rozhodl takto:

Podle ust. § 51 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) se návrh jmenovaného, p....., na zrušení údaje o místě trvalého pobytu jmenovaného, p....., na adrese

zamítá,

neboť v řízení nebyla prokázána existence jedné z podmínek dle ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel, podmínky (uvede se, která ze dvou taxativně stanovených podmínek nebyla v řízení prokázána – zánik užívacího práva občana nebo neužívání objektu občanem).

Odůvodnění:

(Správní orgán v odůvodnění popíše kdy a na základě jakého úkonu bylo řízení ve věci zahájeno, zda účastníky řízení informoval o jeho zahájení ve smyslu ust. § 47 odst. 1 správního řádu.

Vypořádá se s oprávněním k podání návrhu ve smyslu ust. § 12 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel a uvede, jakými podklady navrhovatel prokázal.

Správní orgán rovněž popíše průběh správního řízení, jaké úkony či dokazování v řízení provedl, např. výzva navrhovateli k předložení důkazů ve smyslu ust. § 12 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel, usnesení o přerušování řízení, výpověď svědků, důkaz listinou, ustanovení opatrovníka účastníku neznámého pobytu, nařízení ústního jednání, seznámení s podklady pro rozhodnutí, apod.

Ve smyslu ust. § 68 odst. 3 správního řádu uvede důvody výroku svého rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

Pro vyjádření závěru správního orgánu, že v řízení nebyla prokázána jedna z taxativně stanovených podmínek pro zrušení údaje o místě trvalého pobytu občana, nepostačuje pouhé holé konstatování správního orgánu; je nutné zdůvodnit, proč a na základě jakých podkladů k tomuto závěru správní orgán dospěl.

Po zjištění správního orgánu, že není splněna jedna z podmínek pro zrušení údaje o místu trvalého pobytu občana, již neprovádí další šetření a dokazování k prokázání existence druhé podmínky, neboť pro vyhovění návrhu a zrušení údaje o místu trvalého pobytu občana je nutná souběžná existence obou podmínek).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání, a to do 15 dnů ode dne jeho oznámení, ke Krajskému úřadu kraje, podáním učiněným u Obecního úřadu

*Jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby*

Rozdělovník:

1x *jméno, příjmení účastníka řízení - navrhovatel*

1x *jméno, příjmení účastníka řízení – občan, jehož údaj o místu trvalého pobytu měl být zrušen*

1x spis

Poznámka:

Řízení o zrušení údaje o místu trvalého pobytu dle ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel je řízením zahajovaným výlučně na návrh vlastníka nebo oprávněné osoby dle ust. § 10 odst. 6 písm. c) zákona o evidenci obyvatel.

Ve smyslu ust. § 12 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel, je navrhovatel povinen existenci podmínek pro zrušení údaje o místu trvalého pobytu občana prokázat. Rovněž prokáže oprávněnost k podání svého návrhu, tj. že je vlastníkem nebo oprávněnou osobou.

Dle ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel jde o prokázání podmínek:

- 1. zánik užívacího práva občana k objektu nebo jeho vymezené části,*
- 2. neužívání objektu nebo jeho vymezené části občanem.*

Pro zrušení údaje o místu trvalého pobytu musí být prokázána souběžná existence obou podmínek. Není-li v řízení jedna z nich prokázána, správní orgán je povinen návrh zamítnout.

Rozhodnutí se oznamuje ve smyslu ust. § 72 správního řádu všem účastníkům řízení.

Obecní úřad
(*ulice, č. p. nebo č. o., obec, PSČ*)

Sp. zn.

Vdne

Č.j.

Spis. a skart. znak/lhůta: (*např. 605.2 V5*)**ROZHODNUTÍ**

Obecní úřad, (dále také „ohlašovna“) jako věcně i místně příslušný správní orgán ve smyslu ust. § 147 odst. 1 písm. c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, a ust. § 12 odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“), v řízení zahájeném na základě návrhu p., nar....., trvalý pobyt, na zrušení údaje o místě trvalého pobytu p., nar., na adrese, vedeném v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), rozhodl takto:

Podle ust. § 12 odst. 1 písm. c) ve vazbě na ust. § 12 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel se údaj o místě trvalého pobytu jmenovaného, p....., na adrese

ruší.

V souladu s ust. § 10 odst. 5 zákona o evidenci obyvatel se v důsledku úředního zrušení údaje o místě trvalého pobytu jmenovaného dnem právní moci toho rozhodnutí místem jeho trvalého pobytu stane adresa sídla ohlašovny, tj. adresa: (*uvede se přesná adresa ohlašovny bez uvedení názvu obecního úřadu, např. Blatec, ul. Jarní 1502/74*).

Odůvodnění:

(Správní orgán v odůvodnění popíše kdy a na základě jakého úkonu bylo řízení ve věci zahájeno, zda účastníky řízení informoval o jeho zahájení ve smyslu ust. § 47 odst. 1 správního řádu.

Vypořádá se s oprávněním k podání návrhu dle ust. § 12 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel a uvede, jakými podklady navrhovatel své oprávnění prokázal.

Správní orgán rovněž popíše průběh správního řízení, jaké úkony či dokazování v řízení provedl, např. výzva navrhovateli k předložení důkazů ve smyslu ust. § 12 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel, usnesení o přerušování řízení, výpověď svědků, důkaz listinou, ustanovení opatrovníka účastníku neznámého pobytu, nařízení ústního jednání, seznámení s podklady pro rozhodnutí, apod.

Ve smyslu ust. § 68 odst. 3 správního řádu uvede důvody výroku svého rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

Jako podklad pro své rozhodnutí může správní orgán jako důkaz použít i přihlašovací lístek občana. Z něj může vycházet pro zjištění, zda a jaké užívací právo občanovi k užívání objektu svědčilo, zda a jakým způsobem zaniklo. Správní orgán rovněž důkazními prostředky ověří, zda občan nenabyl jiného užívacího práva, zda a jakým

způsobem zaniklo toto užívací právo. Shromážděné podklady a důkazy popíše a prostřednictvím své správní úvahy dovodí, zda užívací právo občanovi svědčilo a zda zaniklo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání, a to do 15 dnů ode dne jeho oznámení, ke Krajskému úřadu kraje, podáním učiněným u Obecního úřadu

*Jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby*

Rozdělovník:

1x *jméno, příjmení účastníka řízení - navrhovatel*

1x *jméno, příjmení účastníka řízení – občan, jehož údaj o místu trvalého pobytu měl být zrušen*

1x spis

Poznámka:

Řízení o zrušení údaje o místu trvalého pobytu dle ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel je řízením zahajovaným výlučně na návrh vlastníka nebo oprávněné osoby dle ust. § 10 odst. 6 písm. c) zákona o evidenci obyvatel.

Ve smyslu ust. § 12 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel, je navrhovatel povinen existenci podmínek pro zrušení údaje o místu trvalého pobytu občana prokázat. Rovněž prokáže oprávněnost k podání svého návrhu, tj. že je vlastníkem nebo oprávněnou osobou.

Dle ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel jde o prokázání podmínek:

- 3. zánik užívacího práva občana k objektu nebo jeho vymezené části,*
- 4. neužívání objektu nebo jeho vymezené části občanem.*

Pro zrušení údaje o místu trvalého pobytu musí být prokázána souběžná existence obou podmínek. Není-li v řízení jedna z nich prokázána, správní orgán je povinen návrh zamítnout.

Rozhodnutí se oznamuje ve smyslu ust. § 72 správního řádu všem účastníkům řízení.

Informace pro občana, jehož údaj o místě trvalého pobytu, byl zrušen.

Dle ust. § 11 odst. 1 písm. f) zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, **platnost občanského průkazu skončí nabytím právní moci rozhodnutí o zrušení údaje o místu trvalého pobytu.**

Datum právní moci rozhodnutí vyznačí správní orgán občanovi na základě jeho žádosti na stejnopisu rozhodnutí, které mu bylo doručeno.

V souladu s ust. § 14 odst. 1 písm. c) bod 9 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, je občan **povinen požádat o vydání nového občanského průkazu do 15 pracovních dnů po dni, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o zrušení údaje o místu trvalého pobytu.** V případě porušení této povinnosti se občan dopouští přestupku dle ust. § 16a odst. 1 písm. c) zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, za což je možné uložit mu jako sankci pokutu do 10.000,- Kč.

Poznámka:

Správní orgán v rámci poučovací zásady informuje občana, jehož trvalý pobyt byl rozhodnutím zrušen, o důsledcích tohoto aktu na občanský průkaz a na povinnosti občana plynoucí mu ze zákona o občanských průkazech.

Obecní úřad
(*ulice, č. p. nebo č. o., obec, PSČ*)

Sp. zn.

V dne

Č.j.

Spis. a skart. znak/lhůta: (*např. 605.2 V5*)

Vyřizuje:

Tel.:

Fax:

e.mail:

*Jméno, příjmení**kontaktní telefon**kontaktní fax**kontaktní
e-mail*

VYROZUMĚNÍ ÚČASTNÍKA ŘÍZENÍ
o podaném odvolání proti rozhodnutí

ve věci návrhu na zrušení údaje o místu trvalého pobytu podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“) podle ust. § 82 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“)

V souladu s ust. § 86 odst. 2 správního řádu Vás, jako účastníka řízení o návrhu p., nar., trvalý pobyt, na zrušení údaje o místu trvalého pobytu p., nar., na adrese, o němž zdejší správní orgán, Obecní úřad rozhodl svým rozhodnutím č.j., ze dne a které Vám bylo oznámeno v souladu s ust. § 72 odst. 1 správního řádu, vyrozumíváme, že výše jmenovaný účastník řízení p. využil/a svého práva a proti uvedenému rozhodnutí podal/a v zákonné lhůtě odvolání.

V příloze Vám zasíláme stejnopis podaného odvolání, a souladu s ust. § 86 odst. 2 správního řádu Vás vyzýváme, abyste se k němu vyjádřil/a ve lhůtě do dnů od doručení této výzvy (*podle § 86 odst. 2 SŘ musí být stanovena přiměřená lhůta, která nesmí být kratší než 5 dnů*).

Po uplynutí této lhůty může být řízení podle okolností doplněno, případně postupováno dle ust. § 87 správního řádu, jinak bude podané odvolání společně se spisovým materiálem ve věci, postoupeno odvolacímu orgánu k rozhodnutí o odvolání.

*Jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby*

**hranaté razítko
obecního úřadu**

Rozdělovník:

1x *jméno, příjmení účastníka řízení*

1x spis

Poznámka:

Při stanovení přiměřené lhůty pro vyjádření se účastníka řízení k podanému odvolání, která nesmí být kratší než 5 dnů od doručení výzvy, musí správní orgán pamatovat na povinnost zaslat odvolání společně se spisovým materiálem odvolacímu orgánu ve lhůtě stanovené ust. § 88 odst. 1 správního řádu, tj. ve lhůtě do 30 dnů od obdržení odvolání.

Bylo-li správnímu orgánu doručeno nepřijatelné odvolání (odvolání podané jinou osobou než účastníkem řízení) nebo opožděné odvolání (podáno po uplynutí zákonné 15ti denní lhůty od oznámení rozhodnutí), správní orgán ostatní účastníky o podaném odvolání nevyrozumívá ani jim nestanovuje lhůtu k vyjádření se k tomuto odvolání. Odvolání společně se spisovým materiálem v tomto případě postoupí odvolacímu orgánu ve lhůtě do 10 dnů od doručení odvolání.

Obecní úřad
(*ulice, č. p. nebo č. o., obec, PSČ*)

Sp. zn.

V dne

Č.j.

Spis. a skart. znak/lhůta: (*např. 605.2 V5*)

Vyřizuje:

Tel.:

Fax:

e.mail:

*Jméno, příjmení**kontaktní telefon**kontaktní fax**kontaktní e-mail*

PŘEDLOŽENÍ ODVOLÁNÍ

p., nar., trvalý pobyt

proti rozhodnutí ve věci návrhu na zrušení údaje o místě trvalého pobytu podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“), podle ust. § 88 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“)

V zákonem stanovené lhůtě (*tj. do 30 dnů ode dne doručení odvolání*) v příloze předkládáme **včasné** *nebo (do 10 dnů ode dne doručení odvolání) opožděné /nepřípustné odvolání* p., nar., trvalý pobyt proti našemu rozhodnutí (*usnesení – jde-li o odvolání proti usnesení*) č.j., ze dne, ve věci návrhu p., nar., trvalý pobyt, na zrušení údaje o místě trvalého pobytu p., nar., na adrese vydanému ve správním řízení podle § 12 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zák. o evidenci obyvatel spolu s kompletním spisovým materiálem prvoinstančního orgánu v dané věci, neboť jsme neshledali podmínky pro postup podle § 87 správního řádu.

Stanovisko prvoinstančního orgánu:

Zde je správní orgán povinen uvést své stanovisko, v němž by měl zejména reagovat na zásadní námitky odvolatele a vyjádření dalších účastníků řízení k odvolání, případně uvést důvody, pro které posoudil odvolání jako včasné, či opožděné nebo nepřípustné apod.

*Jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby*

**hrnaté razítko
obecního úřadu**

Přílohy:

originál spisu

Poznámka:

Nerozhodl-li správní orgán o odvolání v rámci „autoremedury“ dle ust. § 87 správního řádu, postoupí odvolání společně s originálem kompletního spisového materiálu ve věci (včetně dodejek, nedoručených písemností) odvolacímu orgánu ve lhůtě stanovené ust. § 88 odst. 1 správního řádu, tj. ve lhůtě do 30 dnů od obdržení včasného odvolání a ve lhůtě do 10 dnů od doručení nepřípustného nebo opožděného odvolání.

Z praxe se jeví, jako nanejvýš vhodné, aby správní orgán při odesílání poštovní zásilky odvolacímu orgánu, obsahující spisový materiál ve věci, postupoval ve smyslu ust. § 17 odst. 2 správního řádu, tedy, aby zvolit takovou poštovní službu, která zahrnuje stvrzení podání a dodání poštovní zásilky, čímž získá zpětnou vazbu o tom, že spisový materiál obsahující osobní i citlivé údaje o účastnících řízení i svědcích, obdržel příslušný odvolací orgán. Jinak má správní orgán možnost podat reklamaci na dodání zásilky u poskytovatele poštovních služeb, který zásilky přepravoval a doručoval.

Tabulka č. 1

Doručení písemnosti formou fikce doručení

1. So	2. ne	3.	4.	5.	6.	7.	8. so	9. ne	10.	11.	12.	13.	14.	15. so	16. ne	17.	18.	19.	20.	21.	22. so	23. ne
		X	X						X			X				X	X	X				
		Oznámení o uložení zásilky + poučení	1. den běhu uložní doby - zásilka připravena k vyzvednutí						Adresát zásilku vyzvedl (před uplynutím 10. dne) = tímto dnem doručení, oznámení – FIKCE se NEPOUŽÍJE			10. den uložní doby (zásilka nevyzvednuta) FIKCE DORUČENÍ = PÍSEMNOST OZNÁMENÁ				Faktické vyzvednutí zásilky adresátem – na doručení již nemá vliv	15. (poslední) den uložení a poslední možnost faktického vyzvednutí písemnosti	Zásilka se vrací správnímú orgánu - odesílateli				

Tabulka znázorňuje dvě možnosti doručení písemnosti:

1. Vyzvednutím písemnosti před uplynutím 10. dne fikce doručení – dnem doručení je tento den – **fikce doručení se NEPOUŽÍJE**
2. Písemnost byla vyzvednutá až po uplynutí 10. dne fikce doručení – dnem doručení 10. den lhůty – **fikce doručení se POUŽÍJE**

Počítání času dle ust. § 40 správní řádu se použije i v případě doručování fikcí doručení. Padne-li poslední, tedy patnáctý den, na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší příští pracovní den

Tabulka č. 2

Doručení písemnosti veřejnou vyhláškou

1. so	2. ne	3.	4.	5.	6.	7.	8. so	9. ne	10.	11.	12.	13.	14.	15. so	16. ne	17.	18.	19.	20.	21.	22. so	23. ne
		X	X														X	X				
		Vyvěšení písemnosti nebo oznámení na úřední i el. desku	1. den 15-ti denní lhůty k vyvěšení														15. (poslední) den vyvěšení písemnosti nebo oznámení Den doručení veřejnou vyhláškou	Sejmutí písemnosti nebo oznámení z úřední i el. desky NEBO	Sejmutí písemnosti nebo oznámení z úřední i el. desky NEBO	Sejmutí písemnosti nebo oznámení z úřední i el. desky		

Tabulka znázorňuje **okamžik vyvěšení a sejmutí** písemnosti nebo oznámení o možnosti převzít písemnost na úřední desce správního orgánu, **běh patnácti denní lhůty** pro vyvěšení a **určení dne doručení** písemnosti touto formou.

Pozdější sejmutí písemnosti z úřední i elektronické desky, než po 16-tém dnu od vyvěšení, nemá na určení dne doručení, vliv.

Počítání času dle ust. § 40 správní řádu se použije i v případě doručování veřejnou vyhláškou. Padne-li poslední, tedy patnáctý den, na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší příští pracovní den.

Tabulka č. 3

Oznámení rozhodnutí, běh odvolací lhůty, určení právní moci rozhodnutí

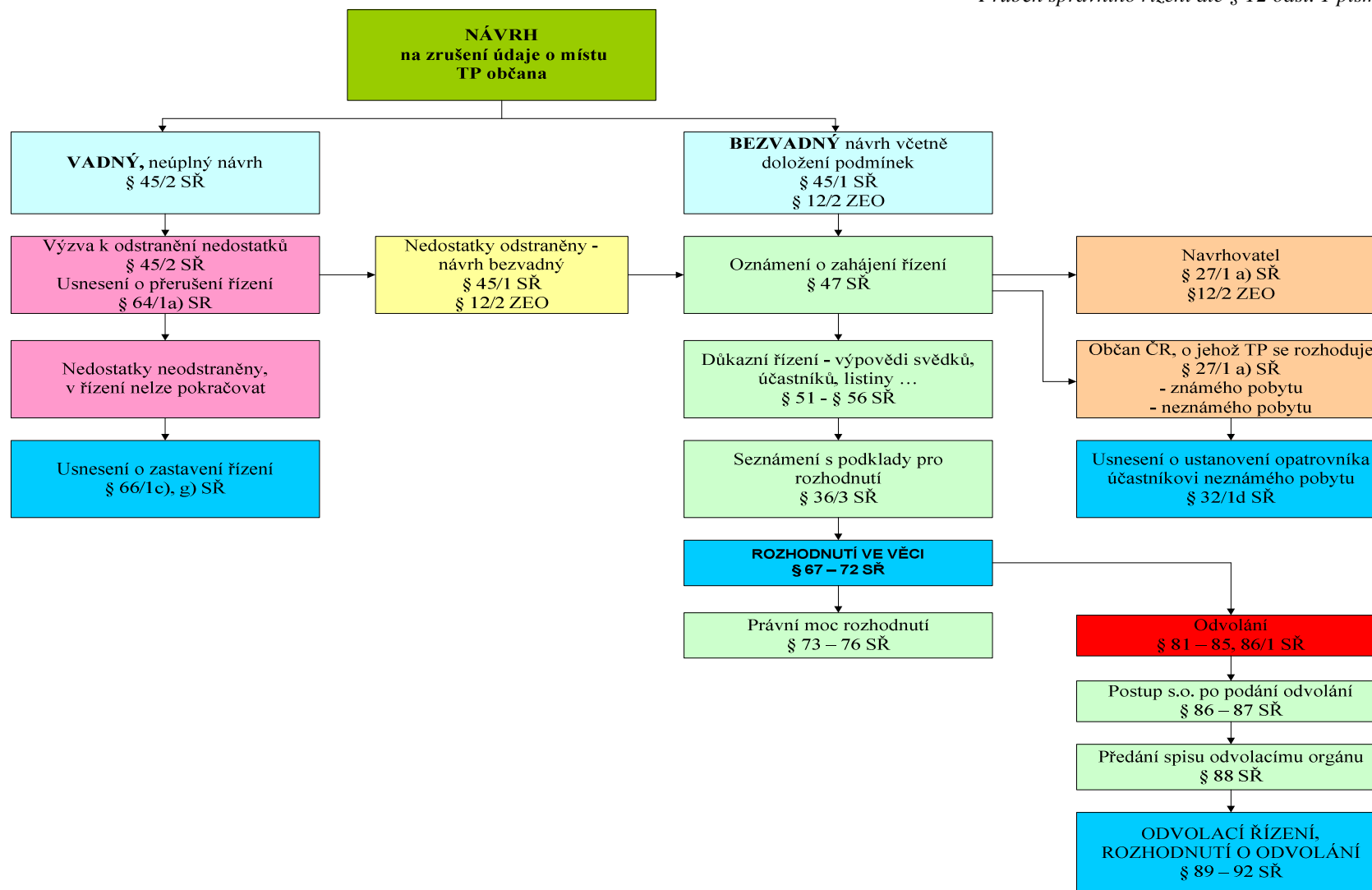
1. so	2. ne	3.	4.	5.	6.	7.	8. So	9. ne	10.	11.	12.	13.	14.	15. so	16. ne	17.	18.	19.	20.	21.	22. so	23. ne	24.	25.	26.	27.	28.	29. so	
		X	X			X	X										X				X		X						
		Oznámení rozhodnutí 1. účastníku řízení	1. den 15ti denní odvolací lhůty 1. účastníka řízení			Oznámení rozhodnutí 2. účastníku řízení	1. den 15ti denní lhůty 2. účastníka řízení									15. (poslední) den odvolací lhůty 1. účastníka řízení					15. den 15ti denní odvolací lhůty 2. účastníka řízení – nelze SO, proto nutné posunout na nejbližší pracovní den – PO		15. (poslední)den odvolací lhůty 2. účastníka řízení	PRÁVNÍ MOC ROZHODNUTÍ					

Tabulka znázorňuje **oznámení rozhodnutí** oběma účastníkům řízení (každému v jiný den) a běh jejich individuálních **odvolacích lhůt** a poté stanovení dne, kterým rozhodnutí nabývá **právní moci**.

Počítání času dle ust. § 40 správní řádu se použije i v případě určení posledního dne odvolací lhůty. Padne-li poslední, tedy patnáctý den odvolací lhůty, na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší příští pracovní den (proto rozhodnutí oznámeno druhému účastníku řízení v PO 22).

Diagram č. 1

Průběh správního řízení dle § 12 odst. 1 písm. c) ZEO

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Eubica Koláčková
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	JUDr. Mgr. Eva Šimečková, Ph.D.
Rok obhajoby:	2011

Název práce:	SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ NA ÚSEKU EVIDENCE OBYVATEL
Název v angličtině:	ADMINISTRATIVE HEARING IN THE DIVISION OF INHABITANTS REGISTRATION
Anotace práce:	<p>Cílem diplomové práce je, vypracovat, vytvořit určitý metodický postup, či návod pro vedení správního řízení na úseku evidence obyvatel ohlašovými, předně správního řízení o zrušení údaje o místu trvalého pobytu dle ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel (dále jen „řízení na návrh“).</p> <p>Tato práce popisuje evidenci obyvatel od jejich historických počátků po současnou právní úpravu. Práce podrobně rozebírá a popisuje současný právní předpis na úseku evidence obyvatel a jeho jednotlivé instituty. Práce následně v dalších částech vymezuje čtyři typy správních řízení na úseku evidence obyvatel. Podrobně potom ve vazbě na správní řád analyzuje nejsložitější typ řízení, tj. řízení na návrh. V rámci této části jsou podrobně analyzovány a vysvětleny zákonné postupy a úkony správního orgánu v tomto typu řízení. Jsou doplněny a dokresleny formou zpracovaných vzorů podání a úkonů správního orgánu a také tabulek, vysvětlujících počítání času, oznamování rozhodnutí i nabytí právní moci rozhodnutí. Tyto vzory a tabulky jsou začleněny do přílohy diplomové práce. Příloha obsahuje také diagram, který přehledně znázorňuje celý proces tohoto správního řízení. Postupy rozpracované v řízení na návrh jsou použitelné i pro ostatní typy řízení na úseku evidence obyvatel. Závěrečná kapitola práce je věnována vzdělávání úředníků, jako nezbytné součásti kvalifikace a odbornosti úředníka samosprávného celku.</p> <p>Takto vytvořená metodická pomůcka může být využívána pracovníky správních orgánů, ohlašoven, při vedení všech typů správního řízení na úseku evidence obyvatel.</p>
Klíčová slova:	sčítání obyvatelstva, evidence obyvatel, správní řízení, trvalý pobyt, údaj o místu trvalého pobytu, změna místa trvalého pobytu, úřední adresa, informační systém evidence obyvatel, účastníci řízení, zánik užívacího práva, neužívání objektu, rozhodnutí ve věci, vzdělávání úředníků územních samosprávných celků, zvláštní odborná způsobilost.

Anotace v angličtině:	<p>The aim of this thesis is to create methodical procedure or instruction on how to lead administrative hearing at the section of inhabitants registration by registration offices. This methodical procedure or instruction should be primarily focused on administrative hearing of canceling the permanent residence according to the Act on inhabitants registration, § 12, section 1 c) (further referred as „proposal hearing“).</p> <p>The thesis describes how the registration of inhabitants has evolved from its historical origins into nowadays legal form. In details it analyzes this legal form in the area of the registration of inhabitants. Moreover, it describes the legal form and its particular institutes.</p> <p>The thesis defines four types of administrative hearings at the section of the registration of inhabitants. Closely and in relation to the administrative hearing it examines the most complicated type of hearing that is the so called proposal hearing. In this part the thesis inspects and explains at large the legal procedures and acts of the administrative body in this type of hearings. Templates of proposals and acts of the administrative body together with tables explaining counting the time, communicating the decision as well as legal validity of decision are provided as attachments to this thesis. Diagram illustrating the entire process of the administrative hearing is enclosed too. Procedures elaborated in the proposal hearing are applicable to other types of hearings at the section of the registration of inhabitants.</p> <p>The final section of this thesis is focused on education of civil servants that represents fundamental part of civil servants qualification and proficiency.</p> <p>The methodical instrument created in this thesis might be used by administrative body staff and by registration offices in all types of administrative hearings at the division of the registration of inhabitants.</p>
Klíčová slova v angličtině:	census, registration of inhabitants, administrative hearing, permanent residence, detail on permanent residence, change of permanent residence, official address, information system of the registration of inhabitants, participants of official hearing, termination of the right of use, property absence of use, case decision, education of regional authority civil servants, special professional competence.
Přílohy vázané v práci:	Vzory č. 1 – 21 Tabulky č. 1 – 3 Diagram č. 1
Rozsah práce:	111
Jazyk práce:	Český jazyk